

29th June 1962

(Kashmir)

12th September 1962

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES OFFICIAL REPORT

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

*Twenty-Second day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 29th June, 1962.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

TELUGU AS OFFICIAL LANGUAGE

201—

* 799 Q—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapatly):—*
Will hon the Chief Minister be pleased to state :

the progress so far made in implementing Telugu as Official Language of the State ?

*The Chief Minister —(Sri N Sanjiva Reddy):—*A note on the progress made by the Andhra Pradesh Government in the introduction of Telugu as medium of correspondence in Government offices is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Note on the progress made by the Government of Andhra Pradesh in the introduction of Telugu as medium of Correspondence in Government offices of Andhra Pradesh State

In pursuance of the policy of Government to introduce Telugu, the principal regional language of the State, as the medium of correspondence in Government offices of this State progressively and by practicable stages, without affecting efficiency or pace of disposal of business, Government took various steps to introduce Telugu as official Language of the State

A Special Officer was appointed by Government in 1959 to go into the question. He visited Madras State to study the action taken by Madras Government for the introduction of Tamil as Official Language in that State. Based on his observations in Madras State and taking into consideration the situation obtaining in this State the Special Officer submitted certain proposals to Government regarding the various steps to be taken to introduce Telugu for official correspondence in Government offices of Andhra Pradesh State. The various steps taken by Government to introduce Telugu are explained below:

Telugu Typewriter Key Board —The Andhra Government appointed a Committee in 1954 under the Chairmanship of Sri V Narayana Murthy and the Andhra Pradesh Government appointed another Committee in 1957 to suggest a Telugu Typewriter Key Board. Government, after examining the question in detail, decided that as the existing Telugu Key Boards were not satisfactory, an independent Key Board for Telugu typewriter may be evolved so as to ensure good speed and efficiency. Sri K Brahmanandam, Chief Reporter of the Legislative Assembly was asked to evolve a standard Key Board and he has submitted the design of his Key Board. Government have recently decided to conduct an efficiency test on some of the available Key Boards as well as the Key Board devised by Sri Brahmanandam. Action is being taken in this regard to select the most efficient Key Board.

Telugu Shorthand Manual —The Committee under the Chairmanship of Sri V Narayana Murthy recommended that the Telugu Shorthand Manual might be revised to suit the present requirements. For this purpose, the Committee recommended that an Editorial Board of expert Stenographers might be set up. After examining these recommendations, the Andhra Pradesh Government asked the Director of Technical Education to revise the Telugu Shorthand Manual written by late Sri M Srinivas Rao with the assistance of two expert stenographers. The draft of the Manual has been prepared. It is now under the examination of the Director of Technical Education. After his examination of the manuscript copy, action will be taken to get it printed.

Glossary —One of the difficulties encountered in the introduction of Telugu in Government Offices is the absence of a Telugu Glossary of administrative terms. A Committee under the Chairmanship of the late Speaker of the Andhra Pradesh Legislative Assembly (Sri A. Kaleswara Rao) prepared a Glossary of Legislative, Legal and Administrative terms. The Glossary is under print now.

Introduction of Telugu in Government Offices —Government issued orders to all concerned that Telugu may be used as medium of correspondence with the public in the offices at Taluk level and below in the following Departments in all the Districts of the State:

- (1) Revenue Department (including Block Development Offices)
- (2) Public Works Department (Irrigation).
- (3) Agriculture Department
- (4) Animal Husbandry Department.
- (5) Hindu Religious and Charitable Endowments Department.

- (6) Education Department
- (7) Local Bodies.
- (8) Co-operative Department
- (9) Village and Panchayat Courts
- (10) Panchayat Samithis and Zilla Parishads.
- (11) Excise Department
- (12) Police Department.
- (13) Public Health Department
- (14) Education Department (Libraries)
- (15) Police Department (Fire Services Branch)
- (16) Women's Welfare Department
- (17) Forest Department
- (18) Registration and Stamps Department.
- (19) Fisheries Department.
- (20) Indian Medicine Department

The above departments were chosen because they have wide and frequent contact with the general public especially in rural areas.

TRANSLATION OF ACTS, CODES, MANUALS, ETC.

(a) *Translation of District Office Manual*—The District Office Manual which deals with office procedure to be followed in offices (other than Secretariat) has been got translated into Telugu by Sri G. Bhimasankaram, a retired Deputy Collector. It is under scrutiny.

(b) *Translation of other Acts, Codes, Manuals, etc*—As regards translation of Acts, Codes, Manuals etc., into Telugu, Government is collecting information from various Departments about the Acts, Codes and Manuals, etc now in force in the State. They will be taken up for translation as soon as the printed copies of the Glossary are available.

Non-Telugu-knowing Government Servants—As the policy of Government is to extend the present scheme gradually to other Departments by practicable stages without affecting efficiency, it was considered necessary that eventually all the Government employees—old and new—should have a working knowledge of Telugu. Government have, therefore, issued orders that all the non-Telugu-knowing Government servants except a few categories of employees who were exempted, should pass a language test in Telugu within 3 years from 15-11-1960, to be conducted by the Andhra Pradesh Public Service Commission. To enable them to learn Telugu, Government opened 81 Telugu classes at the Taluk Headquarters in all the Telangana Districts and 72 classes in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad, free of tuition fees. At the end of the Course an examination will be conducted by the Director of Public Instruction and a pass in that examination has been equated to the pass in the test conducted by the Andhra Pradesh Public Service Commission. The non-Telugu-knowing Government servants have been permitted to leave office early to enable them to attend the classes which are conducted between 4-30 and 5-30 p.m.

Review of returns—The Heads of Departments were asked to submit a bi-monthly return on the communications issued in Telugu under the various categories for assessing the progress made in the use of Telugu in the offices in which Telugu was introduced. The returns are being received from the Collectors and Heads of Departments showing the progress made in the use of Telugu by their Subordinate Officers in which Telugu was introduced. Those returns are being checked and reviewed. Wherever the progress is not satisfactory, necessary instructions are being issued from time to time.

Other Work done—The officers dealing with the subject in the Secretariat toured the various Districts and their visits to the offices have given a fillip and an impetus to the use of Telugu. Various suggestions were made during the tours which would increase the use of Telugu in various offices. Government have issued instructions on these suggestions.

Orders were issued by Government to all Heads of Departments to have the Name Boards, Office Seals and Badges written up in Telugu and English whenever the old ones are replaced. It was also laid down that in places where Urdu is in vogue, the Heads of Departments might take action to have them written up in Urdu also along with Telugu and English.

Orders were issued to all Heads of Departments to have all the existing forms in use in their offices examined and get the forms translated and printed in Diglott (in English and Telugu) when the stock of existing forms is exhausted. The Heads of Departments are examining the various forms in use in their offices to see which of them could be translated into Telugu and printed in Diglott and they are taking action to get such forms printed in Diglott.

Sample drafts of letters, Memos, etc. issued by various offices are being collected for translation into Telugu and for printing them in the form of a booklet for the convenience of staff working in various offices.

Sample Telugu forms of correspondence like letters, Endorsements, Memoranda, etc. have been supplied to the offices where Telugu has been introduced as medium of correspondence.

Orders have been issued authorising the purchase of Telugu Newspapers by Taluk Offices to afford an opportunity to the non-Telugu-knowing people to pick up Telugu.

Conclusion—Government are considering a proposal to introduce Telugu in the Municipalities of the State. Government are also exploring the possibility of introducing Telugu in the Marketing Department and in some branches of the District Offices.

From the foregoing paragraphs, it may be seen that various steps have been taken and are being taken by Government to give a fillip to the use of Telugu in the Government offices. The officers and staff are endeavouring to use Telugu in correspondence and to communicate orders, letters, etc. in Telugu to the public. Everything possible is being done by Government in the matter of introduction of Telugu in Government Offices.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —వివరంగా note యిచ్చినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి thanks కాని legislation లేనందువల్ల implement చేయడంలో యిబ్బంది వస్తున్న దేమో, Act చేసినట్లయితే enabling గా వుంటుంది ఇతర రాష్ట్రాల వారు కూడా చేశారు. కాబట్టి ఆ విధంగా చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి —ఇప్పుడు అలాంటి ఆలోచన ఏమీలేదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —ఇతర డిపార్టుమెంటులలో ఎప్పుడు ఉపయోగిస్తారు? 20 డిపార్టుమెంటులలో అన్వయిస్తున్నామన్నారకదా!

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి —ఒకటి తరువాత ఒకటి వీటిలో బాగా జరిగితే మిగిలిన వాటి విషయం కూడా ఆలోచిస్తాము

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—progress చూచి తక్కిన వాటికి extend చేస్తాము అన్నారు. ఇప్పుడు progress సంతృప్తికరంగా వుంది అనుకొంటున్నారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి —ఇంకా అంత effective గా వుంది అనుకోడానికి లేదు. సెక్రటేరియట్ లో యింగ్లిషు మాతృభాషగా కలవారున్నారు, తెలుగు రానివారున్నారు, మైదరాబాదు ప్రాంతంవారు తెలుగు ఇంగ్లిషు రానివారు కూడా కొంతమంది వున్నారు తెలుగు రాక ఇంగ్లిషు బాగా వచ్చినవారున్నారు staff మున్నగు వాటిలో యిబ్బందులున్నాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—ఇంగ్లిషు, తెలుగు రానివారిని గురించి మనం ఏమీ help చేయలేము వారు అట్లాగే ఆగిపోతారు తెలుగులో నడపాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి వున్నది కనుక అమలుచేస్తే క్రొత్తవారికైనా ఉపయోగ పడుతుంది. ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు సమర్థులు చేయదలచుకుంటే త్వరగా చేయగలరు.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి.—ఇబ్బందులకు లోబడి, సర్దుకుంటూ త్వరగా చేయుడానికి ప్రయత్నిస్తాము

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న —పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులలోనైనా ప్రజలతో జరిగే ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు తెలుగులో ప్రారంభించడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి —పంచాయతీ సమితులలో తెలుగులోనే జరుగుతోందనుకొంటున్నాను. నా ఉద్దేశం అదే. కనీసం పంచాయతీ సమితులలో అయినా తెలుగులో వ్యవహారం నడవడం మంచిదని నా ఉద్దేశం.

MINISTERS' TOURS.

202—

*443 Q.—Sri V Visweswara Rao [Put by Sri Uppala Maloor] (Suryapet):—Well hon. the Chief Minister be pleased to state:

The amount of T A drawn by each of the Ministers for their tours during January and February 1962 ?

Sri N Sanjiva Reddy —The amount of expenditure is as shown in the statement placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

The amount of T A drawn by each of the Ministers for his tour during January and February, 1962.

Name of the Minister	Amount of	
	T.A. in January	T.A. in February
	Rs.	Rs.
1. Sri N. Ramachandrarreddy, Minister (Agriculture)	517.00	Nil.
2. Sri A. Satyanarayana Raju, Minister (P W D)	678 27	Nil.
3. Sri Konda Lakshmana Bapuji, Minister (S I.)	189.00	Nil.
4. Sri K. V Ranga Reddy, Deputy Chief Minister.	245.50	Nil
5. Sri S B. P. Pattabhirama Rao Minister (Education).	862.28	194.20
6. Smt. Masuma Begum, Minister (S W)	Nil.	30 00
7. Sri M. Narasingh Rao, Minister (M. A.)	1,196.86	Nil.
8. Sri K. Chandra Mouli, Minister (Endowment)	308 08	Nil.

SUICIDES IN THE STATE.

203—

*884 Q.—*Sri V. Visweswara Rao* [Put by *Sri Uppala Malsoor*]. — Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of persons who committed suicides from January 1962 till now in the State, and

(b) whether the number is on the increase corresponding to the number for the same period last year ?

Sri N. Sanjiva Reddy :—(a) 866 upto 30th April 1962.

(b) the number of suicides during the first four months of 1962 shows a decrease compared to the figure for the corresponding period of 1961, which was 957.

(శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య(పాయకరావుపేట) —జరిగిన ఆత్మహత్యలలో ఆర్థిక యిబ్బందులవల్ల ఆకలి బాధలకు తాళలేక ఆత్మహత్య చేసుకొన్న వారి సంఖ్య ఎంత ?

(శ్రీ ఎన్. సంజీవ రెడ్డి —ప్రభుత్వానికి వచ్చిన information లో యింకొక రకంగా వుంటుంది. ఆ సభ్యులకు ఆ విధంగా వస్తే వచ్చియుండవచ్చు. కేవలం

ఆకలివల్ల కాదు. సంసారంలోవున్న తగాదాల వల్లనో, భార్య భర్తలకు వచ్చిన తగాదాల వల్లనో suicides జరుగుతూ వుంటాయి ఆకలి జాధలవల్ల అందరూ చనిపోయారనుకోవడం పొరపాటు.

శ్రీ జి సి వెంకన్న (ఉరవకొండ) — ఆత్మహత్యలు జరగకుండా వుండడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తుందా?

Sri N. Sanjeeva Reddy.—I do not know how to answer this question, Sir.

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి.—ప్రభుత్వానికి ఆత్మహత్య legalise చేయాలని వున్నదా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి.—Legalise చేసినా యింత మందికంటే ఎక్కువ చావరు.

POLICE STATION AT YERPEDU.

204—

*884 Q —Sri P. Singariah (Yerpedu). — Will hon. the Chief Minister be pleased to state

whether the Government propose to restore the police station at Yerpedu, Kalahasti taluk in Chittoor district in the interest of the convenience of the public?

Sri N. Sanjiva Reddy.—The answer is in the negative.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి — అధికారులు మాత్రం వున్నచోటనే వుంటే మంచిదంటున్నారు దీనిని గురించి వాళ్లు ఆలోచిస్తామని చెబుతున్నాను.

FIRE SERVICE STATION IN KANIGIRI.

205—

*833 Q —Sri K. Guruswamy Reddy (Kanigiri):—Will hon. the Chief Minister be pleased to state

(a) whether the Government propose to establish a fire service station in Kanigiri, Nellore district; and

(b) if so, when?

Sri N. Sanjiva Reddy.—

(a) No, Sir

(b) Does not arise

శ్రీ కె. గురుస్వామి రెడ్డి.—అగ్ని మావక దళాలను ఏర్పాటు చేయుటకు ఒక్కొక్క centreకు ఎంత ఖర్చు చేస్తారో చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి.—Staff ఖర్చులు మొదలైనవి కొంత recurring expenditure వుంటుంది. ఒక phased programme ప్రకారం ప్రతి సంవత్సరం 8,9 లక్షలూ కాళిలో ఏర్పాటు చేసుకొంటూ పోతున్నాము. ఇప్పటి

కప్పుడే దాదాపు 50 తాలూకాల వరకు వున్నాయి. Slow గా పెంచు కుంటూ పోతున్నాము.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— ఉరవకొండకు వచ్చిన fire engines చెడి పోయాయి ఏమీ పని చేయటం లేదు. అలాంటివి తీసేసి క్రొత్తవి ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—దేవుడు సృష్టించిన మనుష్యులకే జబ్బులు వస్తుంటే మానవుడు సృష్టించిన మిషనులు ఎట్లా చెడి పోకుండా వుంటాయి ?

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—నేను repair కు కూడ పనికి రాని వాటి విషయం.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—Refair చేయడానికి కూడ పీలు లేదని మా మెకానిక్ చెబితే తప్పకుండా replace చేస్తారు.

శ్రీ కె. గురుస్వామిరెడ్డి :—కనిగిరిలో తొందరలో Fire Station ఏర్పాటు చేయాలని యిది వరకు కూడ విజ్ఞాపనలు పంపాము. తొందరలో ఏర్పాటు చేస్తామని మంత్రిగారు యిప్పుడైనా హామీ యివ్వగలరా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—హామీలు యివ్వడం మంచిది కాదు. మిగిలిన తాలూకాలలో కూడ డ్రైవనులు ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రతి సంవత్సరం 8, 9 అట్లా యిస్తున్నాము. కనిగిరికి కూడ యిప్పుడు కాక పోతే యింకొకప్పుడైనా వస్తుంది.

శ్రీ బి. కె. ఆర్. శర్మ :—(కర్నూలు) Phased programme లోని list లో కర్నూలు జిల్లాలోని ఆత్మకూరు వున్నదేమో చెబుతారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—ఆత్మకూరులోని fire engine విషయం శర్మ గారికి తెలిసి వుంటుంది. కర్నూలులోను నంద్యాలలోను ఆదోనిలోను వున్నాయి.

శ్రీ బి. కె. ఆర్. శర్మ :—నంది కొట్కూరు తాలూకాలోని ఆత్మకూరు ప్రాంతంలో కొన్ని వేల కొట్టాలు దగ్గమై పోతున్నందు వల్ల ప్రత్యేకంగా ఆత్మకూరులోనే పెట్టాలని యిది వరకే చెప్పాము. ఆ విధంగా ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—ఆ గౌ. సభ్యులకు కనిగిరి ఎంత ముఖ్యమో అట్లాగే పీరికిను ఒక దాని తరువాత ఒకటి ఏర్పాటు చేయాలనేది మా అభిప్రాయం.

AGRICULTURAL CREDIT SOCIETIES IN NARSAMPET TALUK.

206—

*328 Q.—*Sri A Venkateswar Rao (Narsimpet)*:—Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) the number of agricultural credit societies functioning in Narsampet taluk, Warangal district ;

(b) the number of agricultural credit societies converted into multipurpose credit societies ;

(c) whether elections were conducted regularly every year to the above societies, and if so, the number of such societies from 1956 to 1961 ;

(d) if not, the reasons therefor ; and

(e) the share capital of all the agricultural credit societies of Narsampet taluk and loans advanced to the members with details from 1956 to 1961 ?

The Minister for Finance and Co-operation (Sri K Brahmananda Reddy —

(a) 36

(b) Nil.

(c) and (d)—The information is not available either with the Central Bank or the Deputy Registrar. It has to be gathered from the societies concerned by visiting the societies and examining their minute books. The trouble and expenditure involved in obtaining this information is not commensurate with the benefit to be derived.

(e) The answer is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

The year-wise particulars of share capital of credit societies of Narsampet taluk

S. No.	Name of the society		1955-56	56-57	57-58	58-59	59-60
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
		Rs	Rs	Rs	Rs	Rs	
1.	Agricultural Credit Society Narsampet	728	728	1,180	1,129	1,409	
2.	Do Nekkonda	353	353	952	952	1,227	
3.	Do Kammepalli	324	324	469	1,499	1,694	
4.	Do Gurjal	1,606	1,606	1,606	1,873	1,873	
5.	Do Peddakorpol	255	255	465	465	480	
6.	Do Lingagiri	721	721	908	908	1,467	
7.	Do Cheliparti	474	500	519	519	556	
8.	Do Dwarakapet	524	531	1,125	1,198	1,198	
9.	Do Nallampalli	360	366	550	550	550	
10.	Do Nachenapalli	711	711	711	837	837	
11.	Do Thummampet	547	610	610	668	836	
12.	Do Chandrugonda	726	726	802	802	1,002	
13.	Do. Shanigaram	1,028	1,028	1,028	1,028	1028	
14.	Do Aresanapalli	446	446	446	446	446	
15.	Do. Lakhamepalli	728	728	728	728	728	
16.	Do. Ventikanne	207	207	207	207	337	
17.	Do. Kamaram	109	109	574	574	574	
18.	Do Dukshakunta	550	550	758	758	758	
19.	Do. Ammenabad	1,047	1,047	1,170	1,170	3,681	
20.	Do Thummaraganipad	1,358	1,430	1,470	1,470	2,528	
21.	Do. Topanapalli	40	40	40	40	1,682	
22.	Do. Nallabelli	548	653	1,247	1,767	1,767	
23.	Do. Maheshwaram	180	552	672	
24.	Do. Budharapet	190	190	190	
25.	Do. Dameravancha	275	275	1,210	
26.	Do. Khanapur	520	520	520	
27.	Do. Ayodhyapur	578	578	578	
28.	Do. Madipalli	100	100	653	

	2	3	4	5	6	7	8
19	Agricultural Credit Society Madammapet		.	418	1,088	1,088	1,088
20	Do Redlawada	.	.			1,756	1,796
21	Do Appalraopet	.			.	808	1,108
22	Do Paparahpet				.	530	580
23	Do Dharmaraopet ..				.	308	308
24	Do Gollepalli	.		.	.	811	811
25	Do. Soorpalli ..		.			180	676
26	Do Gudur	Merged with the Large Sized Co-operative Society, Gudur.					
Total		18,360	18,639	19,826	22,991	35,862	39,804

27	Multipurpose Co-operative Society, Venkatapur.		Registered during 1960-61				79
28	Naikpalli .		Do.	Do			84
29	Burgumadla .		Do.	Do			204
30	Gundlapahad .		Do	Do			305
31	Large Sized Cooperative Society Chennaraopet ..	.	Do	Do.			28,027
32	Do. Duggandi .	.	Do	Do			1,960
33	Do. Gudur .	.	Do	Do.			1,243
Grand Total (in Rupees)		18,360	18,639	19,826	22,991	35,862	71,206

Share Capital contributed by Government to the Large Sized Co-operative Societies of Narasimhapet taluk is given as follows :

1. Large Sized Cooperative Society Chennaraopet Rs. 9,000 in the year 1958-59.
2. Do. Buggandi Rs. 10,000 in the year 1959-60.
3. Do. Gudur .. Rs. 10,000 in the year 1959-60.

The Warangal District Co-operative Bank Limited, Warangal. Loan disbursed to Agricultural Credit Societies in Narayanpet taluk from 1955-56 to 1960-61.

Sl. No.	Name of the society	LOANS DISBURSED					
		1955-56	1956-57	1957-58	1958-59	1959-60	1960-61
1	2	3	4	5	6	7	8

1. Agricultural Credit Societies
Arsenapally.

1	2	3	4	5	6	7	8
2.	Agricultural Credit Society	Timmampet	2,245	3,339			7,0
3.	Do.	Chelparthy	1,285	.		2,370	.
4.	Do.	Dwarakapet		11,830	.	.	.
5.	Do.	Shanigaram
6.	Do.	Kamapally			13,733	6,240	19,11
7.	Do.	Gurajal	.	.	2,665		.
8.	Do.	Lingagiri	.	3,798	2,625	4,180	6,47
9.	Do.	Mallampalli	.	2,740			..
10.	Do.	Nekkonda	.	10,425			8,05
11.	Do.	Narasampet	..	5,658	780	8,050	.
12.	Do.	Nachenapalli	2,110		3,369		..
13.	Do.	Pedakarpole	.	2,870		4,205	..
14.	Do.	Lanknepalli
15.	Do.	Ventikanne
16.	Do.	Kamaram	..	5,980
17.	Do.	Deekshakimta	..	5,688	
18.	Do.	Chendragonda	5,190	.	6,810	.	..
19.	Do.	Ameenabad	8,308	.	36,350	.	42,21
20.	Do.	Timmarayanapad	.	12,985	21,340	28,500	..
21.	Do.	Nallabelli	5,815	6,505	5,880
22.	Do.	Maheswaram	.	.	5,057	6,265	..
23.	Do.	Dameravancha	..	.	11,240	11,000	12,530
24.	Do.	Ayodhyapur	..	.	5,780	..	5,950
25.	Do.	Madannapet	..	.	10,980
26.	Do.	Redlawada	10,595	19,335	..
27.	Do.	Topenpalli	9,359	15,090	..
28.	Do.	Bollepalli	..	.	8,387	.	..
29.	Do.	Medepalli	6,315	6,315
30.	Do.	Kanapuram
31.	Do.	Dharmarapet	2,580	..
32.	Do.	Appalarapet	7,640	10,540
33.	Do.	Papalahpet	4,810	..
34.	Do.	Seerpalli	9,285

శ్రీ ప వెంకటేశ్వరరావు —(బి) కి ఆస్పరు 'Nil' అన్నారు. మూడవ ప్లాను మొదటి సంవత్సరంలో అగ్రికల్చరల్ క్రెడిట్ సొసైటీలన్నిటినీ మల్టీపర్పస్ సొసైటీస్ గా మార్చాలని ప్రోగ్రాం ఉంది. ఎందుకని మార్చలేదో చెబుతారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —Due to defective amendment proposals submitted by the Society, Sir కాని జూన్ 62 తరువాత మల్టీపర్పస్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ను form చేసినారు; మల్టీపర్పస్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ, అలంఖాన్ పేట్, మల్టీపర్పస్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ, లింగాపురం మల్టీపర్పస్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ, నందేవల్లి.

శ్రీ ప. వెంకటేశ్వరరావు —ఇంతవరకు ఎన్నికలను జరిపించడం గురించి సమాచారం రాలేదని చెబుతున్నారు ఆరు సంవత్సరాలనుంచి ఎన్నికలు జరగడంలేదు. ఎన్నికలను జరిపించడానికైనా కనీసం ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —చట్ట నిబంధనల ప్రకారం ఏర్పాటు చేస్తాము.

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్).—ప్రతి తాలూకాలో సొసైటీలు చాల తక్కువగా ఉన్నాయి. అది గుర్తించి ఎక్కువ సొసైటీలను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి —చేస్తూనే ఉన్నది.

శ్రీ కె. ఎల్ నరసింహారావు (ఎల్లందు).—చట్ట నిబంధనల ప్రకారం ఎన్నికలు జరిపించడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తామన్నారు. చట్టంలో యిదివరకు సంవత్సరానికి ఒకసారి ఎన్నికలు జరిపించాలని ఉన్నది. పెద్దపెద్ద జీతాలు యిచ్చి జిల్లా స్థాయిలో తాలూకాలో ఉద్యోగులను ఏర్పాటుచేశారు. కనీసం చట్టాన్ని కమిటీలు implement చేసేటట్లు ఉద్యోగులు ఎందుకు చర్య తీసుకోలేక పోయారు ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా? ఎందుచేతనంటే ఆరు సంవత్సరాలుగా ఏమిచేయలేకపోయారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.—పరిశీలిస్తుంది.

ENHANCEMENT OF D.A. TO THE N.G.Os.

207—

*398 Q.—*Sri V. Visweswara Rao [Put by Sri Uppala Malsoor]:—*Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state:

(a) whether the Government have any proposal before them for enhancing the D.A. to the N.G.Os in view of the rise in the cost of living; and

(b) if so, when and how much?

Sri K. Brahmananda Reddy —(a) No.

(b) Does not arise.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) — Cost of living Index పెరిగినకొలది కరువు భత్యాన్ని పెంచాలని 16 వ లేబరుకాన్ఫరెన్సులో కేంద్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు పాలసీ కూడా అదేకదా. జీతాల స్కేల్లో కరువు భత్యాన్ని కలిపిన తరువాత ధరలు పెరిగాయి కాబట్టి కరువుభత్యాన్ని పెంచే విషయం పరిశీలిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఇది N. G. O. కు సంబంధించిన ప్రశ్న లేబరుకాన్ఫరెన్సులకు సంబంధంలేదు. అయినప్పటికీ బడ్జెటు స్పీచిలు చెప్పిన దానికంటే ఎక్కువ యిప్పుడేమీ చెప్పలేను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ — యజమాని పనివారల సంబంధాలలో ప్రభుత్వం ఒక పెద్ద employer. కనుక కరువుభత్యం పెంచే విషయం ఆలోచిస్తే మిగతావారి! encouraging గా ఉంటుంది. ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అదికాదు. N. G. Os. అనేవారు లేబరు ఆర్గనైజేషనుకాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — క్రిందటి పర్యాయం N. G. Os. అడిగితే ఆలోచిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం దగ్గరకు వారు వెళ్లడం మాట్లాడడం జరిగింది. దానిమీద ఏమయినా జరిగిందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— బడ్జెటు స్పీచిలో చెప్పినదానికంటే ప్రస్తుతం ఏమీ చెప్పలేను.

RESERVE BANK OF INDIA BRANCH AT GOVERNORPET, VIJAYAWADA
208—

*450 Q.—*Sri V. Visweswara Rao* [Put by *Sri K. Ramachandra Reddy (Ramannapet)*] — Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) whether the Government recommended to the Reserve Bank of India to open a branch for Government transaction at Governorpet, Vijayawada, Krishna District in view of heavy transactions; and

(d) if so, when ?

Sri K. Brahmananda Reddy : (a) No.

(b) Does not arise.

OLD AGE PENSIONS.

209—

*1018 Q.—*Sri K. Guruswamy Reddy :*—Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(a) the number of applications received by the Government from the Kanigiri taluk, Nellore district for the old age pensions ;

(b) the number of them disposed of ; and

(c) the amount of expenditure incurred for the said purpose?
Sri K. Brahmananda Reddy (a) 3

(b) Nil.

(c) Does not arise.

I may add for the information of the house that this scheme has come into operation only on and from 1-1-1961. Several applications have been received either by the collectors or by the Finance Department. They are under processing. I have already stated on one occasion that the amount set apart for 1962-63 is over Rs. 7 lakhs under this head.

శ్రీ కె గోవిందరావు (అనకాపల్లి) — అధ్యక్షా, పెన్షను స్కీము క్రింద చాలమంది దరఖాస్తులు కరణం మునసబులకు డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకుని యిచ్చారు. ఏ తాలూకాకి ఎంత డబ్బు యిస్తారు చెప్పకపోతే ఏ విధానం అవలంబిస్తారో తెలియకపోతే కష్టం. ఒక్కొక్క గ్రామంలో పడేసి, ఏదై యేసి నూరే! దరఖాస్తులు వస్తున్నాయి. ఏ విధానం అవలంబిస్తారో వివరిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — గౌరవ సభ్యులు కొంచెం పొరపాటు పడుతున్నారు ప్రతి గ్రామంలో మారుచొప్పున రావడానికి ఇది సత్రంకాదు. Old Age Pension Scheme క్రింద రావాలంటే 70 సంవత్సరాల వయస్సుండాలి. దరఖాస్తుదారుని పోషించేవారు ఉండకూడదు. అనేక నిబంధనలున్నాయి. అటువంటివారే అర్హులు ఇప్పుడు 70 సంవత్సరాలు కాకుండా రీతు తగ్గించాలని సాధ్యమైనంతవరకు యిక్కడ Centralize అయి డిపార్టుమెంటు యిచ్చేదానికంటే కలెక్టరుకు అధికారాన్ని డెలిగేట్ చేస్తే బాగుంటుందని, ఆ విధముగా చేస్తే సక్రమంగా త్వరగా dispose of చేయడానికి వీలుంటుందని ఆలోచన కూడా ఉంది.

శ్రీ కె గురుస్వామిరెడ్డి — పెన్షనుదార పిటిషనుమీద సిఫార్సు గ్రామధికారి చేయాలా, పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు చేస్తే సరిపోదా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి — 14-11-61 తేదీగల జి. ఓ. ఒకటి ఎవరెవరు అర్హులు అనే అంశంపై జారీచేయబడినది. గౌరవసభ్యులకు కాపీలు వచ్చాయనుకుంటాను. దానిలో వివరాలున్నాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — జి. ఓ. కాపీలు అందలేదు. అందజేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — అందకపోతే అందించేటట్లు చేస్తాం.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) — నిబంధనలు చూశాను. ఏ రకమైన ఆధారాలేని నిరాధారులని ఉంది. మనది బీదదేశం రీత సంవత్సరాల వరకు బ్రతకడమే కష్టం. అందుచేత ఆ వయస్సును రీత నుంచి 50 కి తగ్గించే ఆలోచన ప్రభుత్వానికుందా?

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి. — లేదండి. అది ఎక్కడలేదు. అది అసాధ్యమైనది. అది Old age pension కాని young age pension కాదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ — 55 సంవత్సరాలైన తరువాత superannuity అని నిర్ణయించారు. కనీసం ఆ తరువాత ఉద్యోగాలు ఉండవు కాబట్టి ఆదైనా limit చేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— లేదు. అనలు 70 నుంచి 85 సంవత్సరాల చేయడమే నుంచి concession. అంతకంటే తక్కువకు పోవడం అసాధ్యం

శ్రీ జి సి వెంకన్న — అప్పికేపల్లె పెట్టుకున్నవారికి ఆలోచన చేస్తున్నారు. అందుకు అప్పికేపల్లె పెట్టుకోవాలని ప్రభుత్వం తెలిపిందా? ఏ జిల్లాకి ఎంత ఇచ్చారో మంత్రిగారు సెలవిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— జిల్లాకు ఇంత అని కేటాయించడం కష్టం అనంతపురంజిల్లాలో 80 సంవత్సరాల లోపువారు ఎక్కువ ఉండవచ్చును ఈ స్క్రీముక్రింద రాకుండా ఉండవచ్చును, మరొకజిల్లాలో ఎక్కువమంది ఉండవచ్చును. ఈ నిబంధనలక్రింద వచ్చేవారికందరికి ఇవ్వాలనే పెట్టబడింది. జిల్లావారిగా కేటాయించినందువల్ల ప్రయోజనం ఉండదు.

శ్రీ కె. ఎల్ నరసింహారావు — కలెక్టర్లకు అధికారం ఇస్తున్నామని అన్నారు. Districtwise distribute చేయకుండా కలెక్టర్లు అక్కడ కాంక్షన్ చేయడం ఎట్లా? ఇక్కడకు రికమెండ్ చేయడంవరకే అయింది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ప్రస్తుతం కలెక్టర్లు ఇక్కడకు రికమెండ్ చేయవలసి ఉంది. కలెక్టర్లువద్దకు దరఖాస్తు రావడం, ఆయన అన్నీ ఆలోచించుకుని సిఫార్సు చేయడం, మరల సెంట్రల్ సెక్రటేరియట్ కు రావడం—ఇదంతా ఆలస్యం అవుతుందని quicker గా dispose of చేయడానికి కలెక్టర్లకు అధికారం ఇస్తే బాగుంటుందని అనుకున్నాము. కలెక్టర్లకు ప్రత్యేకంగా అలాట్రమెంటు ఇవ్వకపోయినా ఇబ్బందులు రావు.

శ్రీ కెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల) — 50 సంవత్సరాలకు దింప కూడదా అంటే ఇది young age pension కాదు అన్నారు. 50 సంవత్సరాలు young age అని మంత్రిగారు తెలుసుకుని ఎన్నాడై నది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— Young age కాకపోయినా old age మాత్రం కాదు.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం) :— అప్పికేపల్లె ఈమధ్య పంపిస్తే prescribed form లో లేనందువల్ల reject చేస్తున్నామని endorsements వస్తున్నాయి. అవి దొరకడంలేదు. అవి సరై చేయించడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నిజమే. అక్కడక్కడ ఈ ఇబ్బంది వచ్చిన మాట వాస్తవమే. Prescribed forms supply చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. బారాయణరెడ్డి (వదమల్ పేట) — వోటర్ల లిస్టు ప్రకారం వయస్సు నిర్ణయించాలని అన్నారు. వోటర్ల లిస్టులో 70 సంవత్సరాల వారికి 50 సంవత్సరాలని వ్రాశారు. వేరే వర్గిని అవలంబిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఎక్కడైనా పొరపాట్లు వుంటే కలెక్టర్లకు తెలియవచ్చును. వారు విచారణ చేస్తారు. నిజంగా 70 సంవత్సరాలుండి వోటర్ల లిస్టులో పొరపాటున తక్కువ వడివుంటే విచారణ చేస్తారు.

Sri J.T. Fernandez (Nominated Anglo-Indian)—May I seek a clarification from the hon Finance Minister as to the rules relating to the Old Age Pension. It is said there that the names of brothers and sons should also be mentioned. Supposing a son or brother does not help the party. Will this invalidate the eligibility of the person to the benefits of old age pension scheme?

Sri K. Brahmananda Reddy—No, Sir. That leads us to very dangerous situations, because every man will claim that his son or brother is not helping him, and things like that.

PUBLICATION OF TELUGU BIBLIOGRAPHY.

210—

*342 Q—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri P. Narayana Reddy*]—Will the hon Minister for Education be pleased to state—

(a) whether the State Central Library published Telugu Bibliography in accordance with the provisions contained in the Andhra Pradesh Public Libraries Act; and

(b) if not, the reasons therefor?

The Minister for Education (Sri P. V. G. Raju)—(a) Bibliography of Telugu Books is published annually in the State Regional Library at Guntur and not in State Central Library at Hyderabad.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య — లోకల్ లైబ్రరీ అథావ్ స్టేషన్ కింద ఉన్న గ్రంథాలయాల ఎదుగు బొదుగు తేకుండా వున్నాయి. వాటిని అభివృద్ధి చేయడానికి ఆలోచన ఉందా?

Sri P. V. G. Raju—There is no connection between the main question and the supplementary now raised.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి — ప్రైదరాజాదులో ఎందుకు పబ్లిష్ చేయలేదు?

Sri P.V.G. Raju—According to Section 8 of the Andhra Pradesh Public Libraries Act, we have to publish the Telugu Bibliography every year and the Regional Library Guntur was found to be more suitable than Hyderabad. Therefore, it is being published from there, and it is being circulated throughout the whole State. In other words, the Bibliography is compiled at Guntur and not at Hyderabad.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya—Is there a National Library Bibliography section in the Central Library? They are preparing it in English and Sanskrit. Is it being followed or translated from those books by the Guntur Regional Library?

Sri P.V.G. Raju—A separate question may be put. Whether the English Bibliography is translated into Telugu or not I do not know. It is subject-matter of a separate question. If hon. Member wants to know, he may put a separate question and the answer will be obtained, if it is a suggestion, it will have to be examined.

PRIVATE PRACTICE BY GOVERNMENT CIVIL SURGEONS.

211—

*152 Q *Sri V Srikrishna* :—Will the hon Minister for Health and Medical be pleased to state.

(a) whether the Civil Surgeons in the Government Hospitals in the State are permitted to have private practice ; and

(b) whether then scales of pay in the State is higher or lower as compared to those of other States ?

The Minister for Health and Medical (Sri Y Sivarama Prasad) —

(a) The answer is in the affirmative

(b) A statement is placed on the Table of the House. The scales of pay allowed by this State are lower than Kerala and Mysore States and nearly equal to Madras State.

(Paper placed on the Table of the House)

	Andhra Pradesh Scales	Mysore Scales	Madras Scales	Kerala Scales	Pay recommended in Health Minister Conference held in July 1961
	Rs	Rs	Rs	Rs	Rs
District Medical Officers and Civil Surgeons	600-40-1,000	700-40-900-50-1,100	600-40-800-50-900	800-50-1,000	600-40-
Principals of Medical Colleges	800-50-1,100	800-40-1,000-50-1,100	600-40-800-60-900	800-50-1,100	
Professor—Clinical	700-40-900-50-1,100	700-40-900-50-1,100	700-50-1,100 (plus a Non private practice Allowance of Rs 250 p m)	800-50-1,100	1,000-40-1200-50-140
Professors—Clinical	600-40-1,000	700-50-1,100	600-40-800-50-900	800-50-1,000	1000-40-1200-50-140

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ :—మన రాష్ట్రంలో స్కేల్స్ మైసూరు, కేరళ రాష్ట్రాలలో కంటే తక్కువగా ఉన్నాయి. ఇక్కడ పెట్టిన ఇన్ ఫర్మేషన్ ప్రకారం 1961 జూలైలో Health Minister's Conference లో నిర్ణయించిన స్కేల్స్ ప్రకారం కూడా తేడా ఉన్నది. ఈ రకంగా తక్కువ స్కేల్స్ ఇచ్చి ప్రవేట్ ప్రాక్టీస్ Consultation fees allow చేస్తున్నారు అది తీసివేసి స్కేల్స్ పెంచరు. అందువల్ల కొంత అవినీతికి దారి తీస్తుంది కాబట్టి స్కేల్స్ పెంచి ప్రైవేట్ ప్రాక్టీస్ లేకుండా చేయడానికి అలోచిస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామ ప్రసాద్ :— దానిని గురించి పరిశీలిస్తాము. ఎక్కడనో ఎక్కువగా ఉన్నదంటే అక్కడి ప్రత్యేక పరిస్థితులను బట్టి ఉంటుంది కొందరు ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేయడానికి వీలు లేని పరిస్థితులున్నాయి కొందరు మాత్రమే ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేయవచ్చును.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య — కొందరిని ప్రైవేటు ప్రాక్టీసుకు పర్మిట్ చేయడం, కొందరిని చేయక పోవడం ఎట్లా నిర్ణయిస్తారు? ప్రవేట్ ప్రాక్టీసు ఇచ్చారో లేదో ప్రజలు తెలుసుకోవడం ఎట్లా?

శ్రీ వై శివరామ ప్రసాద్ — మనుష్యులలో విచక్షణ లేదు Serve చేసే పోస్టు బట్టి ఉంటుంది. Director of Medical Services Director, Institute of Preventive Medicine, Deputy Director, Medical Services ఇట్లా కొన్నిఉన్నాయి వారు చేయడానికి వీలు లేదు మిగతా వారు చేయవచ్చును మామూలుగా రోగాలు నయం చేసుకునే వారు consultative practice చేసుకోవచ్చును.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ — Consultative practice allow చేయడంవలె patients కు చాలా ఇబ్బంది కలుగుతోంది ఈ పేరుతో ప్రతి bed కు మూలాలు ఇచ్చుకోవలసి వస్తోంది Health Ministers' Conference లో చేసిన రికమండేషన్లను implement చేయడానికి ప్రయత్నం చేసి consultative practice తీసివేస్తారా? Health Ministers' Conference రికమెండ్ చేసిన స్కెల్లు ఇవ్వడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ వై శివరామ ప్రసాద్ — దానిని గురించి పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ డి సీతారామయ్య (మదనపల్లి):— స్కెల్లు విషయంలో ఆలోచిస్తామని చెబుతున్నారు త్వరలో చేస్తే బాగుంటుంది ప్రతి ఆసుపత్రిలోను అవినీతి ఎక్కువైపోయి బీదవారికి అడ్మిషన్లు దొరకడం కష్టమై పోతోంది. కాబట్టి త్వరలో స్కెల్లు ఎక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ వై శివరామ ప్రసాద్ — పరిశీలిస్తామని అన్నాను. త్వరగానే చేస్తాము. అయినా time పడుతుంది

శ్రీ డా బి. వి. ఎల్. నారాయణ (ఒంగోలు) — ప్రస్తుతంలో మెడికల్ బడ్జెటుకు డబ్బు చాలడం లేదు. జీతాలు ఎక్కువ చేసి ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు తీసి వేయాలి అంటున్నారు. అలా కాకుండా హాస్పిటల్లలోనే ప్రైవేట్ డాక్టర్స్ సర్టిఫైనుకు వీలు కలిగించి ఆ ఫీజు లో సగం ఆసుపత్రికి సగం డాక్టరుకు వచ్చేటట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. ఆసుపత్రికి లాభం ఉంటుంది. ప్రజల అభిమతం నెరవేర్చుటలు అవుతుంది. ఈ విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామ ప్రసాద్ — ఇదివరకు ఎప్పుడూ ఆలోచించలేదు. క్రొత్త పద్ధతి చెప్పారు ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ యస్. వేమయ్య. — అధ్యక్షా, ప్రశ్న రెండవ భాగములో ఇతర రాష్ట్రాలలో కంటే మన రాష్ట్రములో pay scales ఎక్కువ లేక తక్కువ అంటే దాదాపు వున్నట్లుగానే చెప్పారు. ప్రస్తుతము ఇతర రాష్ట్రాలలోని సివిల్ సర్జనుల స్కెల్లు ఎట్లా వున్నవి? రెండు మూడు కేడర్లు చెప్పితే ఎంత తేడా వున్నదో అర్థము చేసుకోవానికి వీలవుతుంది. అది ఏదయినా మంత్రిగారు శలవు ఇస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామ ప్రసాద్:— ఆ కాగితం సభ్యుల ముందే వున్నది.

STATE ADVISORY COMMITTEE FOR MINES AND MINERALS.

212—

*600 Q. *Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri P. Narayana Reddy*] — Will the hon. Minister for Industries be pleased to state .

(a) whether there is any proposal with the Government to re-constitute the State Advisory Committee for Mines and Minerals, and

(b) the members on the present committee ?

The Minister for Industries (Sri M. N. Lakshminarasayya) :—
(a) No, Sir.

(b) A statement is laid on the Table of the House

(Statement laid on the Table of the House)

The following are members of the Andhra Pradesh State Advisory Committee for Mines and Minerals

OFFICIAL MEMBERS

1. The Minister incharge of Industries	<i>Chairman</i>
2. The Secretary to Government, Industries Department	<i>Member.</i>
3. The Joint Secretary to Government Industries Department.	do
4. The Director of Mines and Geology	do
5. The Director, Industries and Commerce	do.
6. The Superintending Geologist, Geological Survey of India, Andhra Circle, Hyderabad	do
7. The Chief Engineer (Highways)	do.
8. The Director of Technical Education	do.
9. The Chief Engineer (Electricity Board)	do.

NON-OFFICIAL MEMBERS

1. Sri D. Jayarama Reddy, Vice-President, The South India Mica Mine Owners Association, Gudur
2. Sri S.K. Nargundkar, General Manager, Singareni Collieries Co., Ltd.
3. Sri S.K. Sarwagi, Mine Owner, Chipurupalli, Srikakulam district—Representative of the Manganese Mine Owners Association.
4. Sri M.D. Rahamathullah, M.L.A., Cuddapah Representative of the Barytes Mine Owners Association.
5. Prof Dr. M.S. Krishnan, Ph D. (London) Professor of Geology and Geophysics, Andhra University Waltair (Now Director, Central Board of Geophysics)
6. Sri C.R. Kasiviswanthan, President, South India Mineral Association, Madras.

శ్రీ వి. నారాయణరెడ్డి:— అ ధ్య జా, ఎన్ని సంవత్సరాల కొకసారి reconstitute చేస్తారు.

శ్రీ యమ్. యచ్. లక్ష్మీనరసయ్య:— 3 సంవత్సరాల కొకసారి reconstitute చేస్తారు.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి— Qualifications ఏమి?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — Mines లో experience వుండాలి.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి — ఆ Advisory Committee లో M. L. As వుంటారా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య— ఉండవచ్చు.

DEPARTMENTAL EXPLOITATION OF IRON ORE DEPOSITS IN GOVERNMENT LANDS.

213—

*601 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri P. Narayana Reddy*] — Will the hon. Minister for Industries be pleased to state

whether laboratory project work is being carried on to undertake departmental exploitation of iron-ore deposits in Government lands reserved for the purpose in Gandrayi of Jaggayyapet taluk Krishna district?

Sri M.N. Lakshminarasayya —No, Sir.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) — అద్యక్షా, అటువంటి ఆలోచన ఇప్పుడు జరగడము లేదని అన్నారు. అసలు అటువంటి ఆలోచన ప్రభుత్వమునకు వున్నదా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — ఆలోచన వున్నది.

CONSTITUTION OF COIR BOARD.

214—

*658 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri P. Narayana Reddy*] — Will the hon. Minister for Industries be pleased to state.

(a) whether there is any proposal with the Government to constitute a Coir Board in the State; and

(b) if so, when?

Sri M.N. Lakshminarasayya —(a) Yes Sir

(b) The matter is under consideration

శ్రీ జి. లచ్చన్న —ఎప్పటిలోగా ఈ consideration పూర్తి అవుతుంది?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — Assistant Director of Industries ని proposals అడిగాము ఆ proposals వచ్చినవి ఇప్పుడు గవర్నమెంటు consideration లో వుంది

RURAL INDUSTRIAL ESTATE.

215—

*660 Q. *Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri Narayana Reddy*] — Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government to establish a Rural Industrial Estate; and

(b) if so, when and where?

Sri M. N. Lakshminarasayya —(a) Yes, Sir

(b) It is proposed to establish 18 Rural Industrial Estates in the State during Third Five Year Plan period. The places for location of the Estates are being finalised in consultation with the respective Zilla Parishads.

During 1962-63, it is proposed to establish two Rural Industrial Estates, one in Sadlapalli Village, Anantapur district and the other at Kisangar in Nizambad district.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి (పుట్లూర్) — అధ్యక్షా, Industrial estate కు Rural industrial estate కు వున్న difference ఏమిటి? ఇప్పటి వరకు industrial estates ను ఏర్పాటుచేస్తున్నాము కాబట్టి వాటికి వున్న తేడా చెబుతారా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — Industrial estates పెద్ద పెద్ద పట్టణాలలో వుంటాయి. Rural industrial estates చిన్న చిన్న గ్రామాలలోను, తాలూకాలలోను వుంటాయి.

శ్రీ పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) — Industrial estates అంటే, ఎవరూ Occupy చేయకుండా ఖాళీగా వుంటాయని, Rural industrial estates అంటే కొద్దిగా అక్కడక్కడ occupy చేసి వుంటారని మంత్రిగారి ఉద్దేశమా? ప్రైదరాబాదులో industrial estates occupy చేయకుండా ఖాళీగా వున్నవి కాబట్టి distinction ఏమైన వున్నదా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — ప్రైదరాబాదు industrial estates లో ఎక్కడా ఖాళీలేదు. Demand ఇంకా ఎక్కువగా వున్నది.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — అధ్యక్షా, Rural areas లో స్థాపించేవి rural industrial estates అని అర్థమా లేక వాటి purpose లో ఏదయినా difference వున్నదా? పెద్ద industrial estates లో పెద్ద వస్తువులు తయారుచేయాలని, rural industrial estates లో చిన్న వస్తువులు తయారుచేయాలని స్థాపించబడినవా, అసలు rural industrial estates కు సంబంధించిన purpose ఏదయినా వుందా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — ఇవన్నీ rural industries కి సంబంధించిన Units చిన్న ఎక్కువలో వుంటుంది. ఇవి కొద్ది పెట్టుబడితో తయారు చేసే Units Agricultural implements వగైరా తయారుచేసే units.

శ్రీ జి. లచ్చన్న — Rural industries, urban industries అని categorical గా list ఏదయినా ప్రభుత్వము తయారుచేసినదా? ఫలానా పరిశ్రమలు industrial estates లోను, ఫలానా పరిశ్రమలు rural industries estate లోను వుండవచ్చునని బాధికా తయారుచేశారా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — అటువంటి list ఏమీలేదు. ఇక్కడున్న units అక్కడక్కడ వుండవచ్చు. కొద్ది పెట్టుబడితో చేసే units చిన్న రకముగా వుంటాయి.

శ్రీ యస్. వేమయ్య — proposals లో 18 rural industrial estates పున్నట్లుగా మంత్రిగారు శలవు ఇచ్చారు. ఏదే జిల్లాలనుంచి proposals వచ్చినవి ఎప్పటిలోగా finalise అవుతాయి వాటన్నింటిని ఈ ప్లానులో మొదలుపెడతారా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — ప్రతిజిల్లాలోను Rural industrial estate ను పెట్టాలనే programme వున్నది అన్ని జిల్లాల నుంచి proposals వచ్చినవి. మూడవ ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యే లోపల అన్ని జిల్లాలలోను స్థాపన చేస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, ఈ rural industries అన్న పుడు cottage industries ను మాత్రమే వాటిలో వుంచుతారా? Heavy industries ని medium industries ని కూడ వాటిలో వుంచుతారా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — Heavy industries సాధారణముగా వుండవు Medium industries వుండవచ్చు. Small or smaller industries వుంటాయి.

DEVELOPMENT OF TANNING INDUSTRY

216—

*661 Q. *Sri P. Rajagopal Naidu [Put by Sri G. Latchanna]* — Will the hon. Minister for Industries be pleased to state

(a) whether any fresh units were started to develop tanning industry during 1961-62, and

(b) the amount proposed to be allotted to the above industry during 1962-63?

Sri M. N. Lakshminarasayya — (a) No, Sir

(b) Does not arise

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి — అధ్యక్షా, దీనివల్ల ఎంత మందికి పనికల్పించ వచ్చునో చెబుతారా?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — Details నా దగ్గరలేవు. Tanning programme start అవాలికదా.

శ్రీ యస్. వేమయ్య — అధ్యక్షా, కొత్త యూనిట్లు ఏమీలేవని చెప్పారు పాత యూనిట్లు ఎన్ని వున్నవి? వాటిమీద ఎంతఖర్చు పెట్టివున్నారు.

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — పాత యూనిట్లు మూడు వున్నవి. (1) వరంగల్, దానికి 50 వేలు, (2) గుంటకల్, దానికి 30 వేలు (3) ఏలూరు దానికి 40 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు — చర్మ పారిశ్రామికాలకు సంబంధించిన బోర్డును గత ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసినది ఆ బోర్డు రేకవ్యాప్తముగా పర్యటించి హైదరాబాదు లో ఇలాంటి ఫెంటరును ఏర్పాటు చేసే

దానికి రిపోర్టు ఇచ్చినట్లుగా విన్నాము దాని విషయము ప్రభుత్వము ఏమి ఆలోచించినది.

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య - Adhoc Board ఒకటి వుంది High Power Committee వారు మన రాష్ట్రమంతా పర్యటనచేసి ఒకరిపోర్టును ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టు పరిశీలనలో వున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Tanning industries కొరకు హైదరాబాదు పరిసరాల్లో పెద్ద buildings కట్టివున్నవి. అక్కడ tanning polytechnic ప్రారంభిస్తామని ఇదివరకువున్న ప్రభుత్వము చెప్పినది. అటువంటి ఆలోచన ఏమైనా వున్నదా ?

శ్రీ యమ్. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య — ఆ information నా దగ్గరలేదు. అధ్యక్షా !

SENDHI SHOPS TO THE CO-OPERATIVE SOCIETIES.

217—

*432 Q —Sri V. Visweswara Rao [Put by Sri K. Ramachandra Reddy] —Will the hon Minister for Excise and Prohibition be pleased to state

(a) whether the Government allotted Sendhi shops to the Co-operative Societies during the years 1960-61 and 1961-62 in Telangana ; and

(b) if so, the number of shops allotted ?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao):—

(a) The answer is in the affirmative

(b) 767 (old and new) shops for the abkari year 1960-61 and 1012 (old and new) shops for the abkari year 1961-62 were leased out to the Taddy Tappers' Co-operative Societies

శ్రీ జి. లచ్చన్న.— అధ్యక్షా 1962-63లో ఎన్ని ఇవ్వబోతున్నారో చెప్పకారా?

Sri M R Apparao :— It is under consideration. We have not yet decided.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి.— కల్లు దుకాణాలు కావాలని ఎన్ని సమాకాంక్షులు ఉన్నాయి దరఖాస్తులు వచ్చివున్నవి?

Sri M. R. Apparao :— A separate question may be put. Information is not available.

శ్రీ వి. ధర్మవిఠం (నల్గొండ).— అధ్యక్షా! సమాకార సంఘాలకు allot చేసే వద్దతి గత సంవత్సరములో మాదరిగానే అవలంబిస్తారా ? లేక కొత్త వద్దతి ఆలోచిస్తున్నారా?

Sri M. R. Apparao :— I have just now said it is under consideration but we have not yet decided. It will be decided soon,

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి :— ఒకసారి నిబంధనలు ఏర్పాటు చేసుకొని వాటిని అనుసరించి ప్రతి సంవత్సరము ఇస్తారా? లేక ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం కొత్త పద్ధతి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు :— అది ఇప్పుడే చెప్పానుకదా ఆలోచనలో వుంది. అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి :— వీ, 4 సంవత్సరాలనుంచి యిస్తున్నారు. కనుక నిబంధనలు ప్రత్యేకముగా చేయబడ లేదా?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు :— ఇదివరకు నిబంధనలు వున్నవి. అవి మాచ్చే అవసరము వున్నదా? లేక అట్లాగే ఇవ్వాలా అనేది తొందరలో decide చేస్తాము.

HOUSE-SITES TO HARIJANS AND BACKWARD COMMUNITY PEOPLE IN NELLORE TOWN.

218—

*81 Q. *Sri G C. Kondaiiah (Nellore)* :— Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether there are house-sites granted to the Harijans and other backward community people in Nellore town during the years 1959 upto the end of 1961 ;

(b) if so, the number and names of places and the extent of land granted ;

(c) whether there are houses built on unused sites and if so how many ;

(d) whether the Government granted any money to acquire the sites and to build the houses on these sites ;

(e) whether there are any pending representation for house-sites ; and

(f) if so, the time that will be taken to dispose off these petitions together with reasons for delay ?

The Minister for Municipal Administration (Sri A. Venkataramayya)

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

(c) No, Sir.

(d) No, Sir.

(e) No, Sir.

(f) Does not arise.

(ఎ) లేదు. (బి) ఉత్పన్నము కాదు. (సి) లేదు. (డి) లేదు. (ఇ) లేదు. (ఎఫ్) ఉత్పన్నము కాదు.

శ్రీ కె యల్. నరసింహారావు.—అధ్యక్షా, నెల్లూరు పట్టణములోని హరిజనులు నివేశన స్థలాలు కొరకు applications పెట్టుకొనలేదా? పెట్టుకొంటే ప్రభుత్వము ఇవ్వలేదా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—ఇంత వరకు applications రాలేదు.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ—మునిసిపల్ టౌన్స్ లో రోడ్డు మార్జిన్స్ లోనూ, సబ్ ఏరియాస్ లోనూ వున్న ఇండ్లను ఖాళీ చేయిస్తున్నారు. రూరల్ ఏరియాస్ లో హరిజన హౌస్ పైట్స్ విషయం ఎట్లా ఆలోచిస్తున్నారో అట్లాగే ఆ ప్రాంతాలకు కూడా ఆ స్కీమును extend చేసి వారికి accommodation కలుగ చేయటానికి ప్రభుత్వం త్వరగా ప్రయత్నాలు చేస్తుందా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య—అలాంటి స్కీములు వున్నాయి. వాటిని గురించి మునిసిపాలిటీలు చర్య తీసుకొంటే ప్రభుత్వం తగిన సహాయం చేస్తుంది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య—టౌన్స్ లో ఈ హౌసింగ్ ఫెసిలిటీస్ కల్పించటానికి సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ వారికి రూల్స్ ప్రకారం వీలు లేకుండా వుంది. రూరల్ ఏరియాలలో వున్న రూల్స్ నే టౌన్స్ లో వాటికి కూడ వర్తింప చేయటానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—ప్రస్తుతానికి అలాంటి ఆలోచనలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—మంత్రిగారు గుంటూరులోని మంగళగిరి రోడ్డు వైపు వెళ్ళినప్పుడు చూస్తే సంవత్సరం క్రిందట వునాదులు వేసిన ఇండ్లు అలాగే వున్నట్లు కనిపిస్తాయి. వాటిని త్వరగా పూర్తిచేయిస్తే వారికి ఎకామడేషన్ దొరుకుతుంది కనుక ప్రభుత్వం వాటిని గురించి శ్రద్ధ తీసుకొంటుందా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—అలాంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా చర్య తీసికొంటాము

శ్రీ జి. లచ్చన్న.—మునిసిపాలిటీలు హరిజన పైట్స్ గురించి ప్రయత్నం చేస్తే ప్రభుత్వం సహాయంచేస్తుందని మంత్రిగారు చెప్పారు 1961-62 సంవత్సరంలో ఏదైనా మునిసిపాలిటీకి అలాంటి సహాయం చేయటం జరిగిందా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—మునిసిపాలిటీలు ధనాభావం వల్ల ఇవ్వలేమని చెబుతున్నారు. కనుక కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి స్లమ్ క్లియరెన్స్ స్కీము క్రింద వచ్చే డబ్బు నుండి కాని, లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొంత డబ్బు కేటాయించి కాని ఇండ్ల వసతులు కల్పించటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:—మునిసిపాలిటీల ఆర్థిక స్థిమత తక్కువగా వున్న కారణం చేత రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు కలిసి ఈ స్కీముకు సహాయపడటానికి అవకాశములు వున్నాయి.

HOUSES FOR INDUSTRIAL WORKERS IN KHAMMAM DISTRICT

219—

*409 Q—*Sri V. Visweswara Rao* [Put by *Sri K. L. Narasimha Rao*]:—Will the hon Minister for Municipal Administration be pleased to state

(a) whether the Government constructed 200 single room tenements in Khammam district in 1955 for industrial workers,

(b) if so, whether the buildings have been occupied since then; and

(c) if not, the reasons thereof?

Sri A Venkataramayya —(a) The answer is in the affirmative

(b) Allotted temporarily to non-industrial workers since there was no response from industrial workers

(c) Does not arise.

ఎ.—అవును.

బి.—పారిశ్రామిక కార్మికులు ఇండ్లలో నివసించుటకు ముందుకు రానందున వాటిని పారిశ్రామిక కార్మికులు కాని వారికి తాత్కాలికంగా కేటాయించబడినవి.

సి.—ఉత్పన్నము కాదు.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు —అన్నీ అద్దెకు ఇవ్వబడ్డాయా లేక ఇంకా vacant గా పడేనా వున్నాయా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య.—అన్నీ ఇవ్వబడ్డాయి

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య —రెంట్ అధికంగా వున్నందువల్ల కార్మికులు రాలేక పోయారా లేక ఇతర కారణాలు పడేనా వున్నాయా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య —రెండు సంవత్సరాలు ప్రయత్నం చేసినా ఎవరూ రాలేదు. అందువల్ల వేరేవారికి ఇవ్వవలసివచ్చింది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—వారు ఎందుకు రాలేడో పరిశీలించి వారు వచ్చే విధంగా తగిన మార్పులు చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య.—ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ —రెంట్ నెలకు ఎంత వసూలు చేస్తున్నారు?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య.—నెలకు పది రూపాయలు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య.—నెలకు పది రూపాయలంటే వారికి కష్టం కనుక పదో నామినల్ గా ఒకటో రెండో రూపాయలకు ఇస్తే న్యాయంగా వుంటుంది కనుక అలా చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య — ఎంతవరకు తగ్గించటానికి వీలు వుంటుందో ఆలోచించి అంతవరకు తగ్గించటానికి ప్రయత్నిస్తాము.

MASTER PLAN FOR THE HYDERABAD CORPORATION.

220—

*910 Q.—*Sri K. Guruswamy Reddy* :—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state .

(a) whether a Master plan has been formulated recently for the Hyderabad Corporation , and

(b) if so, the estimated expenditure therefor ?

ఎ.—ప్రొడరాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఏరియాకు ఒక మానిస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేయబడుతున్నది.

బి — ఖర్చు 4,34,862 రూపాయలు అగునని అంచనా వేయబడింది.

Sri J. T. Fernandez.— Will the Hon. Minister kindly give the reply in English?

Sri A. Venkatramiah :

(a) A Master Plan for the Hyderabad Municipal Corporation area is under prepration.

(b) The expenditure is estimated to come to about Rs. 4,34,862/—.

శ్రీ కె. గురుస్వామిరెడ్డి.— ఆ కాపీలు గౌరవ సభ్యులకు సప్లయ చేయిస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:— అది సాధ్యపడదు.

Mr. Speaker.— Questions are over.

ANNOUNCEMENTS.

re : ELECTION TO THE STATE LIBRARY COMMITTEE

Mr. Speaker :—I have to announce to the House that the following candidates have been nominated for election to the State Library Committee :

1. Sri P. Narasa Reddy.
2. Sri Kirti Chandra Dev.
3. Sri V. Srikrishna.
4. Smt. Kumudini Devi.

As the number of candidates nominated is equal to the number of vacancies to be filled, viz., four, I hereby declare them to have been duly elected to the State Library Committee.

re : Constitution of the Committee on Government Assurances.

Mr. Speaker : I am also to announce to the House that under Rule 303-B of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I

GOVERNMENT MOTIONS
 re Constitution of the Committee on
 Public Accounts.

nominate the following members to the Committee on Government Assurances for one year :

1. Sri Khaja Moinuddin.
2. Sri K B Narasappa
3. Sri K Ramayya Chowdary
4. Sri Nagnath Rao Thammevar.
5. Sri V Visweswara Rao.
6. Sri C.D. Naidu.
7. Sri L N. Sanyasi Raju

Under Rule 202-C of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate Sri Khaja Moinuddin, M.L.A., as the Chairman of the Committee on Government Assurances

GOVERNMENT MOTIONS.

re: CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON PUBLIC ACCOUNTS.

Sri N Sanjiva Reddy.—Sir, I beg to move :

“That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (2) of rule 165 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, eighteen members from among their number to be members of the Committee on Public Accounts for the financial year 1962-63.”

Mr. Speaker.—Motion moved

(Pause)

Mr. Speaker.—The question is :

“That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (2) of rule 165 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, eighteen members from among their number to be members of the Committee on Public Accounts for the financial year 1962-63.”

The motion was adopted.

Mr. Speaker. In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote, I fix 12-00 noon on 9th July, 1962 as the date on or before which notice of nominations for election to the Committee on Public Accounts should reach the Secretary, Legislature. The last date for withdrawal is 12th July, 1962.

If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies to be filled namely, eighteen, there will be an election on 21st July, 1962.

Sri N. Sanjiva Reddy.—Sir, I beg to move :

“That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Public Accounts, of this House for the financial year 1962-63.”

Mr. Speaker :—Motion moved

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

“ That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Public Accounts of this House for the financial year 1962-63.”

The motion was adopted.

re : CONSTITUTION OF THE COMMITTEE OF PRIVILEGES.

Sri N. Sanjiva Reddy .—Sir, I beg to move .

“ That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 172 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly fifteen members from among their number to be members of the Committee of Privileges for the financial year 1962-63.”

Mr. Speaker .—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

“ That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 172 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly fifteen members from among their number to be members of the Committee of Privileges for the financial year 1962-63.”

The motion was adopted.

Mr. Speaker .—In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote, I fix 12-00 noon 9th July, 1962, as the date on or before which notice of nominations for election to the Committee of Privileges, should reach the Secretary, Legislature.

The last date for withdrawal is 12th July, 1962.

If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies to be filled, viz., fifteen, there will be an election, on 21st July, 1962.

re : CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON ESTIMATES.

Sri N. Sanjiva Reddy :—Sir, I beg to move :

“ That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 185 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, eighteen members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the financial year 1962-63.”

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker —The question is :

“ That the members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 185 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly eighteen members from among their number to be members of the Committee on Estimates for the financial year 1962-63 ”

The motions was adopted

Mr Speaker —In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportionate representation by means of single transferable vote, I fix 12-00 noon on 9th July, 1962 as the date on or before which notice of nominations for the election to the Committee on Estimates should reach the Secretary, Legislature.

The last date for withdrawal is 12th July, 1962

If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies to be filled, namely, eighteen, there will be an election on 21st July, 1962

Sri N. Sanjiva Reddy —Sir, I beg to move :

“ That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Estimates, of this House for the financial year 1962-68.”

Mr Speaker —Motion moved

(Pause)

Mr Speaker : The question is :

“ That this House recommends to the Andhra Pradesh Legislative Council that they do agree to nominate six members from Legislative Council to be on the Committee on Estimates of this House for the financial year 1962-68.”

The motion was adopted

re : CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON SUBORDINATE LEGISLATION.

Sri N Sanjiva Reddy —Sir, I beg to move :

“ That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 192 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, twelve Members from among their number to be Members of the Committee on Subordinate Legislation for a period of one year.”

Mr Speaker . Motion moved (Pause)

Mr. Speaker The question is :

“ That the Members of this House do proceed to elect in the manner required by sub-rule (1) of rule 192 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, twelve Members from among their number to be Members of the Committee on Subordinate Legislation for a period of one year.”

Calling attention to matters of
urgent public importance:
re: Multipurpose Examination
results.

The motion was adopted

Mr. Speaker.—In accordance with the regulations made by me for the conduct of elections according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote I fix 12-00 noon on 9th July, 1962, as the date on or before which notice of nominations for election to the Committee on Subordinate Legislation should reach the Secretary.

The last date for withdrawal is 12th July, 1962.

If the number of candidates nominated exceeds the number of vacancies to be filled, namely, twelve, there will be an election, on 21st July, 1962.

Sri N Sanjiva Reddy.—Sir I beg to move:

“That this House recommends to the Legislative Council that they do agree to nominate four members from Legislative Council to be on the Committee on Subordinate Legislation of this House for a period of one year.”

Mr. Speaker.—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker: The question is .

“That this House recommends to the Legislative Council that they do agree to nominate four members from Legislative Council to be on the Committee on Subordinate Legislation of this House for a period of one year.”

The motion was adopted.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re: *Multi-purpose Examination results.*

శ్రీ బి. ధర్మబిక్షం.—అధ్యక్షా, మా నల్గొండ Multi-Purpose High School లో ఈ సంవత్సరం జరిగిన పరీక్షల సందర్భంలో అక్కడ malpractice అనే పేరుతోటి 450 విద్యార్థుల యొక్క పరీక్ష ఫలితాలను with hold చేశారు. ఎవరు దాంట్లో guilty అనేది తెలకముందే, ఒక టేసారి 450 విద్యార్థుల యొక్క results ను అపినేయడం మూలంగా, నేరస్థులు కాని వారుకూడా దానికి గురి అయి higher classes కు, higher education కు పోవడానికి వీలులేకుండా చాలా ఇబ్బంది పాలు అయినారు. అందుకొరకే, నేను వెంటనే ఈ విషయం గురించి నోటీసు ఇచ్చి ఉంటిని. చాలా అలస్థంగా answer రావడం జరిగింది. ఇదివరకే కొన్ని Colleges లో admissions కు dates అయిపోయినాయి. M. B. B. S. మొదలగు చాటికి పోయేందుకు కూడా వారికి అవకాశాలు లేకుండా ఉన్నాయి. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తేదలచు కొన్నాను. Education Department పరీక్షల నిర్వహణలో చాలా inefficient గా తమ కార్యక్రమ నిర్వహిస్తున్నదని చెప్పక తప్పదు. 450 మంది కాపీలు

కొంతమంది అంతు అక్కడ ఉన్న Watchers అంతు Superintendents అప్పుడు ఏమి చేస్తున్నట్లు, వాళ్ళ మీద తీసుకొన్న చర్యలు ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను అందువల్ల, ఇంత మంది విద్యార్థులను ఈ వేరానికి గురి అయ్యారని చెప్పడం జాగ్రత్త" కనుక వెంటనే ఎంత మంది results withheld చేశారో వారి సంఖ్యను తెలియజేయమని, వారి results ను వెంటనే ప్రకటింపవలెనని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో మంత్రిగారు తమ నిర్ణయమును తెలియజేసారా?

The Minister for Education (Sri P V G Rahu):—The results of the candidates of the M. L. T. entrance examination held in March 1962 at the M. L. T. Entrance High School, Nellore district were withheld for suspected malpractices. When the results of the above examination were released on 1st June 1962 after a thorough scrutiny and investigation 28 candidates out of 300 who appeared for the examination were tentatively found guilty of conniving on the strength of internal evidence. The results of the above 28 candidates alone were withheld and the results of the remaining candidates were released on 11th June 1962 i.e. fortnight back. The statement of the M. L. A. in the notice that the results of 300 candidates were withheld is not therefore correct. The usual procedure of obtaining the explanation of the candidates by issuing show-cause notice is being followed with regard to these 28 candidates only. There is no difficulty for the candidates who are declared eligible to join the colleges etc., for taking up further studies and for the failed candidates to come up for the supplementary examination if they so desire, as the results have already been released. The difficulty expressed by the hon. Members is therefore not real.

GENERAL DISCUSSION ON THE ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1962-63

Shrimathi Rada Mistry (Jubilee Hills):—Mr. Speaker Sir, I rise not only to support the Budget, some of whose measures will certainly be land marks in the history of our progress, as presented by the Finance Minister for the year 1962-63, but also to draw the Government's attention to its many drawbacks. One can understand if large sums of money are not forthcoming because of lack of finances with the Government. But what one fails to understand is the fact that when an allotment of Rs. 3,95,94,000 crores has been made for the welfare of Schedule Castes, Tribes, etc., out of which a sum of Rs. 17,22,000 lakhs have been allotted to 'Miscellaneous-J' for various welfare schemes, why a paltry sum of Rs. 63 thousand has been earmarked for the 'Beggars Problem'. Speaker Sir, this amount is barely sufficient even to make a start of eradicating this most ignoble profession practised in our country so profusely. We, who have almost everything in life are apt sometimes to forget the miseries of our unfortunate brethren. If our State would take the trouble of studying the implementation of the "Beggars' Act" in the neighbouring States, they will find that by lifting the beggars from the streets and remanding them to the Beggar Homes is no way of solving the problem. Firstly because beggars have large families to support, and by taking away the head of the family, we only create more child beggars. When these beggars are remanded to 'Beggar Home' they are taught 'Navvar Making', 'Knitting and 'Tatting'. When they come out they find that these vocations will not earn them a living at all. Therefore

they go back to practise their old profession until they are sentenced for the second and third time. This vicious circle goes on and the person is finally remanded for life. Besides, Speaker Sir, when employment for the able-bodied stalwarts is difficult to find in our country who is going to employ the disabled? Therefore, I appeal the Government to tackle the problem of beggars in a suitable manner *i.e.*, by opening sheltered workshops for the physically handicapped. In these workshops there should be no pity or charity approached, and even during the training period they should be paid a living wage. The cost of running these workshops when compared to the cost to maintaining the beggars for life will work out much cheaper.

It is a matter of gratification that Government have at last been able to extend the Mid-day Meal Scheme to the whole of Telangana and to a limited extent to Andhra but I am afraid it may not succeed, it is to be implemented as proposed by the Education Department.

Briefly, the Scheme is to be run by a non-official Mid-day Meal Committee, one for each School with the Head master of the school as the Secretary, and these Committees are to bear all the expenses of firewood, utensils, serving, washing, servants, etc. I cannot but assert that this is the most inefficient way of managing matters.

My experience of 14 Schools where mid-day meals are provided by the Indian Conference of Social Work today has shown that Committees are incapable of making the Scheme a success, especially because voluntary contributions are never paid by all contributors regularly or in time. The Committees may not be able to meet all the expenses every month.

If the scheme is to be a success Government should provide a minimum budget for this Committee and bear the non-recurring expenditure at least at the start. This should not be difficult for Government at all.

When Milk, Cornmeal and Cooking oil are being received free of charge, and when the people are themselves to pay for cooking etc., what, one may ask, is the Government's direct contribution? For this reason also Government ought to earmark a reasonable sum of supplement whatever the Committees may be able to collect to the tune of at least 50%.

Most commendable is the decision of the Government to reduce the age limit from 70 to 65 for the applicants of Old-Age Pensions. Although it is a fact that women live longer than men in our country however, one point is overlooked. Speaker Sir, that we women in India age much faster than men because of the climate, child-birth and domestic pressure of work, etc. and suffer disability through old-age much quicker than men. When the Government is being so benevolent to remove the miseries of the old and poor, I appeal to them to reduce the age limit for women by another 5 years.

A serious anomaly exists in regard to rural drinking-water wells. Although there is adequate provision for sinking drinking-water wells

General discussion on the Annual Financial statement (Budget)
for the year 1962-63.

in the Plan and non-plan estimates, Government subsidy is conditional upon People's contribution

Those villages which contribute, get Government subsidy and well is sunk, so that richer areas easily get the drinking water wells whereas the poorer areas cannot sink even one well as they are unable to contribute anything. So, while some rural areas have any number of wells others are unable to take advantage of Government's provision and do not have even one well.

Water-supply everywhere is State's responsibility and it is high time that Government should assume full responsibility for providing drinking water unconditionally, thereby removing the hardship that is being caused. If this is done it will be a great boon to villagers, especially those who are poor.

On page 13 of his speech the Hon'ble Minister has stated that Government are thinking of taking away Social Welfare from the Zilla Parishad.

This would be a retrograde step which does not seem justified by circumstances. The General opinion with which even Delhi agrees is that Social Welfare is the one branch of national activity which can be better carried on than by Government Departments. The Andhra Pradesh leads the country in making a success of Panchayat Raj, and it would be very strange if at this state we have to proclaim that it has failed in even one branch of activity.

Zilla Parishads are still young, and it may be that here and there Social Welfare has not been handled as it should be, but this is hardly any reason for taking it back by Government.

The true solution is that Government should help and guide the Zilla Parishads rather than deprive them of a task which should be theirs first of all.

I would request Government not to supersede the Social Welfare Committees of the Zilla Parishads but to give them help and facilitate their work at every level.

Government's decision to take full responsibility for the education of talented students who secure distinction in P.U.C. and whose parents' income does not exceed Rs. 800 per month has been widely acclaimed in the State, and I recommend the Government for this measure.

This provision will confer a two-fold benefit upon the people.

(a) It will enable brilliant poor students to complete their education and become an asset to the Country.

(b) By saving the amount spent upon education, it will increase the financial resources of the people in the middle and lower income groups.

What will be the agency to decide the brilliancy of the student and determine the actual income of the parent? Sometimes marks do not show talents and very often incomes are concealed,

Also upto what marks or other qualifications will the test of brilliance be? Should the student be among the first 10 in order of merit? or would there be any other standard? I suggest that the standard should be atleast up to the first 12th. so as to benefit as many students as may be possible-anticipating the time when all education would be free. Anyway a fool proof system should be devised otherwise there is a strong possibility of the provisions of the measure being abused.

An astonishing thing is that this measure is mentioned only in the Hon'ble Finance Minister's Speech, and there is no mention of it anywhere in the Budget Estimates. so that we are quite unable to estimate the annual cost of this measure. The financial implications of such an important measure ought to have been laid before the House, if the Hon'ble Finance Minister will permit me to point it.

With this, I strongly support the Budget, and congratulate the Government for presenting a realistic one.

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) — అధ్యక్షా, Land Revenue Assessment Bill మీదకంటే బడ్జెటు మీద ప్రతిపక్ష సభ్యులు యిచ్చిన ఉపన్యాసాలు మంత్రివర్గంతా చాల సుహృద్భావంతో వింటున్నారని అనుకొంటున్నాను. వారు వేసే పన్నులు పూర్తిగా వ్యతిరేకించుటవల్ల మేము చెప్పే వాదాన్ని ఖాతరు చేయని పరిస్థితి కనబడితోంది. కాని బడ్జెటు మీద అలాంటి వాతావరణం కనబడుటలేదు. బడ్జెటు మీద చర్చ సందర్భంలో నాగిరెడ్డిగారు అనేక విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. వాటిని ముఖ్యంగా బ్రహ్మనందరెడ్డిగారు వింటూంటే అవన్నీ జరుగుతున్నవా అనే అనుమానం వారికి కలుగుతోంది. నాగిరెడ్డిగారు చెప్పే అంకెలు విశాలాంధ్ర ప్రెస్ లో ఏమైనా స్పష్టించారా అని మంత్రిగారు అనుకొంటున్నారు. ఆ అంకెలన్నీ ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నమెంటు పబ్లికేషన్సు నుంచి తీసి చెప్పినవే-అని వారికి తెలిసిన తరువాత మనం అటువంటి అభ్యాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నాము అనేది స్పష్టంగా తేలిపోతోంది. ఈనాడు బడ్జెటులో మూల సూత్రాలు మార్చవలసిన అవసరం ఉన్నదని అనుకొంటున్నాను. ప్లానింగ్ కు సంబంధించి విపరీతమైన మార్పులు రావలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ విషయం మద్రాసు గవర్నమెంటు ప్లానింగ్ తో పోల్చిచూస్తే స్పష్టంగా బోధపడుతుంది. అక్కడ పవర్ కు ఎంత ఎక్కువగా ప్రాముఖ్యత యిచ్చారో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అంత తక్కువ ప్రాముఖ్యత యిచ్చారు. మ.శి.యొక్క plan సెంట్రల్ గవర్నమెంటువే ఆధారం చేసుకొని కనబడుతుంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు మూడవ ప్రణాళికలో ఒక విషయం స్పష్టంగా అంగీకరించారు. States లో uneven development ఉన్నదని అన్నారు. అది తగ్గించటానికి తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవాలన్నారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఒక ఫ్టేటుమెంటు కూడా చేసింది. వారు మూడవ ప్లానులో అసౌన్స్ చేసిన విషయం చదువుకాను. కాని ప్రకారం బడ్జెటు తయారు చేసేటప్పుడు, plan estimates తయారు చేసేటప్పుడు ఆ సూత్రాలు అనుసరించారో లేదో అనే విషయం బోధ

చదుతుంది. ఆ సూత్రాలలో ఏ ఒక్క సూత్రం వీరు పాటించలేదు. వారు చెప్పినది చదువుతాను

“Planned Development of different parts of the country; Expansion of industries and economic progress to less-developed regions and widespread diffusion of industries are among the major aims of the planned development”.

(Sri K. Punnaiah in the Chair)

అని మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక పుస్తకంలోని 142 వ పేజీలో చెప్పారు. ఇది ఎంతవరకు ఆంధ్రకు సంబంధించి ఉన్నది? ‘Balanced development of different parts of the country, extension of benefits and economic progress to less developed regions and widespread diffusion of industries’ are among the major aims of the planned development. Extension of benefits and economic progress to less developed regions and widespread diffusion of industries అన్నది మనరాష్ట్రంలో ఏమైనా జరిగిందా?—మనరాష్ట్రంలో యీ రెండూ జరగలేదు. కేంద్ర మంత్రివర్గం, ప్లానింగ్ కమిషన్, అన్ని రాష్ట్రాల మంత్రులు కలిసి ఆలోచించి “ఏవిధంగా యీ ప్లాను ఉంచుకోవలెను, ఎవరు ఎక్కడెక్కడ ఎంతవన్ను వసూలు చేయాలి” అన్నది నిర్ణయించారు ఆర్థికంగా, పారిశ్రామికంగా ఏ రాష్ట్రాలైతే వెనుకబడి ఉన్నయో, ఆ రాష్ట్రాలలో ఎక్కువగా అవసరమైనవి వేసుకోవలెను అని కేంద్రం నిర్ణయించిందంటే, దాని అంత రార్థం ఏమిటో ఆలోచించమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆ ఎడిషన్ లో టాక్సేషన్ మనరాష్ట్రంలో ఏ మోతాదులో ఉండాలో కూడ మన మంత్రివర్గం అంగీకరించినట్లు ప్రకటించారు.

For the State of Andhra Pradesh:

Balance from the current revenues. 14.8 crores.

Additional Taxation. 53 crores.

Assam. 7 crores and 16 crores; Bihar. 19.8 crores and 50 crores; Kerala. 10.6 crores and 23 crores, Madhya Pradesh. 77 and 48 crores, Madras 30.6 and 45 crores. Maharashtra. 30.6 and 52 crores. U. P: 43.5 and 109 crores. West Bengal: 11.3 and 40 crores. ఒక్క యు. పి తీసివేస్తే—జాన్నింటికంటే ఎక్కువ ఎడిషన్ లో టాక్సేషన్ వసూలు చేసుకోవలసి వచ్చేది ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ యేనని మనవిచేస్తున్నాను. మద్రాసు జరిపిన రాష్ట్రాలు minus balance ఉన్నప్పటికీ, మనకన్నా తక్కువ టాక్సేషన్ విధిస్తున్నవి మనం ఎడిషన్ లో టాక్సేషన్ 53 కోట్ల రూపాయలవరకు వేసుకోవలసి వచ్చినపుడు, మనకు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఇంకా హెచ్చు కంట్రీబ్యూషన్ ఇచ్చే విషయం ఎందుకు ధృష్టిలో పెట్టుకోలేదని అడుగుతున్నాను మనరాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా వెనుకబడిన రాష్ట్రమని కేంద్రంగుర్తించి, హెచ్చు సహాయం చేస్తున్నారా అంటే లేదు. మూడవ ప్రణాళికలో 53 కోట్ల రూపాయలు మనం వసూలుచేయవలసిన అవసరాన్ని భారాన్ని మననెత్తివైన వేళారు, సేల్స్ టాక్స్, మోటర్ వెహికల్స్

టాక్సేషన్ వల్ల మన రాష్ట్రంలోకన్నా మద్రాసు స్టేటులో హెచ్చు డబ్బు వసూలవుతున్నది. కాని లాండ్ రెవిన్యూ మనకన్నా మద్రాసు స్టేటుకు తక్కువ వస్తున్నది. మన స్టేటులోకన్నా మద్రాసు స్టేటులో ఇరిగేటెడ్ ఏరియా ఎక్కువ ఉన్నప్పటికీ—మనకు లాండ్ రెవిన్యూ ద్వారా 12 కోట్ల రూపాయలు వస్తే—మద్రాసు స్టేటులో నామగన్నరకోట్ల రూపాయలకన్నా హెచ్చు లాండ్ రెవిన్యూ రావటంలేదు. పేల్స్ టాక్సెషన్ ద్వారా మనకు 11 కోట్ల రూపాయలు వస్తాయంటే, మద్రాసు స్టేటులో 18 కోట్ల రూపాయలు వస్తున్నవి. మోటార్ వెహికిల్ టాక్సేషన్ ద్వారా మనకు 8 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం వస్తాయంటే, మద్రాసు స్టేటులో ఐదున్నరకోట్ల రూపాయలు వస్తున్నది. మద్రాసు స్టేటు మనకన్నా చిన్న రాష్ట్రం అయినప్పటికీ, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రం అవటంవల్ల—అక్కడ మనకంటే తక్కువ లాండ్ రెవిన్యూ ఉన్నప్పటికీ, రేట్ ఆఫ్ టాక్సేషన్ మనకంటే చాలా తక్కువ ఉన్నప్పటికీ, మనకంటే ఎక్కువ ఆదాయం పొందుతున్నారు. మన రాష్ట్రంలో రేట్ ఆఫ్ టాక్సేషన్ విపరీతంగా పెంచుతున్నాము. కాని మనకు రావలసిన ఆదాయం మాత్రం పెరగటంలేదనేది స్పష్టంగా అగుపడుతున్నది. మన ప్లాను ఏవిధంగా ఉండాలి? దేనిని ఆధారంచేసుకొని మన ప్లాను వేసుకోవాలి?—అన్నది మన ప్రభుత్వం తిరిగి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ విషయంలో మన ఆంధ్రప్రభుత్వము తీసుకొన్నటువంటి వైఖరి ఏమాత్రం సంతృప్తికరంగా లేదని చెప్పవలసి ఉన్నది. మనది వ్యవసాయక రాష్ట్రం కాబట్టి, వ్యవసాయానికి హెచ్చు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి—అనే సూత్రమును అంగీకరించి, యీ రెండవ ప్రణాళిక మూడవ ప్రణాళిక రచించినట్లు అగుపడుతున్నది. మొదటి ప్రణాళిక రచించిన సందర్భంలో మనం ఆరకంగా ఆలోచించలేదు. మనం ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు—మొదటి ప్రణాళికలో ఎలక్ట్రిసిటీకి టాప్ ప్రెయారిటీ ఇచ్చాము. మొదట ఎలక్ట్రిసిటీకి, తర్వాత ఇరిగేషన్ కు, తర్వాత ఎగ్రికల్చర్ కు ప్రాధాన్యత ఇచ్చాము. రెండవ ప్రణాళిక వచ్చేటప్పటికి అందులో ఎగ్రికల్చర్ కు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత ఇచ్చాము. తర్వాతి స్థానం ఇరిగేషన్ కు వచ్చింది; మూడవది ఎలక్ట్రిసిటీ. ఇక ఇండస్ట్రీస్ కు ఎంత ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడిందనేది చెప్పనక్కరలేదు. దానిని లిస్టులో ఆఖరున చేర్చటం జరిగింది. మన ఎలాట్ మెంట్స్ ఆ విధంగా ఉన్నవి. మద్రాసు గవర్నమెంటుతో పోల్చి చూసినప్పుడు, మన ఎలాట్ మెంట్స్ ఏవిధంగా ఉన్నవో తమదృష్టికి తీసుకువస్తాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నమెంట్ లోనే ఫస్ట్ ప్లానుకు, సెకండ్ ప్లానుకు, థర్డ్ ప్లానుకు ఉన్న వ్యత్యాసం చూడండి. మొదటి ప్లానులో 98 కోట్ల రూపాయలు ప్రోవిజన్ ఉంటే, అందులో 40 కోట్ల రూపాయలు పవర్ కు ఖర్చుపెట్టాము. అంటే 40 పర్సెంట్ పవర్ కు ఖర్చుపెట్టాము. ఇరిగేషన్ కు 21.9 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాము. ఎగ్రికల్చర్ ప్రోగ్రామ్స్ కు 12.4 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టాము. రెండవ ప్లానులో ఎగ్రికల్చర్ ప్రోగ్రామ్స్ కు 98.58 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాము, అంటే 20.2 పర్సెంట్ ఖర్చుపెట్టాము. ఇరిగేషన్ కు 58 కోట్లు—అంటే 36.1 పర్సెంట్, పవర్ కు 36.69 కోట్లు—అంటే 19.2 పర్సెంట్ ఖర్చుపెట్టాము. ఫస్ట్ ప్లానులో పవర్ కు 40 పర్సెంట్ ఖర్చుపెట్టడంగా, రెండవ ప్లానులో 19.2 పర్సెంట్ మాత్రమే ఖర్చుపెట్టటం జరిగింది.

మూడవ ప్రణాళికకూడ ఇంచుమించు ఇదేపద్ధతిలో నడిచింది. ఈ మూడవ ప్రణాళికలో ఎగ్రికల్చర్ ప్రోగ్రామ్స్కు 78 కోట్లు ఎలాట్ చేశారు. ఇరిగేషన్కు 78 కోట్లు కేటాయించాము పవర్కు 84 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించాము. అంటే పవర్కు 21 పర్సెంట్ మాత్రమే ఖర్చుపెట్టబోతున్నామన్నమాట. ఈ విధంగా పవర్కోసం చేస్తున్న ఎలాట్ మెంట్ తగ్గదూవచ్చింది. ఇక ఇండస్ట్రీస్ విషయం చెప్పవలసిన పనేలేదు. ఇండస్ట్రీస్కు చాలా తక్కువలో తక్కువ ఖర్చు పెడుతూవచ్చారనేది స్పష్టంగా బోధపడుతున్నది. మద్రాసు గవర్నమెంట్కు 289 కోట్ల రూపాయలు మూడవప్లానులో ఉంటే, దానిలో 100 కోట్లుపైగా పవర్ ప్రాజెక్టులకోసం ఖర్చుపెట్టబోతున్నారు. ఈ 100 కోట్లలో కొత్త స్కీములకు 97 కోట్లు ఖర్చుపెడుతున్నారు. కంటిన్యూయింగ్ స్కీములకొరకు 3 కోట్లు మాత్రమే ఉన్నది. మనకున్న 84 కోట్లలో కంటిన్యూయింగ్ స్కీములకే ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టవలసి వస్తున్నది దీనినిబట్టి చూస్తే మన ప్లానింగ్ లోనే చాలా డిఫెక్ట్ ఉన్నట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. మన ఆశయంగురించి మూడవ ప్రణాళికలో స్పష్టంగా వ్రాశారు అందులో—

“The Development of the State in which nearly 67 per cent of the population depend on land for a living one way or the other, would naturally mean development of its agriculture and any increase in the national income within such an economy can only result from an increase in the agricultural income.” అని వ్రాశారు.

మనది ఎగ్రికల్చరల్ స్టేటు కాబట్టి, మనం ఎగ్రికల్చర్ మాత్రమే ఇంప్రూవ్ చేసుకోవాలి అని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నామేగాని, మన స్టేటును ఇండస్ట్రీయల్ స్టేటుగా మార్చుకోవాలనే (అవుట్ లుక్) దృక్పథం యీ రెండవ ప్రణాళికలో గాని, మూడవ ప్రణాళికలోగాని లేదు. మనప్లానులో చేయబడిన ఎలాట్ మెంట్స్ను తీవ్రంగా మార్చవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను మీదృష్టికి తెస్తున్నాను. మనకంటే హెచ్చు ఎలక్ట్రిసిటీఉన్న, మద్రాసు స్టేటులో 45 పర్సెంట్ పవర్ కోసం ఖర్చుపెడుతుంటే, వాళ్లకంటే చాలా తక్కువ ఎలక్ట్రిసిటీఉన్న మనం 20 పర్సెంట్ మాత్రమే పవర్ కోసం ఖర్చుపెట్టి సంతృప్తిపడతామంటే, అది చాలా తీవ్రమైన విషయమని మనవిచేస్తున్నాను. మనం హెచ్చు పవర్ జనరేట్ చేసుకోవాలి అని మనకు ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నవి. మనం ఆ అవకాశాలు ఉపయోగించుకోలేక పోవటం విచారకరము. ప్రభుత్వం యీస్లాను ఎలాట్ మెంట్స్ మార్చి పవర్కు ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం ఉన్నదని నేను గవర్నమెంట్ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మనకు ఫారెన్ ఎక్స్చేంజ్ విషయంలో ఇబ్బందులు వస్తే ఏమిచేయాలనేది, మొదటి ప్లానులోగాని, రెండవప్లానులోగాని, మూడవప్లానులోగాని ఎక్కడా వ్రాసినట్లు అగుపడటంలేదు. ఫారెన్ ఎక్స్చేంజ్ విషయంలో మనకు ఇబ్బందులు వస్తాయోమోననే సంగతి—యీస్లాన్లు రచించేటప్పుడు, కేంద్రప్రభుత్వం దృష్టికిగాని, ప్లానింగ్ కమిషన్ దృష్టికిగాని రాలేదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ ఫారెన్ ఎక్స్చేంజ్ గురించి యీ మూడు ప్లానులలో ఎక్కడా వ్రాసినట్లు అగుపడటం

లేదు. 1951 లో ప్రకటించారు. కావలసి ఉంటే రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో power ను గురించి వ్రాసిన chapters అన్నీ చదవండి ఎక్కడైతే నవరే ఇట్లా foreign exchange bottleneck ఉండబోతున్నది. దీనిని మనం అధిగమించాలి. అధిగమించడానికి ఏమిచేయాలి అనే విషయం ఎక్కడైతే చెప్పారా అంటే చెప్పలేదు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కూడా అదే అవుపడుతున్నది. Madras Government వారు foreign exchange ని overcome చేయడానికి ఎంత జాగ్రత్తగా plan వేసుకొన్నారో వాళ్ళ budget చూసినట్లయితే మనకు బోధపడుతుంది. ఇది 1961-62 ది. Latest ఏ మార్చిలో budget సమీక్షం అయిపోయినప్పటికీ యంతవరకు వారి budget మనం పొందలేకపోయాము. Estimates, records లో ఏమి అవుపడుతున్నదంటే Mettur tunnel scheme Preliminary works of the scheme were commenced during the Second Plan period. The contract for the tunnel has been awarded and works will be in progress. The generating machinery, transformers and switch-gear required will be ordered during the year. The erection of the Mettur-Salem 230 k v line will be in progress. The equipment for this station will be supplied by the U. S. S. R. under rupee payment basis. దానిని U. S. S. R. నుంచి వచ్చే సహాయాన్ని Rupee payment basis మీద ఉపయోగించుకున్నారు. Kunda Hydro Electric Scheme కు — The scheme will get Canadian aid under the Colombo Plan to the tune of 23.5 million dollars or 11.5 crores of rupees. Canadian aid ఉపయోగించుకున్నారు. Periyar Hydro Electric Scheme కు 'The equipment required for this scheme will be supplied from Yugoslavia under rupee payment basis.' అని వ్రాశారు. మన ప్రక్క ఉన్నటువంటి రాష్ట్రం. వారికి కూడా ఈ కమ్యూనిస్టు పెనుభూతం వెంటాడుతూ ఉండవచ్చుననుకుంటాను. వారు యింతకంటే anti-communist. ప్రాజెక్టులకు కావలసిన plans, equipment వగైరా అంతా యితర దేశాలనుంచి తెచ్చుకోగలిగారు. సోవియట్ గవర్నమెంట్ దగ్గరకు పోయి Rupee aid basis మీద ఆ machinery అంతా తెచ్చుకోగలిగారు. మరొకదానికి Canadian aid తెచ్చుకోగలిగారు. ఇంకోదానికి యుగోస్లేవియా నుంచి తెచ్చుకొన్నారు. మనం ఏ ఒక్క స్కీముకు అయివా ఏ యితర దేశంయొక్క aid ను తెప్పించుకోగలిగామా? ఇదంతా కేంద్ర ప్రభుత్వం పంపించాలనే వాదం సరైనది కాదు. వారియొక్క report లోనే industries గురించి చదివేటట్లయితే స్పష్టంగా బోధపడుతుంది. German Democratic Republic experts ను రప్పించి geological survey చేయించి అక్కడ ఉండే oil అంతా తీయడానికి వీలు ఉంటుందని report చేయించారు. They are able to do it at the instance of the Madras Government. My only point is why is this Government which was in power since the last 20 years not able to do it in their life-time. ఈ ప్రభుత్వం యిప్పుడు కాకపోతే యింకెప్పుడైనా చేస్తారా అని గుఱుతున్నాను. Canada, రష్యా, జెకోస్లావీకియా యింకా అనేక దేశాలు మనలో సంబంధాలు పెట్టుకొన్నాయి. అనేక దేశాలతో foreign trade

లేకుండా ఉన్నది. Foreign exchange కి bottleneck దాటేయడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి ఏ ఒక్క దేశంతో అయినా ప్రత్యక్షంగా సంబంధాలు పెట్టుకొని ఏమైనా చేస్తున్నారా? ప్రతి తడవ ఢిల్లీకి పోవడం, రావడమేగాని, ఎక్కడ ఉండే foreign embassies తో ఏమైనా సంబంధాలు పెట్టుకున్నారా? మన ఆఫీసర్స్ అయినా ఆ దృక్పథంలో వని చేశారా అంటే ఎక్కడా అవువడదు. నాకు బాగా జ్ఞాపకం ఉన్నది. జెకొస్లోవిక్యా నుంచో, యుగోస్లేవియ నుంచో East European Countries నుంచో రాజమండ్రి పేపరుమిల్లకు machinery supply చేస్తాము అంటే Department ఖరీదు ఎక్కువ అని silly objection raise చేస్తే యంతవరకు machinery తెచ్చుకోకుండా అట్టే పెట్టుకోడానికి తయారై నారు 10 లక్షలు అటూయిటూ machinery తెప్పించుకోవాలనే తహతహలేదు. ఏ కారణాలవల్ల department object చేసినదో నాకు తెలుసును. చెప్పడం అనవసరం. చెప్పకూడని కారణాలు చెప్పి అది చేస్తున్నప్పుడు ఈ ministry కళ్ళు మూసుకొని సంతకాలు పెట్టి, వేలుముద్రలు వేసే మంత్రపద్ధతిగా తయారైంది గాని అంతకన్న మరేవిధంగా కూడ తయారు కాలేదు. ఏ ఒక్క Foreign Country నుంచి సంపాదించలేకపోయారు. Industries లో సంపాదించుకోలేదు. Electricity లో సంపాదించుకోలేదు. కనీసం Irrigation projects విషయంలోనైనా యితరదేశాలయొక్క aid పొందగలిగారా? మన ప్రక్కన ఉన్న మద్రాసు గవర్నమెంటు ఎందువల్ల పొందగలుగుతున్నది? Centre కు మనమీదకంటే మద్రాస్ మీద ఎక్కువ అభిమానం ఉన్నది అంటారా? ఏ కారణంవల్ల మద్రాస్ గవర్నమెంటు ఒక సువత్సరంలో మూడు దేశాలనుంచి, electrical schemes, Industrial schemes కు foreign aid సంపాదించగలిగినదో ఎందువల్ల మన రాష్ట్రం ఒక్కదానికికూడ పొందలేకపోయిందో ఆశ్చర్యకరంగా ఉన్నది. దీనిని తీవ్రంగా పరిశీలనచేయాలి. ఈరకమైన attitude తీసుకున్నట్లయితే మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కాదు 4 వ పంచవర్ష ప్రణాళిక వచ్చినప్పటికీ మనం యిట్లాగే ఉంటామని గట్టిగా చెప్పగలను ఏ ఒక్క స్కీముకు కూడ foreign aid ఎప్పటికీ దొరకదు. మన రాష్ట్ర మంత్రులు ఢిల్లీకి పోవడం, రావడం తప్ప యింకేమిలేదు. వీరికి ఢిల్లీకి వెళ్ళిన ఖర్చులు sanction చేయకూడదని నా ఉద్దేశం. మిగతా రాష్ట్రం అంతా తిరుగుతున్నారంటారా! ఫరవాలేదు. ఢిల్లీకి పోయినది మాత్రం శుష్క దండుగ. ఢిల్లీకిపోయి మనదంతా వారికి తాకట్టుపెట్టి రావడం జరుగుతోంది కాని మన రాష్ట్రానికి ఉపయోగమైనది ఒక్కటికూడ చేరుడంలేదని చెప్పవలసి వస్తున్నది. ఇన్ని తడవలు పోయినారు వస్తున్నారు. ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా కూడ చేశారు. అలాంటి ఆయన అక్కడ కూర్చుని అమెరికానుంచి అయినా, రష్యానుంచి అయినా, ఏ యితర దేశం నుంచి అయినా foreign exchange లేకుండా, ఏదోవిధంగా ప్లాన్లు వేసుకోనటువంటి గవర్నమెంటు ఉన్నదా? Centre ఏదో చేస్తుందని ఎదురు చూస్తూ కూర్చుంటే, centre చేసేచోట్లా చేస్తూనే ఉన్నది Industries ను ఏవిధంగా develop చేశారు? Industrial policy విషయం ఆ demand

వచ్చినప్పుడు తెలియజేస్తాను. మన గవర్నమెంటుయొక్క అసమర్థతవల్ల, అశ్రద్ధవల్ల power shortage ఏర్పడింది. ఈ రోజున మనం crisis లో ఉన్నాము అంటే పరిశ్రమల అభివృద్ధికి power లేకుండా ఉన్నాము అంటే బిటన్నిటికీ కారణం power ను గురించి మనం సరిగా plans వేసుకోలేదు. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో చాలా ఎక్కువగా 40% వరకు ఖర్చుపెట్టారు. తరువాత దిగజారిపోయింది. శ్రద్ధ తగ్గిపోయింది Power drunk, power mad అయినారు గాని power minded మాత్రం కాలేదు. Power కోసం తంటాలు పడ్డారేగాని రాష్ట్రానికి power supply చేయాలనే అభిప్రాయం అట్టే అడుగున పడిపోయింది వారి కుమ్ములాటలోనే అంధ్ర దేశాన్ని అధోగతి స్థితికి తెచ్చారని చెప్పక తప్పడంలేదు. మన రాష్ట్రంలో ఎంత power ఉత్పత్తి అవుతున్నది మన స్థానం ఏది అని చూసుకున్నట్లయితే మనం 8 వ స్థానంలో ఉన్నాము. చాలా ఎక్కువ potentiality ఉన్న రాష్ట్రం, మొట్టమొదటి స్థానంలో ఉన్న West Bengal లో 2,242 మిలియన్ల కిలోవాట్లు ఉత్పత్తి అవుతోంది మద్రాసులో 1,397 మిలియన్ కిలోవాట్లు ఉత్పత్తి అవుతోంది. మన రాష్ట్రంలో 701 మాత్రమే ఉత్పత్తి అవుతోంది. 8 వ స్థానాన్ని అలంకరించాము. ఇతర రాష్ట్రాలలో పరిశ్రమలు ఎక్కువ అభివృద్ధి చెందుతూ ఉండడంవల్ల మన రాష్ట్రాన్ని అధిగమించేటటువంటి అవకాశాలు ఎక్కువగా అవుపడుతున్నాయి ఈ రోజున ఏ పరిశ్రమ వెడదామన్నా power shortage అవుపడుతున్నది. ఇంత అధ్వాన్నమైన పరిస్థితిలో ఉన్నాము మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయిన తరువాత మనం electricity లో 8 వ స్థానమునుంచి 7 వ స్థానానికో, 8 వ స్థానానికో వస్తాము అనుకొనే అవకాశంలేదు ఏ aspect లో తీసుకున్నా యితే స్థితిలో ఉన్నాము ఒక్క వమ్ములలో మాత్రం U. P. ని మినహాయించినట్లయితే మనం రెండవ స్థానంలో ఉన్నాము వారు సూచించినటువంటి land revenue 65 కోట్లు రూపాయలు ఖరీదే, వన్నులు ఖరించడంలో మొదటిస్థానం వస్తుంది. మిగిలిన అన్నిటిలో మనం అట్టడుగుకుపోయే ప్రమాదం ఉన్నది పరిశ్రమలు చూసుకున్నట్లయితే యింకా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితిలో ఉన్నాయని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఇందావే చెప్పాను. మద్రాసు గవర్నమెంటు German Democratic Government దగ్గరనుంచి geological survey చేయించడానికి ఒక expert ను పిలిపించి survey చేయించి ఉత్పత్తికాదు. బొగ్గు తయారుకాదు అని చెప్పినవోట ఉత్పత్తి తయారు అవుతుందని report పంపించగలిగారు Industries ను గురించి చారి publication లో ఉన్నది. Geological survey గురించి రెండు మాటలు చదువుకాను.

"Even though systematic geological mapping was taken by the Geological Survey of India in Madras during the later half of the 19th century, it has covered so far only 10,000 sq. miles i.e., one-fifth of the area of the State. It is found that if it is left to the Geological Survey of India, it may take another 25 years to complete the work of a proper survey of the mineral deposits in the States. Besides investigation of minor occurrences, it is necessary to undertake a thorough investigation of ground water sources so as to facilitate the

Proper location of industries and also accelerate the pace of investigation for oil in the Cauvery basin. In the interests of the industrial development of the State, it is therefore proposed to expand the State Geological department and equip it suitably in order to carry out a systematic and comprehensive mineral survey of the State. The scheme envisages the employment of sufficient number of geologists, chemists, drilling engineers and other complementary staff and the provision of machinery and equipment and also giving training to the geologists in India and abroad. A team of experts from the German Democratic Republic came over to India at the instance of this Government, inspected the sites and studied the quality and quantity of the various raw materials and other facilities available in the Madras State for the establishment of an Iron and Steel Plant and submitted their preliminary report."

అని వారు చెబుతున్నారు. జియోలాజికల్ సర్వేకు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై గనుక ఆధారపడినట్లయితే 20 సంవత్సరాలవరకు అది పూర్తికాదని లెక్కపెసుకున్నారు. మరి మన ప్రభుత్వం ఏమిచేస్తున్నది? మన లెక్కలలో ఎక్కడయినా ఆ విధంగా చూపించారా? జియోలాజికల్ సర్వే పూర్తికావాలనే ఆలోచనైనా అసలు మనకు వున్నదా? పొరుగు రాష్ట్రాన్ని చూచి అయినా నేర్చుకోమని మన ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మద్రాసు రాష్ట్రంనుండి విడివడి వచ్చాము అక్కడి వారిపై మనవారికి కొన్ని ప్రెజుడిసెన్స్ వుంటే వుండవచ్చు నాకు మాత్రం వారిపై అసూయగా ఉన్నది. వారెంతో అభివృద్ధి చెందుతున్నారు. మనం మాత్రం వెనకడుగువేస్తున్నాం. మనం వారితో కలిసి వున్నప్పుడు కూడా వారు ఒక ప్రక్కన అభివృద్ధి చెందుతూ ముందుకు పోతూవుండేవారు మన వాళ్లు మాత్రం కళ్లు మూసుకుని, కాబినెట్ మంత్రివరవి రాగానే దానితో తృప్తిపడి కూర్చున్నారు. మనం విడిపడ్డాక వారు మరింత అభివృద్ధి చెందారు. వారు ఏరకంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నారో ఒకసారి గమనించండి. కేంద్రం కూడా ఒక్క వారి ప్రక్కనే వుందనుకోదానికి వీలేదు. వారిపై ఏ రకమైన ప్రెజుడిసెన్స్ వున్నప్పటికీ, వారు సాధిస్తున్న అభివృద్ధిని మాత్రం గమనించండి. వారు మనకంటే ఎంతో అభివృద్ధి చెందారనేది మాత్రం సగ్గునత్యం ఒక ప్రత్యేక మంత్రిని మంత్రివర్గ హోదాలో తీసుకెళ్ళి ఢిల్లీలో కూర్చోబెట్టండి. వారిని యితర విదేశ విపులులతో, రాయబారవర్గాలతో కన్సల్ట్ చేయమనండి, ఫారిన్ ఎక్స్ఛేంజి విషయాలు చూడమనండి. అంతేగాని, ఇక్కడ కూర్చుని 'మేము కూడ చేస్తున్నాం, సంతృప్తికరమైన అభివృద్ధిని సాధించాము' అని తైము వేస్తు చేసుకుంటూ కూర్చోవడం సరికాదని మనవి జేస్తున్నాం. పరిశ్రమల విషయంలో మనకు ఎంత అన్యాయం జరిగిందో నేను యిప్పుడు ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికను ప్రకటించారు. దానిలో ప్రాజెక్టులకొరకు కేటాయించిన 219 కోట్లలో మద్రాసు 46 కోట్లవరకు పొందగలిగింది. మనకు మాత్రం ప్రాగాటూల్స్కు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా ఒక కోటి రూపాయలు కేటాయించినందుకు మన ప్రభుత్వం మురిసిపోతున్నది. ఒక ప్రక్కన మద్రాసు విపరీతంగా పరిశ్రమలతో అభివృద్ధి చెందుతున్నారు. పొరుగున

వున్న రాష్ట్రాన్ని చూస్తే నా మనవారు ఎందుకు నేర్చుకోవడం లేదో నాకు అర్థం కావడంలేదు మద్రాసువారు దెబ్బలాడి పరిశ్రమలను తెచ్చుకుంటున్నారు. అందుకు మద్రాసు రాష్ట్రాన్ని మనం అభినందించాలి. మిగిలిన అన్ని రాష్ట్రాలలో పరిశ్రమలను పెట్టడానికి ముందుకువస్తూ, మన రాష్ట్రం అనేటప్పటికీ ఎందుకు ముందుకు రావడంలేదో నాకు అర్థం కావడంలేదు. శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు వివరంగా అన్ని విషయాలూ చెప్పారు ఇంతవరకు మనవారు జియోలాజికల్ సర్వే పూర్తి చేశారా? ఎన్ని ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి ఇన్ వెస్టిగేషన్ పూర్తి చేసి కేంద్రానికి పంపించారు? మన స్వంత ఖర్చుమీద నిపుణులను నియమించి ఏమైనా పరిశీలన చేయించి రిపోర్టు తయారు చేయించారా? న్యూన్ ప్రింటు ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించి కేంద్రం ఒక నిపుణుని పంపించింది. వారు పనికిరాదని వ్రాసేశారు అక్కడనుంచి వచ్చినవారు పనికివస్తుందని ఎక్కడయినా వ్రాస్తారా? ఇక్కడున్న చక్కెర ఫ్యాక్టరీ, సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ తీసివేయడానికి నిర్ణయం గనుక పూరుకుంటున్నారనుకుంటాను. అక్కడినుంచి వచ్చిన వారు మాత్రం ఈ ప్రదేశం దేనికై నానరే పనికివస్తుందని వ్రాస్తారనే ఆశ మాత్రం నాకు లేదు. మన ప్రాంతంలో జియోలాజికల్ సర్వే మనం చేసుకోవలసిందే మన ఖర్చు మీద నిపుణులను నియమించి మనకు అనుకూలంగా రిపోర్టులు తెప్పించుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. దానిని గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అంతేగాదు, కేంద్రంలో ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి తయారైన లిస్టును చూడ వలసిందిగా మంత్రివర్గాన్ని కోరుతున్నాను. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోని 494 న సేజీ చూడండి. అందులో యింకా చాలా ప్రాజెక్టులు యెక్కడ యేర్పాటు చేయవలసిందీ నిర్ణయించలేదన్నారు (ఈ లోపల ఏమైనా నిర్ణయించేశారేమో మనకు తెలీదు.) అటువంటివి 10, 12 వరకు వున్నాయి వాటిలోనైనా యిస్తారా? చస్తారా? అని పట్టుబట్టి కూర్చోవలసిన అవసరం మున్నదని పిజ్జ ప్తి చేస్తున్నాను. తమకు జ్ఞాపకం వుండే వుంటుంది శ్రీ ఎ. సి. మద్రాసరెడ్డిగారు క్రిందటి తడవ ఒక వాగ్దానం చేశారు వారిప్పుడు సభలో లేరు. సత్యాగ్రహం చేసి అయినానరే ప్రాజెక్టు తీసుకువస్తామన్నారు. పాపం, సత్యాగ్రహం చేస్తే సంజీవరెడ్డిగారు అరెస్టు చేస్తారేమోనని భయపడి పూరుకున్నారేమో తెలియదు. ఇప్పుడు వారు అధికారంలో వున్నారు. సత్యాగ్రహం చేసో దుర్భాగహం చేసో, ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోనైనా దానిని తీసుకురాకపోతే, అంతర్జాతీయంగా దానిని ఉపయోగించడం జరుగదని దృఢీకరించుకున్నాను అధికారంలో వుండవచ్చును, పోవచ్చును, అది వేరేవిషయం. ఓట్లు రావచ్చు రాకపోవచ్చును. అధికారులనేక కారణాలుంటాయి ఓట్లు వచ్చాయి గనుక మేము చేసేదంతా ప్రజానీకం అమోదిస్తుందనుకోవడం, ధీమాతో ప్రవర్తించడం మాత్రం వుంచుకోవద్దని, దేశానికి శ్రేయంకాదని మనవిజేస్తున్నాను అందువలన యిప్పుడు మేము చేప్పేదేమంటే—యింకా కొన్ని ఎక్కడ ఏర్పాట్లు చేయవలసిందీ నిర్ణయం కాలేదంటున్నారు. వాటికోరకు ప్రయత్నించడం లేదనుకు, మద్రాసు యితర అన్ని రాష్ట్రాలకు వస్తున్నాయి. మనకు మాత్రం కావడంలేదు. కావడం కనుక్కోండి. అందుకు ప్రయత్నించండి. మద్రా:

వారు తమకు పనికివచ్చే, పరిశ్రమల పోర్టిఫోలియో తమకు తెచ్చుకున్నారు. మనకు మాత్రం వారు ఎందుకు పనికిరానిది పారేస్తున్నారు. ఆంధ్రదేశం యీవిధంగా ఎల్లకాలమూ దుస్థితిలో వుండవలసిందేనా? ఈ అధోగతి నుండి మనం బయటపడే అవకాశమేలేదా? ఇక్కడ కూర్చుని మనం సంతృప్తికరమైన అభివృద్ధిని సాధించామని చెప్పుకొనడం వలన ప్రయోజనం లేదని, అందువలన ఆంధ్రదేశాన్ని ముందుకు తీసుకుపోలేమని గ్రహించవలసిందిగా మంత్రివర్గానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఇర్రేగేషన్ విషయం చూడండి. మొన్న ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి సమాధానం విన్నాక ఎంతో ఆశ్చర్యం వేసింది. ఏమైంది? అంత చెద్దపులిలాగా ఘూంకరించిన వ్యక్తి పిల్లిలాగా ఎలాగ మారిపోయారు? కేంద్ర ప్లానింగ్ మంత్రివచ్చి యీ తొమ్మిది లక్షల ప్రాజెక్టు తీసుకోవద్దు అంటే చేతులు ముడుచుకుని కూర్చున్నారంటే ఏమనుకోవాలి యీ మంత్రినిగూర్చి? నిజంగా వారే వద్దంటున్నారా, వీరు చేయడానికి యిష్టంలేక యీవిధంగా అంటున్నారా? ఆ రికార్డు అంతా బయటపెట్టండి. తొమ్మిది లక్షల ప్రాజెక్టు మానివేయడానికి ఒప్పుకున్నారంటే ఏమనుకోవాలి? ప్లానింగ్ శాఖకు గాని, వాటర్ పవర్ కమిషన్ కు గాని బదులు చెప్పలేని ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు మనకు వున్నది. తొమ్మిది లక్షల ప్రాజెక్టుకు కేంద్రం అడ్డు చెబుతున్నదంటే ఏమనుకోవాలి. ఎన్నికోట్ల రూపాయలు కేంద్రం ఖర్చుపెట్టడం లేదు. తాతాలు, బిల్లాలు కేంద్రానికి ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు ఎగవెయ్యడం లేదు. ఆశ్చర్యకరమైన విషయం—దానికి ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారు అంగీకరించడం. ఎందువలన యీవిధంగా జరుగుతున్నది? వివరాలు చెప్పండి. ఉన్న విషయాలను యధాతథంగా చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అంతేగాదు, గోదావరి పట్టర్ను ఎత్తచేసే విషయానికి సంబంధించి యీ మంత్రివర్గానికి రాంగానే ఒక అభిప్రాయం కలిగిందట. అంతకుపూర్వం వున్న కాల్చినెస్ లో కూడా ఆధికమంత్రిగారు వున్నారుగదా. అట్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు వున్నప్పుడు 'చేస్తాం, తప్పకుండా చేస్తాం,' అని ప్రజలనుండి కంట్రీబ్యూషన్ వసూలుచేశారు, ఈరోజున పట్టర్ను ఎత్తు పెంచితే అనకట్టకు ప్రమాదమని ఎవరో చెప్పారట ఇప్పుడున్న ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు అంతా అప్పుడేమై పోయిందని అడుగుతున్నాను. ఈరోజున వున్న మంత్రివర్గానికి ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటుపై నమ్మకం లేకుండా పోయిందా? నమ్మకం వుంటే ఎందుకు ఆ కార్యక్రమానికి పూనుకోరు? ఇదేమీ సెంట్రల్లి ప్లాన్ నర్డ్ స్క్రీముకాచే. ఒకప్పుడు ఒప్పుకొని యిప్పుడు తిరిగి అడ్డుచెబుతున్నారంటే యిది వేరే విధంగా అనుకొనడానికి దారితీస్తుందని మనవిజేస్తున్నాను. ముఖా రాజకీయాలుంటే మరోవిధంగా తేల్చుకోండి. ఇది మాత్రం అందుకు మార్గం కాదని మనవి జేస్తున్నాను. అనకట్ట తలుపుల ఎత్తు పెంచితే వేల, లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి రావడానికి అవకాశముంది. అట్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు పత్రికలలో స్టేట్ మెంటు యిచ్చారు, చాలా సంతోషం కలిగింది. పార్టీ మీటింగులోకివచ్చి దాని అంతు తేల్చుకుంటామన్నారు చూస్తాను యెంతవరకు తేల్చుకుంటారో.

Taxation ముఖ్యమైన విషయం. మిగతా రాష్ట్రాలవారు 40%, 30%, 10% వేసుకుంటామని చెబితే మన బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు మాత్రం 50 కోట్ల రూపాయల వస్తులు వేయడానికైనా మేము తయారు అన్నారు 5 కోట్ల రూపాయలవరకు sales tax కూడా పెంచబోతున్నారనే విషయాన్ని తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. Land tax పెంచదామని మనం ఆలోచిస్తున్నాము. Taxation Enquiry Commission Report లో land tax, assessment.... standardisation of assessment ఎట్లా చేయాలనే దానినిగురించి 25-30 పేజీలు వ్రాశారు. Land revenue assessment కు సంబంధించి aims లో భూముల ధరలు పెరగడం వల్ల 100 కి 100 రూపాయల వన్ను పెంచుతాము అన్నారు అయితే నేనొక ప్రశ్న వేస్తున్నాను. దానికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పినా సరే లేక వారి డిపార్టుమెంటుతో ఆలోచించి చెప్పినా సరే. ఏ taxation Bill లో అయినా భూమి ధర పెరగడం వల్ల 100 కి 100 పెంచుతామని చెప్పే రాష్ట్రం ఏక్కడైనా వున్నదా? ఇతర కారణాలేవి లేవా చెప్పడానికి! ధరలు పెరిగినా, ఖర్చులుకూడా, పెరుగుతాయనేది దృష్టిలో లేకుండా, పెరుగుదల చాల percentage తీసుకొని ఇది వ్రాశారు. Taxation Enquiry Commission వారు కష్టపడి 30 పేజీల రిపోర్టు వ్రాస్తే మంత్రిగారు అది వున్నదనే విషయంకూడా మరచిపోయారేమో అనిపిస్తున్నది మంత్రిగారు మరచిపోతే డిపార్టుమెంటు ఎట్లా మరచిపోయింది? ఈ రకమైన అర్థంలేని కారణంలేని బిల్లు తేవడం అర్థంలేని విషయం. ఎట్లా standardise చేయాలో ఇందులో clear గా వ్రాశారు. ఏ పరిస్థితులలోనూ, standardisation of assessment అయిపోయిన తరువాత, ఒక్కతడవ 12½% కంటే ఎక్కువగా పెంచడానికి వీలులేదు. అట్లా ఎందుకు చేయలేదు కావాలంటే staff ను వేసుకొని ఆ పని చేసినట్లయితే ఎంత పెరుగుతుందో తేలేది కదా! బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు agricultural income tax గురించి చెప్పారు. Fail అయింది, వసూలు చేయడం కష్టం, impossible అన్నారు. 14 రాష్ట్రాలలో agricultural income tax అమల్లో వుంది. వసూలు చేస్తున్నారు. మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఒకకోటి 30 లక్షలు రూపాయలు అగ్రికల్చరల్ ఇన్ కంటాక్సు ద్వారా వసోంది. మైదరా బాదులో తక్కువ జదాయం రావడానికి కారణం—ఈ రిపోర్టు ప్రకారం rates తక్కువగా పెట్టినట్లున్నది. అందువల్ల వసూలు కాకుండపోయింది. భూస్వాములంకా cabinet లో చేరితే ఎట్లా ఎక్కువ చేస్తారు? భూస్వాముల మీద ఎక్కువగా పడుతుందనే భయంతో లాభాలు మాకు, కష్టం మన మంతా పంచుకుందాం అని అందరినీ అహ్వనిస్తున్నారు. రైతులందరి మీద పెంచితే భూస్వాములకు నచ్చే వస్తుం ఏమిటి? వారి విడ్డలు ఎట్లాగూ చదువు కుంటారు, ప్రభుత్వ కంట్రీబ్యూషన్లు వుంటాయి. విడ్డలులో కేటాయిం చే 60, 70 కోట్లలో భూస్వాములకు కొంత ముట్టి తీరుతుంది. వారికి వచ్చే యిబ్బంది లేనే లేదు వచ్చిన యిబ్బందల్లా సన్నకారు రైతులకే. 100% పెంచుతాము అంటున్నారు. కొన్ని చోట్ల 5, 6 రూపాయలున్నది. not less than fifteen rupees అని పెట్టారు. అంతకు పైనే కూడా పెట్టుతుంది అన్నమాట. ఈ బిల్లును ఇప్పుడు pass

చేస్తామని కూర్చున్నారు వారికి మెజారిటీ వుంది, pass చేయక యింకేమి చేస్తారు? pass చేస్తారు, అమలు చేస్తారు నా దగ్గర ఈ రిపోర్టు కాపీ ఒకటి వుంది ఇది యివ్వమంటే మంత్రిగారికి ఇస్తాను. దీనిని ముఖాంగా చదివి, దీని ప్రకారం చేయడానికి ఎందువల్ల అంగీకరించరు? Agricultural income tax విషయం fail అయిందనడం పొరపాటు. మద్రాసులో వున్నది, ఇంకా అనేక రాష్ట్రాల్లో వున్నది Rates చాలా ఎక్కువగా వున్నాయి, దాని వల్ల అనేక సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయి Agricultural income tax ద్వారా, దీని ద్వారా వచ్చే ఆదాయం తెప్పించడానికి, మంత్రిగారు ఒప్పుకుంటే మేము తయారుగా ఉన్నాము ఈ సమీక్షలోనే దానిని పూర్తి చేయడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నామని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఇక, administration కు సంబంధించిన విషయాలున్నాయి సేను క్రిందటి సమావేశంలో కూడా చెప్పాను. ఈ ఆఫీసునుంచి పద్యనాథంగారు వెళ్ళిపోయారు ఇప్పుడు ముగ్గురో, నలుగురో అసిస్టెంట్లు సెక్రటరీలున్నారు ఒకరిని బయటినుంచి తెచ్చివేళారు కాదనడానికి రమ్ములు వున్నా ఎదుర్కోడానికి శక్తి లేదుకదా! ఇక్కడ వుండేవారిలో బాగా పని చేస్తున్నవారు, qualifications వున్నవారు, experience వున్నవారు వున్నారు. వీరి గతి ఏమిటి? సూపరింటెండెంట్ గానో, U D. C. గానో యిక్కడే పూర్చోలనినదేనా? Promotion రావడానికి అవకాశం వున్నవారి విషయమే సేను చెబుతున్నాను లేనివారి విషయం కాదు సేను చెప్పేది. ఎందువల్ల బయటి వారిని తెచ్చిపెట్టారు? ప్రత్యేకంగా వారికి వున్న అనుభవం ఏమిటి? ఆఫీసులో వున్నవారిలోనూ B. L.s, double graduates వున్నారు వీరికి ఎందు వల్ల యివ్వడంలేదు? Panel కూడ యంతవరకు సర్వీసు కమిషన్ కు పంపించ లేదని తెలుస్తోంది రెజిస్ట్రేట్ కాన్సిలు డిప్యూటీ సెక్రటరీగారు relieve అయినారు. ఆ పోస్టులో ఎవ్వరినీ చేయలేమిటి? వారికి interest వున్న candidate ఎక్కడైనా వున్నాడా, ఆయన వచ్చేవరకూ యిది యిట్లాగే అవుతారా? మాకు ఏమీ అర్థం కావడంలేదు

Extensions giving to the retired people కృష్ణా జిల్లా లో 16 గురు Head-masters retire కావాలి వారు ఎప్పుడు retire అవుతారో అని మిగిలినవారంతా చూస్తూకూచుంటారు వీరు రిటైర్ అవుతారు, మనకు chance వస్తుంది అని పాపం వాళ్ళు ఉవ్విళ్ళూరుతుంటారు ఇక్కడినుంచి sudden గా ఒక్కొక్కడిగా 16 మందిని extend చేస్తన్న ఆర్డరు పోతుంది. బ్రతికున్నంత వరకూ ఉద్యోగం చేయవచ్చు అంటే అర్థం చేసుకోవచ్చు గాని అవతలవాళ్ళు ఆశతో ఎదురుచూస్తున్న పరిస్థితులలో 16 మందిని వుంచాము అంటున్నారు.

ఇంకొక incident మాడ జరిగింది. రోడ్లకు సంబంధించిన ఒక Executive Engineer వున్నారు. Retire అయిపోయారు. ఏ Chief Engineer గారైనా అయితే technical knowledge, expert knowledge పోగొట్టుకోకూడదు, అటు వంటివారిని తప్పకుండా retain చేయవలసిందే. Upper Subordinate Service

కో Lower Subordinate కో సంబంధించిన ఇజ్జాతుని భవనాలనాటి డిగ్రీ వున్న వారికి ఒక సంవత్సరం extension ఇచ్చారు. Industries Department లో Civil Engineering section వున్నది. ఈ తదవ ఆయనకు రెండేళ్ళకు extension కావాలని పంపించారట. డిపార్టుమెంటువాళ్లు మొట్టమొదట అక్కరలేదు, extension ఇవ్వకూడదు అని వ్రాశారట. తిరిగి సరిగా వ్రాయమని బలవంతాన మళ్ళా పంపించారట. దీనికి కారణం ఏమిటి? Lower Subordinate వాళ్లు Upper Subordinate వాళ్లు దొరకడమే లేదా? చాలామంది వున్నారే. అంతగా ఇవ్వాలంటే ప్రత్యేకంగా ఇవ్వాలిగాని Excutive Engineer post వచ్చే అవకాశం వున్న కొంతమందికి ఎందుకు పోగొట్టాలి? ఈవిధంగా అనేకంగా జరుగుతున్నాయి. Transfers విషయం యింకా అధ్వాన్నంగా యున్నదని చెప్పవలసివస్తోంది. సంజీవరెడ్డి గారు pure administration చేస్తానన్నారు

Sri K Brahmananda Reedy —It will be more useful if on some specific instances the question is put. General discussion does not help. During the discussion on the Demands for Grans the hon. Member may raise or put a question and he will get a pointed answer.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు — Genaral discussion కు యింకా 3 రోజుల time వున్నది. వారు phone చేసినా యాలోపున information వస్తుంది. చెప్పడానికి యిష్టం లేక, దాటవేయడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేస్తారు! మంత్రివర్గం దృష్టికి యింకొక విషయం తెస్తున్నాను. ఇంజనీర్ల అసోసియేషన్ సంజీవరెడ్డిగారి ఆధిపత్యంక్రింద సమావేశమైనప్పుడు ఏ పరిస్థితులలోనూ retired people కు extensions ఇవ్వకూడదు అని ఫిర్యానం చేసింది దానినైనా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి కదా! అదీలేదు, యిదీలేదు ఎప్పటికీ యేది పీలయితే అది చేస్తూ కూర్చుంటున్నారు.

R. T. C. విషయం ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసి యున్నది. చెన్నారెడ్డిగారు Estimates Committee కి చైర్మన్ గా నున్నప్పుడు ప్రభుత్వం ఏవిధంగా దీనిని వడసాలో సూచనలు చేశారు. ఇప్పుడు వారు అందులో వున్నారు కాబట్టి వడుపుకారేమో చూద్దాము. Chief Executive Officer గారు resign చేసినట్టు వార్తలు వచ్చి 3, 4 నెలలు అయినది. ఆ resignation యింతవరకు accept చేశారో లేదో తెలియలేదు. ఒకరిని ఇంగ్లాండుకో ఎక్కడకో ట్రయినింగుకు పంపారట. ఏదోఒకటి తెలిస్తే ఆయన క్రద్ద వహించి పనిచేయడమో, వదులుకోవడమో జరుగుతుంది. ఆయన వుంటూ, యిది ఎట్లాపోతే నాకేం అనుకుంటే అతలే అధ్వాన్నంగా వున్న R. T. C. యింకా దిగజారే ప్రమాదం వున్నదని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం):—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటును వడ్డంగా పరిశీలిస్తే దీనిలోవున్న మంచి అంశాలు పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు గారు అంత తూర్తిగా దిగవత్తం చేయడానికి సాధ్యపడేదికాదు. గత సంవత్సరం 7.15 కోట్లు అంతే ఖర్చు అయ్యింది. ఈ సంవత్సరం రీ.టి.సి. కోట్లు మాత్రమే లోటుపడింది, అందుచేత

లోటు బజ్జెటును, పరిస్థితిని ఎదుర్కోసేందుకు ప్రత్యేకించి ప్రభుత్వం చేసే ప్రయత్నం స్పష్టంగా విశదం అవుతుంది ఈ రకమైన ప్రయత్నం చేసినా ముఖ్యమైన పద్ధతిమీద చేయవలసిన ఖర్చులు తగ్గించి వెనుకంజవేసే ఏ కార్యక్రమమూ చేయలేదు అవిషయం స్పష్టంగా కనబడుతోంది. ఉదాహరణకు శ్రీలైలం ప్రాజెక్టు తీసుకుంటే 55 లక్షలు అదనంగా ఖర్చుచేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు అదే విధంగా పోవెంపాడు మీద 40 లక్షలు, తుంగభద్ర హైలెవెల్ ఛానల్ క్రింద 40 లక్షలు అదనంగా ఖర్చుచేయడానికి ప్రభుత్వం తీర్మానం చేసుకున్నారు. Increased outlay ద్వారా పని చురుగ్గా చేయడానికి యీ రకమైన కార్యక్రమం నిర్వహించడం చాలా ముదావహమైన విషయం, సంతోషించవలసిన విషయం. మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి ఆలోచిస్తే ఇదివరకు కంటే దానివల్ల ప్రత్యేకించి శ్రద్ధాసక్తులు పెరుగుతున్న విషయం స్పష్టంగా తేలుతుంది. మైనర్ ఇరిగేషన్ కు మూడవ ప్రదాశికలో 18 28 కోట్లు మాత్రమే ప్రొవిజన్ ఉండగా internal adjustments వల్ల 10 కోట్ల వరకు పెంచేటట్లు ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఇది చాలా సంతోషించవలసిన విషయం అదే విధంగా విద్యార్థులకు సంబంధించి Scheduled Castes, Tribes, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన విద్యార్థుల సౌకర్యాలు కోసం ప్రత్యేకించి కొంత సహాయం చేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం చాలా మంచి విషయం. Old age pension గురించి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. వార్షికం వల్ల పేదరికంలో ఉన్న పెద్దలకు ఈరకమైన సహాయం చేయకల్పించడం చాలా సంతోషించవలసిన విషయం 70 సంవత్సరాలు దాటిన వారికి మాత్రమే పెన్షన్ ముట్టుతుంది, అనుకుంటే ఆ వయస్సును తగ్గించి 65 సంవత్సరాల వారికి కూడా ఈ సౌకర్యం కలిగేటట్లు నిర్ణయం తీసుకోవడం చాలా సంతోషించవలసిన విషయం. కాని ఇందు నిమిత్తం కేటాయించిన మొత్తం చాలదు అని నా అభిప్రాయం మన ఆశయం ఎంత ఉదారమైన దైనా అవరాళాలను బట్టి మనం చేసుకోవాలి కాబట్టి మనం ఏ దిశలో పోతున్నామో స్పష్టం అవుతుంది. మంచి ఆశయంతో వీలైన మేరకు తోడ్పడడం జరుగుతున్నందుకు ఎంతైనా సంతోషించవలసిన విషయం. Mid-day meals ఏర్పాటు చేయడం గురించి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఒక ముక్క చెప్పినా సంతోషం కలిగేది. పేద విద్యార్థులకు ప్రత్యేకించి ప్రభుత్వం మధ్యాహ్న భోజన వసతి కల్పించడం అనేది ఇంత భారీ ఎత్తున ప్రప్రథమంగా జరుగుతోంది. ఇది అందరూ హర్షించదగిన విషయం రాయలసీమలో అక్షా 50 వేల మంది విద్యార్థులు, తెలంగాణాలో అక్షా 50 వేల మంది విద్యార్థులు, సమితులలో 50 వేలమంది—మొత్తం 3½ లక్షలకు మైగా విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజన వసతులు కల్పించడానికి పూను కున్నారు. ఇది అవిద్య, అజ్ఞానం పొగొట్టడానికి ప్రధానమైన అంశము. ఏ పొలంలోనో ఏ పాయకారు రైతు క్రిందనో ఉంటూ శాశ్వతంగా అజ్ఞానంలో కుమిలిపోయే పరిస్థితి లేకుండా వెలుగు చూపించడానికి చేసే ప్రముఖమైన ప్రయత్నంగా దానిని తీసుకోవలసి ఉంటుంది. U. G. C. స్కెల్పును ప్రభుత్వం సంపూర్ణంగా అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు U. G. C. Scales

కో Lower Subordinate కో సంబంధించిన ఇంజనీరుని భవనాలనాటి డిగ్రీ వున్న వారికి ఒక సంవత్సరం extension ఇచ్చారు. Industries Department లో Civil Engineering section వున్నది. ఈ తడవ ఆయనకు రెండేళ్ళకు extension కావాలని పంపించారట. డిపార్టుమెంటువాళ్లు మొట్టమొదట అక్కరలేదు, extension ఇవ్వకూడదు అని వ్రాశారట. తిరిగి సరిగా వ్రాయమని బలవంతాన మళ్ళా పంపించారట. దీనికి కారణం ఏమిటి? Lower Subordinate వాళ్లు Upper Subordinate వాళ్లు దొరకడమే లేదా? చాలామంది వున్నారే. అంతగా ఇచ్చాలంటే ప్రత్యేకంగా ఇవ్వాలిగాని Executive Engineer post వచ్చే అవకాశం వున్న కొంతమందికి ఎందుకు పోగొట్టాలి? ఈవిధంగా అనేకంగా జరుగుతున్నాయి. Transfers విషయం యింకా అధ్వాన్నంగా యున్నదని చెప్పవలసివస్తోంది. సంజీవరెడ్డి గారు pure administration చేస్తానన్నారు.

Sri K Brahmananda Reedy:—It will be more useful if on some specific instances the question is put. General discussion does not help. During the discussion on the Demands for Grans the hon. Member may raise or put a question and he will get a pointed answer.

శ్రీ పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు.—General discussion కు యింకా 8 కోజూల time వున్నది. వారు phone చేసినా యీతోపున information వస్తుంది. చెప్పడానికి యిష్టం లేక, దాటవేయడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేస్తారు! మంత్రివర్గం దృష్టికి యింకొక విషయం తెస్తున్నాను ఇంజనీర్ల అసోసియేషన్ సంజీవరెడ్డిగారి ఆధిపత్యంక్రింద సమావేశమైనప్పుడు ఏ పరిస్థితులలోనూ retired people కు extensions ఇవ్వకూడదు అని తీర్మానం చేసింది దాని నైనా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి కదా! అదీలేదు, యిదీలేదు ఎప్పటికీ యేది వీలయితే అది చేస్తూ కూర్చుంటున్నారు.

R. T. C. విషయం ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసి యున్నది. చెన్నా రెడ్డిగారు Estimates Committee కి చైర్మన్ గా నున్నప్పుడు ప్రభుత్వం ఏవిధంగా దీనిని నడపాలో సూచనలు చేశారు. ఇప్పుడు వారు అందులో వున్నారా కాబట్టి వదులుతారేమో చూద్దాము. Chief Executive Officer గారు resign చేసినట్లు వార్తలు వచ్చి 3, 4 నెలలు అయినది. ఆ resignation యింతవరకు accept చేశారో లేదో తెలియలేదు. ఒకరిని ఇంగ్లాండుకో ఎక్కడకో ట్రయినింగుకు పంపారట. ఏదోఒకటి తెలిస్తే ఆయన క్రద్ద వహించి పనిచేయడమో, వదులుకోవడమో జరుగుతుంది. ఆయన వుంటూ, యిది ఎటాపోతే నాకేం అనుకుంటే అతలే అధ్వాన్నంగా వున్న R. T. C. యింకా దిగజాలే ప్రమాదం వున్నదని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం):—అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటును తుదిగా పరిశీలిస్తే దీనితోపున్న మంచి అంశాలు పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు గారు అంశాలలో గా నిర్ణయం చేయడానికి సాధ్యపడేవి కాదు. గత సంవత్సరం 7.15 కోట్ల లోపు ఖర్చు ఈ సంవత్సరం దీనికి కోట్లు మాత్రమే లోటుఉంది, అందుచే

లోటు బడ్జెటును, పరిస్థితిని ఎదుర్కొనేందుకు ప్రత్యేకించి ప్రభుత్వం చేసే ప్రయత్నం స్పష్టంగా విశదం అవుతుంది ఈ రకమైన ప్రయత్నం చేసినా ముఖ్యమైన పద్ధతిమీద చేయవలసిన ఖర్చులు తగ్గించి వెనుకంజవేసే ఏ కార్యక్రమమూ చేయలేదు ఆవిషయం స్పష్టంగా కనబడుతోంది ఉదాహరణకు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు తీసుకుంటే 65 లక్షలు అదనంగా ఖర్చుచేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు అదే విధంగా పోవెంపాడు మీద 40 లక్షలు, మంగళద్రవ్రాలెవెల్ ఛానల్ క్రింద 40 లక్షలు అదనంగా ఖర్చుచేయడానికి ప్రభుత్వం తీర్మానం చేసుకున్నారు. Increased outlay ద్వారా పనిచురుగ్గా చేయడానికి యీ రకమైన కార్యక్రమం నిర్వహించడం చాలా ముదావహమైన విషయం, సంతోషించవలసిన విషయం. మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి ఆలోచిస్తే ఇదివరకు కంటే దానిపట్ల ప్రత్యేకించి శ్రద్ధాసక్తులు పెరుగుతున్న విషయం స్పష్టంగా తెలుతుంది. మైనర్ ఇరిగేషన్ కు మూడవ ప్రణాళికలో 18.26 కోట్లు మాత్రమే ప్రొవిజన్ ఉండగా internal adjustments వల్ల 10 కోట్ల వరకు పెంచేటట్లు ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఇది చాలా సంతోషించవలసిన విషయం అదే విధంగా విద్యార్థులకు సంబంధించి Scheduled Castes, Tribes, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన విద్యార్థుల సౌకర్యాలు కోసం ప్రత్యేకించి కొంత సహాయం చేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం చాలా మంచి విషయం. Old age pension గురించి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకించి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు వార్షికం వల్ల పేదరికంలో ఉన్న పెద్దలకు ఈరకమైన సహాయం చేయకల్పించడం చాలా సంతోషించవలసిన విషయం 70 సంవత్సరాలు దాటిన వారికి మాత్రమే పెన్షన్ ముట్టుతుంది, అనుకుంటే ఆ వయస్సును తగ్గించి 65 సంవత్సరాల వారికి కూడా ఈ సౌకర్యం కలిగేటట్లు నిర్ణయం తీసుకోవడం చాలా సంతోషించవలసిన విషయం. కాని ఇందు నిమిత్తం కేటాయించిన మొత్తం చాలదు అని నా అభిప్రాయం మన ఆశయం ఎంత ఉదారమైన దైనా అవకాశాలను బట్టి మనం చేసుకోవాలి కాబట్టి మనం ఏ దిశలో పోతున్నామో స్పష్టం అవుతుంది. మంచి ఆశయంతో వీలైన మేరకు తోడ్పడడం జరుగుతున్నందుకు ఎంతైనా సంతోషించవలసిన విషయం. Mid-day meals ఏర్పాటు చేయడం గురించి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఒక ముక్క చెప్పినా సంతోషం కలిగేది. పేద విద్యార్థులకు ప్రత్యేకించి ప్రభుత్వం మధ్యాహ్న భోజన వసతి కల్పించడం అనేది ఇంత భారీ ఎత్తున ప్రప్రథమంగా జరుగుతోంది. ఇది అందరూ హర్షించదగిన విషయం. రాయలసీమలో లక్షా 50 వేల మంది విద్యార్థులు, తెలంగాణలో లక్షా 50 వేల మంది విద్యార్థులు, సమితులలో 50 వేలమంది—మొత్తం 3½ లక్షలకు పైగా విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజన వసతులు కల్పించడానికి పూను కున్నారు. ఇది అవిద్య, అజ్ఞానం పొగొట్టడానికి ప్రధానమైన అంశము. ఏ పొలింట్లోనో ఏ పాయకారు రైతు క్రిందనో ఉంటూ శాశ్వతంగా అజ్ఞానంలో కుమిలిపోయే పరిస్థితి లేకుండా వెలుగు చూపించడానికి చేసే ప్రముఖమైన ప్రయత్నంగా దానిని తీసుకోవలసి ఉంటుంది. U. G. C. స్కేల్స్ ను ప్రభుత్వం సంపూర్ణంగా అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు U. G. C. Scales

of pay గవర్నమెంటు కాలేజీలలోను aided colleges లోను అమలు చేయడానికి తీసుకున్న నిర్ణయం ముదావహమైనది. ఈ రకంగా విడివిడిగా తీసుకుంటే ఒక్కొక్క అంశాన్ని పరిశీలన చేస్తే ప్రభుత్వం భారీ ఎత్తున చెస్తున్న కృషి మనకు అన్ని విధాలా సంతోషదాయకంగా ఉంటుంది కొన్ని అంశాలపై నాకు కలిగిన అభిప్రాయాలు, సూచనలు తెలియ చేయదలచు కున్నాను. ఉదాహరణకు State Financial Corporation ను తీసుకుంటే 1956 వ సంవత్సరంలో దానిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అంటే ఆరు సంవత్సరాలు అవుతోంది 1959-60 లో net earnings 2.75 లక్షలు ఉన్నది. After providing for working expenses, etc ఆ మాత్రం ఉందని చెప్పారు Minimum guaranteed dividend pay చేయడానికి చాలదు కాబట్టి ప్రభుత్వం $2\frac{1}{2}$ లక్షలు రూపాయలు సబ్సిడీ ఇస్తేనే కాని చాలదు అని 1959-60 లో అనడం జరిగింది 1959, 1960, 1961, 1962 సంవత్సరాలు గడిచినా ఇప్పటి వరకు 25 లక్షలు సబ్సిడీ ఇస్తేనే కాని నడవదు. నిర్వహించడం అనుకోవడం బట్టి చూస్తే sound business లో నిర్వహించడం జరగడం లేదని ఆరకమైన ప్రయత్నం జరిగితే తప్ప కాళ్ళతోగా ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తూ నడవడం సాధ్యంకాదు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసి ఏరకమైన లోపం లేకుండా సమర్థవంతంగా నిర్వహించేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో ప్రభుత్వం వేసిన అంకెలు చూస్తే నాకు చాలా వరకు అర్థం కాలేదు. Changes in classification క్రింద చేసేవని ఒకటి ఉంది. 1208 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి ఆదాయం క్రింద చెప్పడం జరిగింది. అలా చెప్పడం ఏరకంగా సాధ్యమైనదో తెలియడం లేదు. Working expenses చూపించాలన్నారు Working expenses చూపించాలన్నప్పుడు additional income క్రింద ప్రభుత్వం ఏరకంగా చూపించారో తెలియకుండా ఉంది, పాత పద్ధతిలో working expenses of the department, reduction for gross expenditure in gross earnings క్రింద చూపెట్టారు. అది చాలా straight forward అయిన పద్ధతి. లెక్కలలో చాలా కారుమారు చేసినట్లు అవుతుంది. అది సరియైన విధానం కాదని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఉద్యోగాల వనరులగురించి మంత్రిగారు పరిస్థితులు చాలా వరకు చక్కబడ్డాయని మెరుగుపడ్డాయని అన్నారు. నిజానికి ఇందులో వున్న అంకెలు చూస్తే ఆ రకంగా మెరుగుపడ్డాయని అనడానికి తార్కాణం లేకపోతోంది. గత సంవత్సరానికి ఇప్పటికి అంకెలు చూస్తే— పూర్వం 1,74,100 మంది రిజిస్టర్ అయివుంటే ఇప్పుడు 1,94,849 రిజిస్టర్ అయినారని చెప్పడం జరిగింది. ఉద్యోగాలు కావాలని ఆతురత పడుతున్న వ్యక్తుల తాలూకు సంఖ్య పెరిగిందని తెలుస్తూంటే పరిస్థితి మెరుగుపడిందనడానికి వీలులేదు. Placements సంఖ్య పెరిగితే పెరిగి ఉండవచ్చును. ఇందులో notified vacancies notified అన్నారు. Noti. చేసినవి 99108 వుంటే 30,000 మూతమే fill up చేయడం జరిగింది అన్నారు. 30 వేల మందిని మూతమే fill up చేసి మిగిలిన 9 వేలు ఖాళీలు ఉంచి నిరుద్యోగులను అట్లాగే ఉంచడం సమర్థమే అనిపిస్తోంది. తెలియదు, అనుకున్న మేరకైనా ఈ రకంగా

నిరుద్యోగం నిర్మూలించే ప్రయత్నం చేయడం చిన్నవిషయం కాదు. ఇదైనా పారిశ్రామిక రంగంతో జరుగుతోంది కాని మరొక రకంగా జరుగుతుంది అనుకోవడానికి సావకాశం ఉండదు వెంకటేశ్వర్లుగారు మాట్లాడుతూ ఒక విషయం చెప్పారు పన్నులు ప్రత్యేకించి పెంచేందుకు చేస్తున్న యోచన బాగా లేదని అదే హెచ్చుగా చేస్తున్న పని అని చెప్పడం జరిగింది పన్నులు పెంచడం అనేది ఎవరికి నచ్చిన పని కాదు ఆందోళన కల్పించే పనే అవుతుంది. ఇటు వంటి పరిస్థితిని కల్పించడం ఏ ఒకరికి మెచ్చుకోదగిన విషయం కాదు అయి నప్పటికీ ప్రస్తుతం ఉన్న పరిస్థితులలో ఏమి చేయాలనే విషయం విచారణచేసి పరిష్కారమార్గం చూపిస్తే ఏమైనా బాగుంటుంది తెలియని విషయం కాదు— 305 కోట్లు మూడవ ప్రణాళిక క్రింద వేసుకున్నామంటే 205 కోట్లు మాత్రమే మనకు కేంద్రం ఇస్తోంది 90 కోట్లకంటే internal resources లేనప్పుడు 15 కోట్ల రూపాయలకు ఏదో రూపంలో తెచ్చుకోవాలి. అటువంటప్పుడు ఎవరిమీద వేయాలి ఎంత మేరకు వేయాలనే విషయంపై అభిప్రాయభేదం ఉండవచ్చు కాని పన్ను అనేది తప్పదని తేలిపోతుంది దానిని వారుకూడా కాదని చెప్పరు ప్రభుత్వం చేసిన పని మరొకటి చెప్పవచ్చును. ఎన్ జి వోలకు డి.పి. merge చేసిన కారణంగాను పి.వోలకు అదనంగా పెంచిన కారణంగాను 8 కోట్ల రూపాయల వరకు అదనంగా ఖర్చుచేయవలసి వచ్చింది 8 కోట్లు అదనంగా ఖర్చు చేస్తున్నప్పుడు ఆ లోటును భర్తీ చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయవలసి వుంటుందని స్పష్టంగానే తెలుస్తోంది Public debt విషయంలో increased by 30.71 crores అని చెప్పారు, Interest and part payment క్రింద ప్రతి సంవత్సరం 16.22 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వం చెల్లించవలసి వస్తోంది. ప్రభుత్వానికి ఉన్న రివెన్యూ ఆదాయంలో సుమారు 7వ వంతు interest క్రింద part payments క్రింద ఖర్చుచేయవలసి వస్తూంటే అభివృద్ధి కార్యక్రమాల క్రింద ఖర్చు చేయడానికి ఎంత తక్కువ మొత్తం అందుబాటులో వుంటుందో స్పష్టంగా తేలుతుంది. చేయవలసిన పనులు అధికంగా ఉండి రాబడి తక్కువగా ఉన్నప్పుడు commitments తోబాటు బుర్రాలు అధికంగా ఉన్నప్పుడు పన్ను వేయడం తప్పని సరి అని తేలుతుంది వారు చెప్పిన అంకాలు మంత్రిగారి ప్రసంగంలో చర్చించారు. మొత్తం ఈ సంవత్సరం సుమారు 49.97 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు చేయడానికి ప్లాన్ క్రింద నిర్ణయం తీసుకున్నారు చాలా తక్కువ మొత్తం. సందేహంలేదు క్రిందటి సంవత్సరం తీసుకుంటే 45.64 కోట్లు రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చుచేయడానికి నిర్ణయం చేసుకున్నారు. Plan phasing తీసుకుంటే 1961-62 లో 53 కోట్లు ఖర్చుచేద్దాం అనుకుంటే 48 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. 1962-63 లో 57 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చుచేయాలనుకుంటే 49.97 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ఈ రెండు సంవత్సరాలు కలిసి 98.5 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు చేస్తే మొత్తం 305 కోట్ల రూపాయలలో మిగిలి పోయేది, 217 కోట్ల రూపాయలుంటే రాబోతున్న మూడు సంవత్సరాలలో సంవత్సరానికి 72 కోట్లు ఖర్చు చేస్తే అప్పు

మూడవ ప్రణాళికలోని 305 కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేయనే చేయలేము కదా? అది ఏ రకంగా సాధ్యమవుతుంది తరువాత గత సంవత్సరాలలో అనుకున్న దానికంటే ఖర్చు చేయక పోతే ప్రణాళికా లక్ష్యం సాధించలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుందేమోనని అనుమానం కలగడానికి కారణం, మవుతుంది. అయితే యిది ప్రత్యేకించి పరిశోధించి కనిపెట్టిన విషయం కాదు వారి ప్రసంగంలో ఆ విషయం చెప్పడం జరిగింది. ఆదాయం 55 కోట్ల రూపాయలు పెంచుకుంటేగాని వీలు లేదని ఆలోచన చేశారు కేంద్రాన్ని అడిగితే యింకా 2½ కోట్ల రూపాయలు అదనంగా పన్ను రూపంలో మీ sources increase చేసుకుంటే తప్ప ఖర్చు చేయడానికి అవకాశం కల్పించమని కేంద్రం చెప్పిన పరిస్థితిలో ఏమి చేయాలి? Land Revenue Additional Assessment కు ప్రత్యేకించి చట్టం ఉన్నది. కనుక వివరాలలోకి పోవడంలేదు సూత్రం మట్టుకు ప్రధానంగా ఒకటుంది. అదనంగా పన్నులు వేసుకొకుండా జరుగని పరిస్థితి ఏర్పడిందని అంగీకరించి భూమిమీద పన్ను పెంచవలసిందని అనంతరామన్ కిమిటీ ద్వారా మనం అర్థం చేసుకోగలిగినా యింత మేరకు పెంచవచ్చునా అని శ్రీ పిల్లలమఱ్ఱ వెంకటేశ్వర్లు గారన్నారు. ఏమేరకు పెంచవచ్చు, ఏ రకంగా పెంచవచ్చుననేది ఏ రకంగా ఉన్నప్పటికీ పెంచక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడిందని దీనివల్ల తేలిపోతోంది Exemptions యివ్వవలసి ఉంటే వివరాలలోకి పోయి చట్టం చర్చించేటప్పుడు ఆలోచించుకోవచ్చు అదనంగా పన్నులు భరించవలసిన పరిస్థితి ఉందని అర్థం చేసుకోవాలి. ఎందుకంటే యిప్పుడున్న విద్యుచ్ఛక్తి కొరత గురించి చాల దీర్ఘంగా ప్రసంగం చేశారు. చాల కీలకమైన అవసరమైన విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా విషయంలో serious situation ఏర్పడిందని ప్రతి ఒక్కరూ అర్థం చేసుకోగలరు ఎందుకంటే peak load hour ఎక్కువ ఉన్నప్పుడు heavy industries యొక్క demand ను cut చేయవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఏర్పడుతుంది. అంతేకాదు. Industrial loads are staggered అని ఆర్థిక మంత్రిగారి ప్రసంగంలో వ్రాయడం జరిగింది. క్రొత్తగా పరిశ్రమలకు వ్యవసాయానికి consumer supply యివ్వలేని పరిస్థితి ఏర్పడడంవల్ల ఉత్పత్తి పడిపోతుంది, పరిశ్రమలు నష్టపడతవి. అలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడడం విచారకరం, విపత్కరం అని అర్థం చేసుకోవచ్చు ఎందుకంటే మనం అభివృద్ధి కావాలనుకుంటున్నాం అధికారికమైన అభివృద్ధి కావాలనుకుంటున్నాం. అటువంటి పరిస్థితిలో అభివృద్ధి కుంటుపడితే, పరిశ్రమలు నష్టపడితే ముందుకు పోలేని దుర్గతి ఏర్పడితే అది మంచిదికాదని ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు కారణాలున్నాయి. పెంటరు నుంచి రావలసిన ప్రాజెక్టుకు లెక్కికల్ క్లియరెన్సు రాలేదు. మెషిన్ రీని దిగుమతి చేసుకోడానికి కావలసిన foreign exchange లేదు. ఈ కారణాలు కనబడుతున్నాయి. అయితే లెక్కికల్ క్లియరెన్సు కావలసిన ప్రాజెక్టుల విషయంలో ఇన్ని సందర్భాలు లెక్కికల్ క్లియరెన్సు వచ్చిందని మంత్రిగారి ప్రసంగంలో స్పష్టంగా లేదు. Foreign Exchange గురించి మంత్రిగారి ప్రసంగంలో "We have requested the Central Government for foreign exchange and they have accepted the request" అని వ్రాయడం జరిగింది. "Accepted the request" అన్నారనిగాని "They

have sanctioned the foreign exchange ” అన్న వాక్యం లేదు. ఎంత కాలంలో వస్తుందో స్పష్టంగా చెప్పడానికి వీలులేదు త్వరలో వస్తుందని అనుకోవలసివస్తుంది. అందుచేత దీనిని చాల serious war footing మీద treat చేసి పెద్ద ఎత్తున కేంద్రీకృతమైన శక్తితో పని చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడిందని స్పష్టమవుతోంది ఇరిగేషన్ అండ్ పవర్ కి 1961-62 లో ప్రభుత్వం 24.04 కోట్లు మాత్రం ఖర్చు చేయడానికి కేటాయించుకుంటే 1962-63 లో రు. 21.45 కోట్లను తగ్గించారు. ఈ పరిస్థితి విచారితంగా ఉన్నది. రెండవప్లానులో 38.53 కోట్లు కేవలం పవర్ క్రింద కేటాయిస్తే మూడవ ప్లానులో 64.34 కోట్లు కేటాయించారు. ప్లానులో కేటాయించిన మొత్తం షేరిగి నప్పటికి అవుతున్న ఖర్చుమాత్రం తగ్గించుకున్న కారణంగా అనుకోన్న ఆశయాన్ని సాధించడం కష్టమేమో అనే భయం కూడా కలుగుతోంది.

(Mr Speaker in the Chair.)

ఎందుకంటే క్రొత్త గూడం, రామగుండంకు, సంబంధించిన సమస్యలు ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలో పరిష్కారం కానేకావు Per Capita Consumption, 15 యూనిట్లు నుంచి బాగా పెరగాలనుకున్నాం. మదరాసు, మైసూరు రాష్ట్రాలలో పెచ్చుగా ఉంది ఆ మేరకైనా పెంచడానికి ప్రయత్నం చేద్దామంటే పరిస్థితి అటంకంగా అవుతుంది. అందుచేత విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అధికం చేయడానికి యంతకుమించి పెద్ద ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను. రాజమండ్రి పేపరు మిల్సుకు సంబంధించి ఆక్షేపణీయంగా ఉన్న అంశాన్ని ఉదహరిస్తున్నాను. ప్రభుత్వస్వాధీనంలో ఉన్నదానిని Joint Stock Company గా మార్చడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయడంజరుగుతోంది ఇది సరియైన విషయముగా భావించలేకపోతున్నాను Departmental undertaking ఉండకూడదనే అభిప్రాయం లేదు సోషలిజం ఆశయముగా అంగీకరించిన తరువాత నేషనలైజేషన్ కావాలనే అభిప్రాయంతో కొన్ని రంగాలలో అమలు చేస్తూ అట్టి ఆర్థిక రాజకీయ దృక్పథాన్ని అలవరచుకొని కూడా ప్రభుత్వస్వాధీనంలో ఉన్న సంస్థలోపై వేటు మేనేజిమెంటుకు ఒక భాగమైనా ఇవ్వడం అట్టే నమంజ సంగా ఉండదు. మైనారిటీ పేర్లు యిస్తామంటున్నారు గాని ప్రభుత్వంవారు ఎప్పుడూ absentee Landlordsగా ఉంటారు. వారు ప్రత్యేకించి పెచ్చుకాలాన్ని వినియోగించి శ్రద్ధచూపించగలిగిన పరిస్థితి ఉండదు. అందుచేత మైనారిటీగా ఉన్నవారే manage చేయడం జరుగుతుంది. వారు తమ ప్రయోజనం కోసమే పని చేస్తారు. అందుచేత అది సరియైన పద్ధతి కాదు. 1961 సంవత్సరంలో Production improve చేయడానికి efficiency పెంచడానికి జర్మన్ expertను ఏర్పాటు చేసి వారి అభిప్రాయం ప్రకారం స్క్రీము ఆమోదించి 2,47,000 రూపాయల ఖర్చును శాంక్షను చేయడం జరిగింది. అదనంగా production పెంచిన తరువాత పె వారి చేతిలో పెటడం జాగులేదు. దీనికి వారి ప్రసంగంలో వారిచ్చిన కారణాలు సబ్బినవి కావు. ఎందుకంటే వారు యీవిధముగా వ్రాశారు. “The Government have also decided to convert the mills into

a Joint Company with a view to ensuring flexibility in management". Flexibility in management ను achieve చేద్దాం అన్నారు అది ఎందుకు అన్నారో భోధపడలేదు. దీనిగురించి తిరిగి ఆలోచనచేసి ప్రభుత్వపెత్తనంక్రింద అభివృద్ధి చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను మైనారటీ పేర్లు ప్రభుత్వం ఉంచుకొనే వద్దతి ఉంది. ఆల్విన్ మెటల్ వర్కులో మైనారటీ పేర్లు ఉంచుకోవాలనే నిర్ణయం మంచిదికాదు. సోషలిజం ఆశయంగా పెట్టుకొన్న ప్రభుత్వాలు చేయవలసిందికాదు కన్సక్వేటివ్ ప్రభుత్వమైన బ్రిటనుకు మైనారటీపేర్లు ఉంచుకొన్న వరస్థితిఉంది. మెజారటీపేర్లు ఉంచుకొంటే సోషలిజం ముందుకు వెళుతుంది. కనుక ఆల్విన్ మెటల్ వర్క్స్ లో కంట్రోలింగ్ పేర్లు ఉంచుకొని ప్రభుత్వం చేతిలో ఉన్నదానిని ప్రయివేటువారి చేతులలోకి పోకుండా చేయడం బాగుంటుంది విద్యారంగం క్రింద ఒక విషయం మనవి చేయదలచుకున్నాను మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 13 యూనివర్సిటీలను చేకం మొత్తంమీద పెట్టడానికి కేంద్రం సంకల్పించడం జరిగింది ఒకటి ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి వస్తుందనే ఆశ ఉంది. మన రాష్ట్రమునకు చెందిన విద్యార్థులు అనేకమంది రాజస్థాన్, మధ్య ప్రదేశ్, ఉత్తర ప్రదేశ్, బీహారు రాష్ట్రాలలో చదువు కుంటున్నారు మన మూడు యూనివర్సిటీలలో కలిపి ఎంతమంది విద్యార్థులు produce చేస్తున్నారో సుమారు అంత మందిని ఒక్క సాగర్ యూనివర్సిటీ తయారు చేస్తుందని ఒక మిస్ట్రుడు చెప్పాడు. అక్కడ 250 మంది ఆంధ్ర విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. అక్కడ హిందీని medium of instruction గా తప్పనిసరిగా పెట్టాలనే ఆలోచన సాగర్ యూనివర్సిటీలో జరుగుతున్నది. గుజరాతు యూనివర్సిటీలో అదే విధమైన నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అటువంటప్పుడు ఆంధ్ర విద్యార్థులకు యిటుపైన అక్కడ చదవడానికి అవకాశాలు తగ్గుతాయి అందుచేత అదనంగా ఒక యూనివర్సిటీని నిర్మించి గాని ఉన్న అడ్మిషన్సును పెంచిగాని నమస్కను పరిష్కరించ వలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉన్నది. In the matter of admission మన యూనివర్సిటీలు conservative గా ఉన్నాయోమోనని పిస్తోంది. Laboratory equipment కావలసిన classes కు సంబంధించి admission కి సంబంధించిన classes లో అయినా 20 మంది విద్యార్థులకు మించి University వారు admit చేయని పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. ఇతర యూనివర్సిటీలలో 100 మంది విద్యార్థులు వరకు ఒక్కొక్క తరగతిలో పుండడము జరుగుతోంది. కాబట్టి ఏ మేరకు వీలుఅయితే ఆ మేరకు అధికముగా అది admissions చేయాలని సూచనచేసి, అది జరిగేటట్లు చేసినట్లయితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను Affiliated college లో post-graduate courses ను open చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. ఒక ప్రక్కనవున్న మదరాసు రాష్ట్రములో అమలులో వున్నది. దానికి కావలసిన conditions మన ప్రభుత్వము కూడ stipulate చేస్తే మంచిది అని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రస్తుతం ప్రవేశ పెట్టిన షెడ్యూల్లోని యదార్థమైన స్థితిగతులను కాదని చెప్పడానికి, ఖండించే దానికి సాధకాశము లేదని నేను అనుకొంటాను. ఉన్నలోటును భర్తీ చేసుకోవాలి. అకాయాన్ని పెంచుకోవాలి. ఇది ఒక పార్టీ కాలూకు పరిస్థితిగా బావించ

నవసరములేదు అభివృద్ధి అధికముగా కావాలని అనుకొన్నప్పుడు దానికి కావలసిన మార్గాలను అలోచించడం అందరికీ సంబంధించిన విషయముగా తీసుకోవాలి దీనిని ఒక పాస్టిమీద ప్రచార సాధనముగా తీసుకొంటే ప్రయోజనము లేదు. అన్ని కార్యక్రమాలలోను అభివృద్ధి సాధిస్తున్నందుకు నా అభినందనలు తెలియపరస్తూ, ఈ కార్యక్రమము విజయవంతముగా సాగుతుందని విశ్వసిస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ జి విశ్వనాథరెడ్డి (రెడ్డిపల్లి) — అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును సమర్థించలేక పోయినందుకు విచారిస్తున్నాను మన రాష్ట్రములో వ్యవసాయ పంటలలో ముఖ్యమైన పంటలు ధాన్యము, సజ్జ, జొన్న, వాటి విషయములో ఈ మూడవ ప్రణాళికలో ఈ target ను reach అవుతాము అని ఎక్కడా చెప్పలేదు. వ్యవసాయ రాష్ట్రము అయిన మన ఆంధ్రదేశములో ఈ targets ను reach అవుతామని చెప్పకపోవడము చాలా విచారరహితము పరిశ్రమల విషయములో మనము అవలంబించే approach విషయములోనే చాల తేడా వున్నది మైసూరు, మద్రాసు రాష్ట్రాల స్థాయిని అందుకోవాలంటే ఇంకొక 4, 5 ప్రణాళికలయినా కష్టమని అనిపిస్తోంది. ఏదయినా ఒక ప్రాజెక్టు గాని, పరిశ్రమ గాని కావాలంటే ఢిల్లీ పోతాము ఆందోళన చేస్తాము. “అవును ఆంధ్ర రాష్ట్రము పరిశ్రమల విషయములో వెనుకపడి వుంది తప్పకుండా ఇవ్వ వలసినదే” అని చెప్పుతారు మన ప్రభుత్వము వారు అప్పుడు దానికి కావలసిన పరిశోధనలు అన్నీ మొదలు పెడతారు మద్రాసు, మైసూరు, ఇతర రాష్ట్రాల వారు అట్లాకాదు వారి రాష్ట్రాలలో ఏ industry కావాలన్నా సమగ్రమైన plans తోనే పానింగు కమీషను వద్దకు వెడతారు. వివరాలన్నీ వారిముందు పెడతారు అందుచేత ఇతర రాష్ట్రాల వారికి వెంటనే industries వస్తున్నవి. రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతము, శ్రీకాకుళము, విశాఖపట్టణం జిల్లాలు వెనుక పడిన ప్రాంతాలుగా వున్నవి 1952 నుంచి ఎంత ఆందోళన చేస్తున్నప్పటికి కరువును రూపుమాపుటకు ఒక సమగ్రమైన పథకాన్ని తయారు చేయలేదు. ఇప్పుడే pilot scheme వస్తున్నది. అటువంటప్పుడు ఎన్ని సంవత్సరాలకు ఈ కరువును రూపుమాపగలమో చెప్పలేము. రాయలసీమలో well boring scheme చాల ఉపయోగ పడుతుంది. ఈ స్క్రీముతప్ప వేరే స్క్రీము అక్కడ పని చేయదు. కాబట్టి ఈ స్క్రీముకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. Well boring schemes, extension of electricity, minor irrigation schemes ఇవి మొత్తమే రాయలసీమకు ఉపయోగిస్తాయి అక్కడ ఎటువంటి ప్రాజెక్టులు లేక వెనుకపడిన ప్రాంతాలలో పరిశ్రమలు నెలకొల్పి ఈ కరువును కొంతవరకు రూపుమాపవచ్చు. Additional Assessment Bill వల్ల రైతుల మీద మోయ లేని వస్తుభారము పడినది. ఎలాగయినా పొచ్చు చేస్తున్నారు కనుక నిర్బంధ మైన tax proposals పెట్టి cesses లేకుండా చేస్తే కొంతవరకు సమంజసముగా వుంటుందని నా మనవి. రైతులు కరణాల clutches లో పడి ఎంత వన్ను చెల్లిస్తున్నారో తెలియకుండా వుంటున్నది. 20 సంవత్సరాల భూమిశిస్తు average తీసుకొని standardise చేస్తే రైతులకు ఇంత ఇవ్వాలని తెలుస్తుంది.

Assessment లో cesses merge చేస్తే బాగుంటుంది. Taxation లేకపోతే ఆదాయము ఎట్లా అని అడగవచ్చు సెంట్రల్ గవర్నమెంటును income tax యొక్క proportion ను ఎక్కువగా కోరడము అవసరము sales tax లో వున్న evasion ను అరికట్టడము ప్రభుత్వములో వున్న దుబారాను తగ్గించడం prohibition policy లో కొంత మార్పు వుంటే బాగుంటుంది. ఈ prohibition policy ఎంత అవసరమికి దారి తీసిందో అందరికి తెలుసు. పల్లెలలో నీరా దుకాణాలన్నీ కలు దుకాణాలు అయిపోయినవి Prohibition ను పూర్తిగా తీసేసే ఇష్టము లేకపోతే Prohibition Amendment Act అని ఒకటి పెట్టి నీరా సొసైటీలు అన్నింటినీ కలు సొసైటీలుగా మారిస్తే కొంతవరకు అవసరమి తగ్గుతుంది. Unemployment విషయములోను, ఇతర విషయాలలోను ఎంత త్వరగా ఆభివృద్ధి సాధిస్తే అంత బాగుంటుంది. లేకపోతే మనగతి అధోగతిగా వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. వి. కృష్ణారాజుబాబూర్ (తుని) — అవ్యక్త, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను బలపరుస్తున్నాను చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ప్రతి విషయములోనూ మన రాష్ట్రం యొక్క పురోభివృద్ధిని ఆకాంక్షించే వద్దలను వారు పొందుచుండవలసిందే అయినప్పటికీ ప్రతి పక్ష సభ్యులు ఈ బడ్జెటును నిశితంగా విమర్శించటమే గాక మన రాష్ట్రం అన్ని రంగాలలో వెనుకబడివుందని పరిపాలన సమర్థవంతంగా లేదని గోరింతలు కొండంతలు చేసి బ్రహ్మాండమైన పడజాలంతో ఉపన్యాసాలు చేయటం జరిగింది. నాగిరెడ్డిగారు మాటాడుతూ వర్తమానంలో పరిపాలిస్తున్న అన్ని రాష్ట్రాలకంటే మన రాష్ట్రం వెనుకబడివుంది. ఈ నాటి పరిపాలన యొక్క నడక చూస్తుంటే మన దేశం యొక్క భవిష్యత్తు ఏమవుతుందోనన్న భయం వుందని చెప్పారు. అక్షరస్థాయిలో అగ్రస్థానం వహించినప్పటికీ వై శాల్యములో వాల్గవ స్థానం, జనాభాలో అయిదవ స్థానం వహించిన మన రాష్ట్రం అన్ని రాష్ట్రాలకన్నా వెనుకబడివుందని ఏవో లెక్కలు ఇస్తూ వారు చెప్పారు. నేను ఒక్కమాట చెప్పదలచుకొన్నాను. మన పరిపాలనా విధానాన్ని ఆవిధంగా విమర్శించడం కంటే పరిపాలనా పరిజ్ఞానాన్ని ఇచ్చేవిధంగా నిర్మాణాత్మక మైన సూచనలు ఇచ్చి దేశాన్ని ఎలాముందుకు తీసుకువెడతే బాగుంటుందో చెబితే మంచిది. అలాచేయటం సభ్యులందరి కర్తవ్యముని విషయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను ఈ సమయంలో ఒక్కసారి మన దేశపరిస్థితి ఏమిటో, మనకు పరిపాలనా దక్షత ఎంతవరకు వున్నదో సింహాసనం కోసం చేసుకోవలసివుంది. మన పూర్వులు గౌతమీ పుత్ర శాతకర్ణి మున్నగు వారు బి ఆంధ్ర దేశాన్ని పాలించారు. ప్రాదరాబాదు, విదర్భ, మహారాష్ట్ర, ఉత్తర కొంకణం, గుజరాత్, కథియవార్, మాళ్వ ప్రాంతాలన్నిటినీ ఆనాడు ఆంధ్రులు పరిపాలించారు. అలాంటి శాసనాలలో ప్రసంగం పొందినది మన ఆంధ్రజాతి, స్వరాజ్య పోరాటంతో ఎంతోమంది వీరాధి పీరులను పంపినది మన ఆంధ్రజాతి. ఈనాడు పరిపాలనా నిర్వహణలో అందరికంటే వెనుకగా వున్నామని వ్యక్తిగతంగా చెప్పటం సముచితరాకాదని మనవిచేస్తున్నాను. మైసూర్ ఏలినాగా వున్నదో మద్రాసు ఏలినాగా వున్నదో, బీహారు, రాజస్థానులు ఎలా

వున్నాయో వారు చెప్పారు. అయితే మన మందరం ఒక్క విషయం జ్ఞాపకం వుంచుకోవాలి మనం చాలా కాలంగా మద్రాసుతో కలిసివున్నాము. అప్పుడు వారు మనలను డామినేట్ చేసి వారి బుద్ధి కుశలతలతో ఆంధ్రదేశ పురోభివృద్ధిని అరికట్టి వారి దేశాన్ని పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చేసుకొన్నారు అది తెలుసుకొనే మన నాయకులు మారాష్ట్రాన్ని మేము పరిపాలించు కొంటాము, మా ధనంతో మీరు మీ దేశాన్ని బాగుచేసుకొంటున్నారు, కృష్ణాగోదావరి డెల్టాలలోని ఆర్థిక స్థోమతనంతా మీ దేశంలో వినియోగించు కొంటున్నారు. మాదేశం అభివృద్ధి కావటంలేదు కనుక మారాష్ట్రాన్ని మాకు ఇవ్వండి, మేము పరిపాలన చేసుకొంటాము “అని 30 సంవత్సరాల నుండి ఎంత శ్రమపడినది అందరకు తెలుసు. చివరకు పొట్టి శ్రీరాములుగారి ఆత్మ బలిదానంతో మనకు మన రాష్ట్రం రావటం జరిగింది అప్పటికి మన పరిస్థితి చూస్తే విద్యుచ్ఛక్తిలో Per capita 25 యూనిట్లు వుండిది Madras లో 14 యూనిట్లు, మైసూరులో 16 యూనిట్లు, బొంబాయిలో 44 యూనిట్లు వుండేది. వారినుండి మనం విడిచివచ్చిన పీదప వెంటనే ఒక్కసారి అభివృద్ధి కావటం సాధ్యకాదు. ఇల్లు అలకగానే వండుగా అవుతుందా? మన రాష్ట్రంలో 10,225 చ. మై. విస్తీర్ణంలో, 4 కోట్ల జనాభాతో, 20 జిల్లాలలో 188 తాలుకాలతో, వెయ్యి రెవెన్యూ స్కెల్స్ లో, 298 పట్టణాలతో, 26 వేల ప్రైవీటు కులలతో, నిండివున్నది దాదాపు 7 లక్షల కుటుంబాలుగల ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని ఒక్కసారిగా మాయాబజార్ లాగా అగ్రస్థానానికి తీసుకువెళ్ళటం సాధ్యమైన విషయంకాదు మన ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రాన్ని పారిశ్రామిక దేశంగా తయారుచేయటానికి ఎంతో కృషిచేస్తున్న విషయం ఎవరూ కాదనలేదు. ఒక్క పారిశ్రామిక రంగంలోనే కాక వ్యవసాయక రంగంలోనూ, యింకా ఇతర రంగాలలోనూ అగ్రస్థానానికి తీసుకువెళ్ళటానికి మన ప్రభుత్వం ఎంతగానో కృషి చేస్తున్నది. మన ప్రభుత్వం జరిపే సంప్రదింపుల దృష్ట్యా కేంద్రంలో మనకు పలుకుబడి ప్రతిపక్షంలేనట్లుగా వారు చెప్పారు. అది నిజమే అందుకు కేవలం ఉపన్యాసాలుచేసి ప్రయోజనంలేదు సుందరయ్యగారు. నాగిరెడ్డిగారు పార్లమెంటులో వుండి నచ్చారు వారు అక్కడ శ్రద్ధవహించి, agitation చేయవలసి వుండినది. అక్కడ నుండి ఇక్కడకువచ్చి ఉపన్యాసాలలో నిందించటం సమరజనం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మనకు రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ఒక విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటుచేసుకొన్నాము. సాంకేతిక విద్యాపరిజ్ఞానం కోసం కళాశాల ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము కాని మనం ఏ ప్రాజెక్టు తలపెట్టినా అటు మద్రాసు, ఇటు మహారాష్ట్ర, మైసూరు, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు అడుగడుగునా అడ్డు తగులుతున్న విషయం అందరకూ తెలిసినదే. వారినుండి విముక్తిపొంది మన కార్యక్రమాలను చేసుకోవాలనే ఆకాంక్ష మన ప్రభుత్వానికి వుంది. కేంద్రంలో పలుకుబడి లేకపోతే కేవలం ఆ బాధ్యత మంత్రుల మీదనే పెట్టుకుండా, శాసన సభ్యులు, యం.పిలు అంతా వత్తిడి తీసుకువచ్చి మాకు కావలసిన నిధులు మాకు ఇవ్వండి మాదేశం భారతదేశానికి ధాన్యాగారం వంటిది. మాకు కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగ చేయండి” - అని అడగాలి. కాని మా విషయంలో తగినటువంటి సహకారం వచ్చినప్పుడు మాత్రం వారు

సక్రమంగా చేయలేదని మాత్రం పదే పదే మనం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పవలసి
యన్నదని మనవిచేస్తున్నాను అంతే కాకుండా, ఈ రోజున పరిపాలించేటటు
వంటి మన నాయకులు సంజీవరెడ్డిగారు ఉన్నారని మనం మొట్ట మొదట
మద్రాసునుంచి విడిపోయి వచ్చినప్పుడు, మనము వారు అనేక రంగాలలో
పంచుకోవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. అప్పుడు ఆ కార్యక్రమం అంతా
వారు ఎంతో శ్రద్ధతో చూచిన విషయం అందరికీ తెలిసినదే. వారు ఇక్కడ
Chief Minister గా ఉండి ఎంతో పరిపాలనా దక్షతతో పరిపాలన చేస్తూఉండగా,
వారిని All India Congress President గా తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ మధ్య
కాలములో మనకు అనేక వత్తుళ్లు, తగాదాలు వచ్చాయి, గోదావరి, కృష్ణా
జలాలు తగాదాలు వచ్చాయి కనుక, వారు చాలా సమర్థవంతంగా పరిపాలన
చేసేటటువంటి వ్యక్తిగతము, ఇటువంటి చిక్కు పరిస్థితులలో, నీవు నీ దేశానికి
పోయి నీ దేశాన్ని రక్షించుకో అని ప్రత్యేకంగా మన ప్రేమతమ నాయకుడు
జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు వారిని మరల ఇక్కడికి పంపిన విషయం అందరికీ
తెలుసును. అలాంటివారు ఇప్పుడు పరిపాలన చేస్తూ ఉంటే, ఎంతో గర్వంగా
వారు చేసే కార్య కలాపాలలో మనము సహకారము చేయడమే తప్ప, ఏదో
మా బావగారు పరిపాలిస్తున్నారని గాని ఏదైనా కొంచెము అంటే సురుక్కు
పంటుందని ఒకరు ఆశ్చర్యపడమో లేదా మా అన్నగారు చేసేటటువంటి
proposals చూస్తే బ్రహ్మాండంగా ఉంటాయి గాని కార్యావరణంలో ఏమీ
ఉండదని ఒక తమ్ముడు చెప్పడం ఈ విధంగా రకరకాలుగా విమర్శలు
చేసుకోవడంవల్ల మనదేశం పురోభివృద్ధి కాదని మనవి చేస్తున్నాను అంతే
కాకుండా, ఈ రోజున ఇక్కడ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు, ఇంకా చాలా
మంది మాట్లాడుతూ, సాటి రాష్ట్రాలు బాగా ఉన్నాయి, మన రాష్ట్రమే అన్ని
విధాలా రోజు రోజుకు అడుగుంటి పోతుఉన్నది అని నిరసనగా చెప్పడం తప్ప
దానిని ఏ రూపముతో, ఏ స్థాయిలో, ఏ విధంగా చేస్తే అభివృద్ధి అవుతుందో
అటువంటి సలహాలు ఇవ్వడం లేదు ఎప్పుడు మాట్లాడినా నిరుత్సాహపరుస్తూ
మాట్లాడడం తప్ప, ఉత్సాహపూరితమైన సలహాలు ఇవ్వడం జరగలేదు మనకు
రాజకీయంగా అనేక విభేదాలు ఉండవచ్చు. కాని మన రాష్ట్ర పురోభివృద్ధికి
మాత్రం అందరూ సమన్వయంగా కలిసి ఈ దేశముయొక్క భవిష్యత్తును
దృష్టిలో పెట్టుకొని, ఉత్సాహంతో సహకరించవలసిన అవసరం ఉన్నది. అది
మన అందరి బాధ్యత అని మనవిచేస్తున్నాను అందులో ఈ రోజున అధికంగా
చూస్తే, మన రాష్ట్ర స్థాయిలో సేగాక, కేంద్ర స్థాయిలో కూడా చిక్కులు
ఉన్నమాట నిజము. అందుచేతనే మన నాయకులు అమెరికా, రష్యాదేశాలతో
సంప్రదింపులు జరుపుకొని అనేక విధాలుగా డబ్బు తీసుకొని వచ్చి, ఇక్కడ
industrial development చేసుకొందాము అనే ఉద్దేశం ఎప్పుడు కూడా మన
నాయకులు ప్రస్తావనచేస్తూ ఉంటారు అయితే మనకు వర్తమానంలో కావలసింది
మన నెహ్రూగారు చెప్పింది మనకు కావలసింది మూడేమూడు- (1) జ్ఞానతృప్తి,
(2) విజ్ఞానశాస్త్ర పరిశోధన, (3) పరిశ్రమలు. ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి ఆర్థిక దుస్థితి
మంచి మనదేశము కాగుచదడానికి ఈ మూడు మార్గాలు. ఈ మూడు మార్గాలను

అనుసరించి, మనం plan అనేది పెట్టుకొని, పరిస్థితులు ఎక్కడికక్కడ తెలుసుకొని, ఆయా పరిస్థితుల కనుగుణంగా కార్యక్రమం సమీక్షించిని యుంటుంది. ప్రత్యేకంగా మనం పరిశ్రమలలో చాలా పెనుకడక ఉన్నాయిని మనం చేస్తున్నామని మనకు కొంతగా రాష్ట్రం పచ్చింది ముద్రాను నుండి పడిపోయి వచ్చాము. పంపాయి, రాజస్థాన్, మైసూరు, మద్రాసు ఇతర రాష్ట్రాలు అదివరకే చిరకాలము నుంచి ఒక స్థాయిలో ఉండి ఆర్థిక-స్థాపక కలుగుతున్నాయి. ఆయా రాష్ట్రాలలో ఎక్కువగా industrial business ఉండినవి రాజస్థాన్ అనేది ఎక్కువ కోట్లవారులు అక్కడ ఉన్నందువలన, వాళ్ల యొక్క సహకారము ద్వారా అనేక పనులు చేయడానికి వారికి స్థాపిత కలిగింది. కాని, మన రాష్ట్రములో ఆలాంటి కోట్లవారులు లేరు అందుచేత ప్రజలనుంచి వచ్చేటటువంటి ధన సహాయం సాటి రాష్ట్రాల కంటే, మన రాష్ట్రములో తక్కువ అటువంటి చిక్కులతో కూడిన మన దేశమును ఏవిధంగానైనా ముందుకు తీసుకు పోవాలనేటటువంటి ఉద్దేశంతోటి బ్రహ్మాండమైన ఒక plan పెనుకొని సుసంపన్నమైన పరిపాలన ఏర్పాటు చేసుకొంటూ చక్కని స్థాయిలో వెళ్లాలనే దృష్టితోటి, అదగడుగున ఉన్నదినాభివృద్ధి కావాలనే ఉద్దేశంతో ఇటు ప్రజల యొక్క సహకారము కొనసాగించు కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క సహకారం కొనసాగించు విధాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నదనేది ఎవరు కారనలేరు. వెంటేళ్ళవల్లగాను గోదావరి shutters విషయం చెప్పారు బ్రహ్మాండమైన ఉపన్యాసం చేశారు. వారు చెప్పింది ఒక విధంగా మిశ్రభేదానికి దారి తీస్తుండేగాని మంచిమీ కాదు. మనం వర్తమానంలో మనకున్న పరిస్థితులను బట్టి, అభివృద్ధి పంథాలో ఏవిధంగా వెళ్లాలా, అనే విషయం ఆలోచించుకోవాలి. అదివరకు ఎప్పుడో కాటన్ ట్యాంక్ గోదావరి కృష్ణ ఆనకట్టలు నిర్మించారు ఇప్పటికి చాలా కాలమైనది, దాని time అయిపోయింది, ఇక దానిమీద కొంత భారము వస్తే అదేమి అవుతుందోనని, ఒక చక్కని స్థాయిలో, సుస్థిరంగా ఉండేటటువంటి ఒక bridge ని కట్టుకొని తద్వారా దేశాన్ని సన్యత్యామలం చేసే దానికోసం ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయనే విషయం మనకు తెలుసు. అందుచేత కూడా విషయాలు వచ్చినప్పుడు జాగ్రత్తగా చూచుకోవాలి. రెండవది, రైతుల మీద చాలా పన్నులు పెడుతున్నాయి. అన్ని రాష్ట్రాలకంటే ఇక్కడ చాలా పాచ్చి స్థాయిలో పెస్తున్నారు. ఇలాంటి పన్నులు వేయడం వల్ల, ప్రజలకు ఘోరాతిఘోరంగా కష్టాలు, నష్టాలు సంభవిస్తాయని చెప్పారు కాని, ఒక వంక దేశము అభివృద్ధి చెందాలా, industrial development కావాలా, agricultural development కావాలా అని చెబుతూ ఉంటే మరి వీటన్నిటికీ డబ్బు ఎక్కడనుంచి వస్తుంది! ఏదో విధంగా పన్నులు వేయక తప్పదాయే ఏదో విధంగా మన ఆర్థిక పరిస్థితిని చక్కబెట్టుకోవాలి కదా! ఇప్పుడు కొంత ప్రజలు పన్నుల భారంవల్ల కొంత కష్టపడినా ముందుముందు ప్రభుత్వము కడుతున్న అనేక ప్రాజెక్టుల ద్వారా లాభము తప్పక పొందగలదు. ఎప్పుడైతే మనకు ఆర్థిక స్థాపిత కలుగుతుందో ఆ రోజున ఈ taxes తగ్గించుకోవచ్చు. అంతేగాని, బ్రహ్మాండంగా పన్నులు వేసే ఒక sector ను నాశనం చేసే ఉద్దేశం లేదు. ఈ పన్నుల ద్వారా మాత్రం కర్షకులకుగాని,

కార్మికులకు గాని ఏమీ నష్టం లేదు. మన రైతులకు ఒక తరహా భూమి మీద కొంత పన్ను వేసుకొని అన్ని రంగాలలోను మనం పురోభివృద్ధిని సాధించడం కొరకు కార్య కలాపాలు ఏర్పాటు చేసుకొని ఇతర రాష్ట్రాలతోటి మనము కూడ అన్ని విధాలా పైకి రావాలనేటటు వంటి ఉద్దేశంతోటి ఈ బడ్జెటు తయారు చేయబడింది తప్ప మరొకటి కాదు ఈ బడ్జెటు చూస్తే, ఈ వన్నుల విధానం చూస్తే మాకు భయము వేస్తుంది అని అన్నారు భయానికి ఏమీ తావులేదు భయపడవలసిన అవసరం లేదు ఎందు చేతనంటే సాధారణంగా చెప్పుతూ ఉంటారు—“కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షం, జపతోనాస్తి పాపం, మోసేన కలహం నాస్తి. నాస్తి జాగ్రతో భయం అని” అందుచేత మనం జాగ్రత్త పడడం వల్ల, భయం ఉండదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో ప్రభుత్వము చేసేటటువంటి కార్య కలాపాలను అర్థం చేసుకొని, అన్ని విధాలా సోదర సభ్యులు, ప్రజల ప్రభుత్వముతో సహకరించి, మన రాష్ట్రాన్ని అన్ని విధాలా పైకి తీసుకు వస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. వి. రమణ (కొండకర్ల) — అధ్యక్షా, ఆంధ్ర రాష్ట్రము వచ్చిన తరువాత బహుశా ఇది తొమ్మిదివ బడ్జెట్ అనుకొంటాను. ఈ బడ్జెట్ కు సంబంధించిన విషయాలు గురించి చెబుతూ కృష్ణం రాజాబహదూర్ గారు ఆంధ్రుల యొక్క ప్రాచీన ఔన్నత్యం గురించి ప్రస్తావన చేయగానే నాకు ఒకసామెత జ్ఞాపకం వచ్చింది—“మా పెద్దలంతా నేతులు తాగారు, మా మూతులు వాసన చూడండి” అన్నట్లుగా ఉన్నది. ఆనాడు మన గొప్పతనం ఎట్లా ఉన్నప్పటికీ ఈ నాడు ఏ పరిస్థితులు ఉన్నాయి అనేటటువంటి పరిశీలనా దృష్టితోటి చూడవలసి యున్నది. ముఖ్యంగా విశాఖపట్టణం జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు, అది వెనుకబడినటువంటి జిల్లాలలో ఒకటిగా యున్నది ఈ జిల్లాను ప్రభుత్వము పూర్తిగా అశ్రద్ధ చేస్తున్నదనేటటువంటి భావన ఆ ప్రజలకు రోజురోజుకు పెచ్చుగా కలుగుతున్నది. ఎందుచేత నంటే, ఈనాడు విశాఖపట్టణం జిల్లాలో లక్షలాది ఎకరాల, భూమి పాగులేకుండా ఉన్నది. చాల తక్కువగా ఉన్న జనాభాకు అక్కడ వండేవంట మూడు నెలలకు మాత్రమే సరిపోతుంది. మిగతా అటు ఒరిస్సా నుంచిగాని, ఇటు డెల్టా ప్రాంతాల నుండి గాని తెచ్చుకోవాలి. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో చెప్పుకోదగిన నీటి నదులు లేవు. అక్కడ ఊహం రాకుండా సస్యశ్యామలం చేయాలంటే గోదావరి నీటిని మళ్ళించి విశాఖపట్టణం జిల్లాకు కూడ సరఫరా చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. దానికి రామపాదసాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం ఒకటే సమస్య పరిష్కారం. కాని దాని నిర్మాణం జరుగుతుందో లేదో అనే నిరాశ ప్రజలలో ఉన్నది. ఒకప్పుడు దానిని investigate చేశారు. మొదట feasible కాదన్నారు. తరువాత feasible అని foreign engineers చేత ఒప్పించిన తరువాత కూడ ఏ కారణంచేతనో అది వెనకపడి యున్నది; దానిని పూర్తిగా వదిలి పెట్టరా అనేది ఏ మాత్రం తెలియకుండా ఉన్నది. ఎప్పటికైనా ఈ ప్రాజెక్టు వస్తుందని ప్రభుత్వం నుంచి హామీకావాలని తమద్వారా కోరుతున్నాను.

విశాఖపట్టణం జిల్లాలో జీవ నదులు లేకపోయినా ఋతుపవనాల ద్వారా వచ్చే వర్షపునీటితో ప్రవహించే నదులు అయిదు ఉన్నవి—తాండవ, వరహా, శారద, గోస్తవి, చంప—నదులు. వీటికి సంబంధించి ఖుమారు 40 స్కిములు 8 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో నిర్మిస్తే ఇప్పుడున్న 1½ లక్షల ఎకరాలు సస్యశ్యామలం అవటమేగాక ఇంకొక లక్ష ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుంది కాని ఈ స్కిము చాల వరకు investigate అయి technical sanction అయినప్పటికీ డబ్బు కేటాయించుకుండ ఉన్నారు తాండవ స్కిము శాంక్షన్ అయినది 30-8-59 న సంజీవరెడ్డిగారు శంఖు స్థాపనకూడ చేశారు రెండవ పంచవన్న ప్రణాళికలో 8 లక్షల 67 వేలు ఖర్చుచేసి 3వ ప్రణాళికలో చేర్చారు అయినా అతిగతి లేకుండ ఉన్నది దాని వివరాలు పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లుగారు, ప్రశ్నలు వచ్చినప్పుడు చెప్పినవి అందరూ విన్నారు. కళ్యాణపు రిజిస్ట్రారుకు రెండవ ప్రణాళికలో 70 వేలు ఖర్చు చేశారు ఇంతవరకు దాని ప్రస్తావన లేదు. మైనర్ ఇన్ఫ్రీగేషన్ కు సంబంధించిన స్కిముకు కూడ ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించుట లేదు విశాఖపట్టణం జిల్లాలో 6897 మైనర్ ఇన్ఫ్రీగేషన్ స్కిమున్నవి ఏజెన్సీ ప్రాంతాలయిన చింతపల్లి, నర్సపల్లుం ప్రాంతాలకు 123 స్కిము ఉన్నవి సాగయ్యే భూమి 50% ఉన్నది మొత్తం జిల్లా విస్తీర్ణములో 13% మాత్రమే ఉన్నది. ఇప్పటికీ కూడ మైనర్ ఇన్ఫ్రీగేషన్ స్కిముకు సంబంధించి ఏ మాత్రం శ్రద్ధ తీసుకోలేదు రెండువేల చెరువులు ఉన్నవి. 75% భూమి పూర్వపు జమీందారీ ప్రాంతంలో ఉన్నది. చెరువులు సరైన స్థితిలో లేవు ఇతర జిల్లాలలో ఉండే చెరువులగట్టు ఎంత బలముగా ఉన్నవో విశాఖపట్టణం జిల్లాలోని చెరువుగట్టు అంత బలముగా లేవు. అందువల్ల ఏ కొద్ది వర్షము పడినా గట్టు తెగిపోతాయి. మళ్ళీ యీనాటి వరకు restore చేయటంలేదు స్పెషల్ మైనర్ ఇన్ఫ్రీగేషన్ స్కిము ఇంకొకటి ఉన్నది. దీని క్రింద క్రిందటి సంవత్సరం చేసిన పనులు spill over works 96 పనులకు 4,96 వేలు కావలసి యున్నది. అవిగాక 62 లో 167 పనులు estimate చేయించారు 10 లక్షల 6 వేలు కావాలని జిల్లా పరిషత్తువారు ప్రభుత్వానికి వంపారు. రెండు సంవత్సరములలో 14,40 వేలు గ్రాంటు అవసరమై ఉండగా 2½ లక్షలు క్రిందటి సంవత్సరంలో, 1½ లక్షలు ఈ సంవత్సరములో మొత్తం 4 లక్షలు మాత్రం శాంక్షన్ చేశారు. ఈ మైనర్ ఇన్ఫ్రీగేషన్ సోర్సెస్ లో కూడా దానికి head sluices లేవు చిన్నచిన్న కట్టలుకూడ లేవు. చిన్నచిన్న గట్టు కట్టి రైతులు నీరు పారించుకోవలసిన అవసరం కనిపిస్తోంది. ఈ జిల్లాలో ఉన్న ముమూరు 7 వేల ఇన్ఫ్రీగేషన్ సోర్సెస్ కు, ప్రతి సోర్సు అయిదు సంవత్సరముల కొకసారి 8 పేరు చేయాలన్నా సంవత్సరానికి 1200 సోర్సెస్ maintain చేయాలి. 1961 అక్టోబరులో వచ్చిన వరదల తరువాత, చెరువు గట్టు బలముగా లేక పోవుటవలన ప్రతి సంవత్సరం వరదల మూలంగా పూడిన గుంటలు కలిపి 420 సోర్సెస్ యింకా మరమ్మత్తు కావలసి యున్నది. ఇంకా flood control కు, ఇన్ఫ్రీగేషన్ కు పనికి వచ్చే స్కిము ఉన్నవి. కొండకర్ల స్కిము వస్తే 14 గ్రామాలకు ముంపుతగ్గుతుంది. మరొక 14 గ్రామాలలో కొత్త ఆయకట్టు

సాగులోకి వస్తుంది. అనకాపల్లి ఊనును ముంపునుంచి తప్పించటానికి మురుగు ప్రాంతాలను ఆయకట్టులోకి తీసుకురావడానికి జమ్మగడ్డ స్కీము ఉన్నది రెండు మూడు తాలూకాల భూములు శారద నీరు వచ్చి ముంచుతుంది దానికి ఉప్పరగడ్డ డైనేజీ స్కీము ఉన్నది ఎస్టిమేటు తయారయినది కాని ఏ ఒక్క స్కీము ప్రభుత్వం మంజూరు చేయలేదు. విశాఖపట్టణం జిల్లాకు అన్యాయం జరుగుతోంది శారద నది ఎలమంచిలి వరకు వెళ్తోంది. మాలుపాక గ్రామం శారదా నది ప్రక్కన ఉంది ఒకప్పుడు సస్యశ్యామలంగా పంటలు పండినది, ప్రతి సంవత్సరం గట్లు తెగి పొలాలు మునిగి మేటలు వేయటవల్ల ఆ గ్రామ ప్రజలు భూములు వదిలి వలసలు పోయే పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. వీలన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకుంటే చిన్ననీటి వనరుల మరమ్మత్తులు, గట్ల బలాన్ని పెంచుట sluices కట్టుట, flood control works మొదలైనవి చేయుటకు మొత్తం విశాఖపట్టణం జిల్లాకు సంవత్సరానికి ఒక కోటి రూపాయలైనా కేటాయిస్తే తప్ప అక్కడ వ్యవసాయం ఏ మాత్రం ముందుకు సాగదు.

విశాఖపట్టణం జిల్లాలో irrigated wells చాల హెచ్చుగా ఉన్నవి వీటి క్రింద 11,990 ఎకరాలు సాగు అవుతోంది. అంటే 1% సాగవుతోంది. ముఖ్యంగా పునాన దైరు ఈ నూతుల క్రింద సాగు కావాలి కావలసినన్ని బావులు లేకపోవుటవలన వర్షాలు కురిస్తే పంటలు పండినట్లు, లేకపోతే లేనట్లుగా ఉన్నది. అందువలన alternate సంవత్సరాలలో రెండు సంవత్సరముల కొక సార్లైనా ఊమ పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నవి 61-62 లో 350 నూతులకు, 62-63 లో 400 నూతులకు సబ్సిడీ శాంక్షన్ చేశారు. అది ఏ మాత్రం చాలదు. జిల్లా పరిషత్తు వారు సంవత్సరానికి రెండు వేల సబ్సిడీ నూతులు శాంక్షన్ చేయాలని కోరి ఉన్నారు ఈ విషయాలన్నీ Irrigation Minister గారికి జిల్లా పరిషత్తువారు మెమోరాండం సమర్పించి యున్నారు ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించి విశాఖపట్టణం జిల్లాలో irrigation sources మరమ్మత్తులకు 1 కోటి రూపాయలయినా కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

బంజరు భూముల పంపకంలో కొన్ని అవకతవకలు జరుగుతున్నవి. కొన్ని చోట్ల తాము అనుకొన్న వారికి బంజర్లు రాకపోతే లేక తమ పాలేళ్లనో ఎవరినో పెట్టి భూములు కావాలనినే ఉద్దేశంతో భూస్వాములు బంజర్లను శాంక్షన్ కానివ్వకుండా కాన్సిల్ చేసే పరిస్థితులు కనిపిస్తున్నవి. ఎలమంచిలి తాలూకాలో రాంచెల్లి గ్రామంలో 9 మంది హరిజనులకు బంజర్లు తాసిల్దారు వచ్చి విచారణ చేసి, జాయింట్ కలెక్టరు వచ్చి చూసి పట్టాలు యిచ్చిన తరువాత అవే భూములు తమకురావాలని మరికొంత మంది దరఖాస్తు చేస్తే రాకపోవుట వలన, అది గ్రామానికి కావాలనే కారణంతో ఆ పంచాయితీ సమితికి ఆ భూస్వామి ప్రెసిడెంటు కాబట్టి సంతకం చేయలేదు కనుక చెల్లకూడదు, పట్టాలు కాన్సిల్ చేయాలని అన్నందువల్ల, స్థానిక పంచాయితీ అధ్యక్షులు కలెక్టరుకు టిటివల్ పెట్టి ఆ విధంగా బంజర్ల పంపకం విషయంలో కలుగ జేసుకొంటున్నారు.

జిల్లా పరిషత్తు ప్రజలు హాజరును, యీనాడు ఉన్నటువంటి మురా

రాజకీయాలవల్ల తిరిగి తమ పట్టాలు కేన్సిల్ అవుతాయేమోనని భయపడుతున్న పరిస్థితులు ఉన్నవి సహకారరంగంలో వ్యవసాయకూలీలకు ఏమాత్రం సహాయం చేయబడటంలేదు. క్రెడిట్ సొసైటీలు అప్పులు వ్యవసాయంమీద ఇవ్వవలసిందే గాని, కో-ఆపరేటివ్ డిపార్ట్ మెంటుద్వారా వారికి అప్పులు ఇవ్వటానికి అవకాశం లేదని రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ అంటున్నారు. వ్యవసాయ కూలీలకు పనిలేనటువంటి రెండు మూడు మాసాలలో వారికి 50 రు., 40 రు; చొప్పున అప్పులిస్తే, తర్వాత పనులు కలిగినప్పుడు వాళ్లు రోజుకు ఇంత అని తీర్చుకోగలిగిన అవకాశాలున్నాయి మనం కో-ఆపరేటివ్ డిపార్ట్ మెంటు ద్వారా ఆ విధంగా వారికి సహాయం చేయవచ్చును మనం ఆ విధంగా సహాయ పడక పోవటంవల్ల, గ్రామాలలో యీనాడు చిట్ ఫండ్ బ్యాంక్స్ అని పెట్టి విపరీతంగా యీ వ్యవసాయకూలీలను దోచుకోవటం జరుగుతున్నది రూపాయికి వారానికి రెండు అణాలు చొప్పున - అంటే సంవత్సరానికి రూపాయికి 5.78 నయాపైసలు వ్యవసాయకూలీ వడ్డీక్రింద చెల్లించుకోవలసిన పరిస్థితులు ఉంటున్నవి వ్యవసాయశాఖలో ఫార్మేస్లో పనిచేస్తున్న వర్కర్స్ పరిస్థితులు ప్రభుత్వం గమనించి ఒక జి.ఒ. ఇష్యూచేశారు. అందులో ఒక పొరపాటు ఉన్నది. ఆ వర్కర్స్లో మేస్ట్రీలని, స్కిల్డ్ మజ్దూర్స్ అని రెండు కేటగిరీస్ ఉన్నారు. మేస్ట్రీలకు, యీ స్కిల్డ్ మజ్దూర్స్ కు పేరులో తేడా ఉన్నదితప్ప, వారుచేసే డ్యూటీస్లో తేడాలేదు స్కిల్డ్ మజ్దూర్స్ కు డి.ఎ లేకుండా ఫిక్స్డ్ రేట్ రు.50లు ఇస్తున్నారు. మేస్ట్రీలకు 80 నుండి 50 వరకు ఇచ్చి డి.ఎ.కూడా ఇస్తున్నారు మేస్ట్రీలు ఎలాగైతే సూపర్ వైజరి సిబ్బందితో, అట్లాగే యీ స్కిల్డ్ మజ్దూర్స్ కూడా సూపర్ వైజరి సిబ్బంది. అయినప్పటికీ, యీ స్కిల్డ్ మజ్దూర్స్ కు యీ జి.ఒ.లో అన్యాయంజరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను ప్రభుత్వం తిరిగి పునరాలోచించి, వారికి న్యాయం కలుగజేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ప్రాథమికవిద్య గురించి కొన్ని సంగతులు ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకురావలసి ఉంది. ప్రాథమికవిద్యలో ఐదవతరగతి పాస్ అయిన తర్వాత ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్లు మొదట్లో ఉండేవి. ఇప్పుడు కొన్నిచోట్ల మొదట ఎంట్రెన్సు ఎగ్జామినేషన్స్ చేసే తర్వాత ఐదవతరగతి పరీక్షలు చేస్తున్నారు. కొన్నిచోట్ల ఐదవతరగతి పరీక్షలు అయినతర్వాత ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్స్ చేస్తున్నారు. ఐదవతరగతి పాస్, ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్ తప్పినా, లేక, ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్ పాస్ అయి, ఐదవతరగతి తప్పినా, ఆ కుర్రవాడి భవిష్యత్ ఏమికాకుండా, పోతుంది. ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్ పాస్ కాకపోతే - వారిని ఐదవతరగతిలో ఉంచండి ఐదవతరగతి పాస్ అయ్యాడని చెప్పి స్కూల్ నుండి పంపిస్తున్నారు. అతడు ఆరవతరగతిలోకి రావటానికి వీలేదు. ఐదవతరగతిలో కూర్చోవటానికి వీలేదు. ఆ కుర్రవాడి భవిష్యత్ ఏమికావాలి? వారు ఆ విధంగా మళ్లీ పశువులు కావరులుగా అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. వారు ఎందుకూ కాకుండాపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఐదవతరగతి పాస్ అయిన తర్వాత అందర్నీ ఆరవతరగతిలో చేర్చుకోవటానికి యీనాడు స్కూల్స్ లో అవకాశంలేదే - అని ప్రభుత్వం

అనవచ్చును. అందరినీ ఆరవతరగతిలోకి తీసుకోవాలనికాదు, నేను కోరేది, ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్ లో పాస్ అయిన వారిని ఆరవతరగతిలో చేర్చుకొనండి. ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్ లో పాస్ కానివారిని ఐదవతరగతిలో ఉంచండి వాళ్లు ఐదవతరగతిలో ఉండటానికి ఇష్టంలేక వారంతటవారే వెళ్ళిపోతామంటే అది వేరేసంగతి. ఇప్పుడు వారు ఐదవక్లాసులో ఉండాలన్నా ఉండటానికి వీల్లేకుండా ఉన్నది. ఈ లోపాన్ని ప్రభుత్వం వెంటనే సరిచేయాలని కోరుతున్నాను.

“అధికారవికేంద్రీకరణ చేస్తున్నాము; పంచాయితీ అధ్యక్షులకు, సమితి అధ్యక్షులకు పాచ్చి అధికారాలు ఇస్తున్నాము, మీకు కావలసిన వసులు మీరే చేసుకోవాలి; మీకు కావలసిన డబ్బు మీకే ఇస్తున్నాము” - అని ప్రభుత్వం చెప్పినపుడు, మొట్టమొదట సమితులు, జిల్లాపరిషత్ లు వచ్చినపుడు, ప్రజలలో కొంత ఉత్సాహం కనుపించింది అప్పుడు ప్రజలు చాలా ఉత్సాహంతో ముందుకు వచ్చారు. కాని, రానురాను, యీ మూడు సంవత్సరాలలో యీ వికేంద్రీకరణ పరిపాలనమీద, యీ జిల్లాపరిషత్ లు పంచాయితీ సమితులమీద ప్రజలకు ఆసక్తి తగ్గుతున్నది వాటిపై భక్తిపోయింది; నమ్మకంకూడ పోయింది పూర్వం రైతు దగ్గరకు ఒక వి. ఎల్. డబ్ల్యు గాని ఒక ఎక్స్ ప్రెస్ పస్ ఆఫీసరుగాని వస్తున్నాడంటే “వారివల్ల కొంత మంచి జరుగుతుందేమోనని వ్యవసాయానికి సంబంధించి తగు సలహాలు చెబుతారని, తమ పశువులకు జబ్బువస్తే, తగు సలహాలిస్తారని” రైతుకు ఆశ ఉండేది. కాని యీనాడు వారు వస్తున్నారంటే రైతులు మొగముతప్పించే పరిస్థితి ఏర్పడింది. వి ఎల్. డబ్ల్యు గాని, ఎక్స్ ప్రెస్ పస్ ఆఫీసరుగాని రైతుకు ఇచ్చేదానికంటే పుచ్చుకొనేది పాచ్చి కనుపిసింది. ప్రభుత్వ రుణాలు, సేవసల్ సేవింగ్ సర్టిఫికేట్స్, ప్రయిజెన్ ఖాండ్స్, మేళా చందాలు, పశుప్రదర్శనకు చందాలు, వ్యవసాయ ప్రదర్శనకు చందాలు, ఫలప్రదర్శనలు, విలేజ్ లీడర్స్ ట్రయినింగ్ కాంప్స్, స్టేట్ వెల్ ఫేర్ లాటరీ టికెట్లు అమ్మటాలు, టి. బి. సీల్స్ అమ్మటం - ఇవన్నీ గ్రామాలలో సమితి ఆఫీసర్స్ చేత చేయించటంచేత, వారే చందా అడగటానికి వస్తున్నారో - అని రైతులు మొగంతప్పించే పరిస్థితులు ఉన్నవి. ఖిసింగ్ ట సమితిలో నేనుకూడ సభ్యుడుగా ఉన్నాను వారిచ్చే ప్లాటిస్టిక్ చాలా ఆమోఘంగా ఉంటున్నది. అక్కడ 4½ వేల ఎకరాల భూమి ఉంటే, 50 వేల కంపోస్టివెట్స్ ఉన్నట్లు తెల్లలు చూపించారు అంటే ఎకరానికి ఒకటికిమించి వెట్స్ ఉన్నాయి అన్నమాట. ఇంకా కొన్నిరోజులుపోతే, ఆ భూమినిండా గోవులు త్రవ్వి నింపుతారన్నమాట. ఈ విధంగా మనడబ్బులో 50 పర్సెంట్ అనవసర మైన ఖర్చులకే వినియోగిస్తున్నాము. ఈ వద్దతివల్ల మనం ఎప్పటికీ అభివృద్ధి సాధించలేము. విశాఖపట్నం జిల్లాలో సిమెంట్ విషయం విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. 800 టన్నుల సిమెంట్ జిల్లాపరిషత్ వసులకొరకు ఖరీదుచేశారు. దానిని ట్రాక్స్ పోర్ట్ చేయటానికి తెండర్స్ పిలిచారు. సిమెంట్ బెజవాడనుండి తీసుకు రావటానికి రు. 1-8-0 టన్నుకు కావచ్చును. లేదా రు. 2 కావచ్చును అప్పటికీ అస్తా రు. 8-8-0 కంటే పాచ్చికాదు. కాని అది 12-87 న.వై. అయింది. విశాఖపట్నం క్లాకులోనే 10 రు.లు అమ్ముతున్నది. కాని ఆ పరిషత్ కొన్న

సిమెంట్ మాత్రం రు. 12 87 న.వై. బస్తా అయినది. దీనికి కారకులు ఎవరు? దీనికి కారకులు అసిస్టెంట్ ఇంజినీర్ అయి ఉండాలి అసిస్టెంట్ ఇంజినీర్ ను ట్రాన్స్ ఫర్ చేశారు ఈ విధంగా హెచ్చు ఖర్చయిన డబ్బును ఎవరు భరించాలి? అన్న సమస్య వచ్చినపుడు తిరిగి ఎస్టిమేట్స్ వేయమన్నారు. పూర్వం 4 వేల రూ. ఉన్నది, ఇప్పుడు 60 వేల రూపాయలకు ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేస్తున్నారు. విశాఖపట్నం జిల్లా పరిషత్ లో యీ విధంగా దుబారా జరుగుతోందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. కేవలం దానికి సంబంధించిన ఆఫీసర్ ను ట్రాన్స్ ఫర్ చేయటంతో సరిపోదు. జీపుకొన్న మూడు సంవత్సరాలలోనే - దాని పెట్రోలుకు, మరమ్మత్తులకు కలిపి - ఆ జీపుకొన్న ఖరీదుకంటె హెచ్చు డబ్బు అయినదని నేను లోగడనే కాన్సిల్ లో ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చాను 200, 300 గ్రామాల పరిపాలన చూడవలసిన తహశీల్ దార్స్ కే జీపులు లేనప్పుడు, 40 గ్రామాల పరిపాలన చూడటానికి సమితి ఆఫీసర్స్ కు - బి. డి. ఒకటి జీపులు ఎందుకు అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఒక ఆఫీసర్ ను చేసి, యీనాడు సమితులలో ఏ ఏ జీపులు, ఎక్కడెక్కడ, ఎప్పుడెప్పుడు, ఎందుకు తిరుగుతున్నవో చూస్తే, నూటికి 90 పాళ్లు ఊరికే శుద్ధ దండుగగా తిరుగుతున్నవి, అన్న విషయం తెలుస్తుంది. సమితులు ఎందుకు పనికిరానినాటికై హెచ్చు ఖర్చుపెట్టటం జరుగుతున్నది. పొగలేని పొయ్యిలు ఖరీదుచేసి, ఊరికే గ్రామాలలో ఇస్తున్నామంటున్నారు అయితే - వరవాడి అనే గ్రామంలో ఇంటింటికీ పొగలేని పొయ్యిలిచ్చారు ఆ గ్రామంలో ఉన్నవన్నీ కమ్మల ఇళ్ళు ఆ పొగలేని పొయ్యిలో మీదకు గొట్టాలు తీసుకుపోతారు. ఆ గొట్టాలలోనుంచి నిప్పురవ్వలు వచ్చి, మొత్తం ఊరునే తగులబెట్టాయి. పొగలేకుండా ఇళ్ళు చేస్తామని, పొగలేని పొయ్యిలు ఇచ్చి, ఊరంతా పొగవచ్చేలాగా చేశారు ఆ విధంగా సమితులలో అనవసరమైనవాటికి హెచ్చు ఖర్చుచేసి, డబ్బు అంతా దుబారా చేయటం జరుగుతున్నది. ఇంతటితో నా ఉపన్యాసాన్ని విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ సి రామయ్యచౌదరి (నర్సరావుపేట్).— అధ్యక్షా, 1962 general ఎన్నికలు అయిన తరువాత తొలి budget సమావేశం యిదేగనుక యిది చాల ప్రాముఖ్యత వహించి ఉన్నది. వివేకవంతుడు, ఉన్నత అభిప్రాయములను కలిగిన మన ఆర్థిక మంత్రి ప్రవేశపెట్టిన budget అన్నిరంగాలలో అభివృద్ధిని సూచిస్తూ చాల ప్రాముఖ్యత వహించియున్నది. కాని ఈ budget సమావేశమే రైతాంగానికి నిస్పృహ నిరాశ కలిగిస్తున్నది. నిన్నటి పత్రికలో చూశాము. ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతటా వర్షాభావ పరిస్థితి. నైరుతి ఋతువవన వర్షాలు అలస్యం అవుతున్న దృష్ట్యా వివరాలను పంపవలసిందిగా కలెక్టర్లకు ప్రభుత్వ ఆదేశం అని ఉన్నది. 54-55 లో కర్నూలులో Deputy Chief Minister గా ఉన్న గౌరవనీయులైన మన నాయకులు ఆరోజున 10 రూపాయల లోపల ఉండే శిస్తు తీసివేస్తాము అని ప్రజామన్నన పొందారు. అటువంటి వారి హయాములోనే ఈరోజు మరల ఆ సన్నకారు రైతులైన వన్నులు వేస్తుందనే భయంతో ప్రకృతి కూడ వ్యతిరేకిస్తుందా అన్నట్లుగా 20 రోజుల నుంచి వర్షాలు కురవకుండా ఉన్నవని పత్రికలలో

వార్తలు వచ్చాయి. పరిశీలన కమిటీలోనైనా రైతాంగంపైన వన్నుల భారం లేకుండా, విశాల హృదయంతో, రైతు నాయకులు, ప్రజానాయకులు అయిన మన నాయకులు దీనిని సవరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ Budget progressive budget అని చెప్పక తప్పదు. పరిపాలన వ్యవస్థలో ఉన్న కొద్ది లోపాలను, మందగొండితనాన్ని, లంచగొండితనాన్ని సవరించినచో ఈ budget అన్ని విధాల ఆమోదయోగ్యమైన budget గా అన్ని విషయాలలో అభివృద్ధిని కాంక్షించే budget గా మనం భావించక తప్పదు. వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడే బావులు త్రవ్వించుకోడానికి 750 రూపాయలు subsidy యివ్వడానికి ప్రభుత్వం తలపెట్టింది. ఇది చాల మంచి పద్ధతే కాని ఈ పద్ధతిని అనుసరించేవిధానంలో కొంత సవరించవలసి ఉన్నది. ఉదయగిరి తాలూకావంటి వెనుకబడిన ప్రాంతం, మెట్ట ప్రాంతం, రాతి నేల ఈ ప్రదేశాలలో 750 రూపాయలతో కాదు. దాదాపు 10 వేల రూపాయలదాకా వ్యవసాయానికి ఉపయోగించే బావి ఖరీదు అవుతుంది. బావి త్రవ్వించిన రైతు వేడి నీటికి చచ్చి పోయినా సాయంగా 750 రూపాయలు ప్రభుత్వం దగ్గర తీసుకొన్నప్పుడు ఏ కారణంచేతనైనా ఆ రైతు ప్రభుత్వం ఉద్దేశించిన ప్రకారం 2 సంవత్సరాలు, 3 సంవత్సరాలు సాగుబడి చేయక వెనుకబడిన ప్రదేశాలలో కుంటుపడిపోతే మరల అతనిదగ్గర 10 సంవత్సరాలకో, 12 సంవత్సరాలకో 1,000 రూపాయలు వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. అది చాల పొరపాటు. రైతుకు సహాయం చేసే బదులు; 5, 6 వేల ఖరీదుపెట్టి బావి త్రవ్వించిన ఆ రైతుదగ్గర, మరల 1,000 రూపాయలు యిచ్చిన subsidy కన్న ఎక్కువగా వసూలు చేయడం చాల ఘోరం. అటువంటి పరిస్థితి కలుగజేయకుండా రైతు బావి త్రవ్వించాడా లేదా అనేది ప్రధాన ఉద్దేశంగా తీసుకొని సాగుబడి జరిగినా, జరగకపోయినా వసూలు చేయకుండా మినహాయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ Budget లో గ్రామీణ ప్రాంతాలకు మంచి నీటి supply క్రింద దాదాపు కోటి రూపాయల దాకా కేటాయించి ఉన్నారు ఇది చాల మెచ్చుకోదగిన విషయం, వల్లెట్టాళ్లలో ముఖ్యంగా చాల వెనుకబడిన మా ప్రాంతాలలో ఎలాంటి నీటి వసతులు లేక ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. ఈ పథకాన్ని మెట్ట ప్రాంతాలకు ఎక్కువగా అనువర్తించేసి ప్రతి వల్లెట్టె త్రాగునీటి సౌకర్యం కలుగజేయడానికి ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తారని ఆశిస్తున్నాను మా తాలూకాలో ఉన్న వసతులన్నీ వర్షంపై ఆధారపడినవే. Minor Irrigation Projects తప్ప Major Projects లేనేలేవు. తరతరాల నుంచి పెద్దలు కథలు చెబుతూ ఉండేవారు. కృష్ణాజేవరాయలు ఉదయగిరి కోటను జయించినప్పుడు విజయవిష్ణుంగా గండి కోట ప్రాజెక్టు కట్టించారని, అది అనతికాలంలోనే తెగిపోయింది. ఈ రోజుకు కూడా ఆ గండి కనపడుతూ ఉన్నది. కాని దానిని మరమ్మత్తు చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించడంలేదు. ప్రభుత్వాలు వస్తున్నాయి. మంత్రులు వస్తున్నారు. పోతున్నారు. కాని అక్కడ ఎలాంటి పని చేయడానికి ఉపక్రమించిన నాధుడు కనబడలేదు. జె. వి. పర్వంగరావుగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు గండిపాలెం చిగ్గల పరీక్షణం జరిపి Chief Engineer ను, అందరినీ తీసుకువచ్చి పరిశీలన చేయించాడు. మా తాలూకాలో ఉన్న 1,40,000 జనాభాకు పనికివచ్చే

పాజెక్టు అది షుమారు 75, 76 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. దాదాపు 19 గ్రామాలలో 13 వేల ఎకరాలు నీటిపారుదలకు వచ్చే అవకాశం ఉన్నది దానిని త్వరలో ప్రభుత్వంవారు పూనుకొని చేయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. నల్లగొండగ్రామంలో బొడ్డువాగుచెరువు ప్రభుత్వం దాదాపు 60 వేల రూపాయలు పెట్టి నిర్మించారు. 1960 సంవత్సరం నవంబరులో నిర్మిస్తే డిశంబరులోనో, 61 జనవరిలోనో చెరువు తెగిపోయింది దాదాపు 60 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టింది క్రొత్తచెరువు ఈ రోజువరకు ఆ చెరువును మరల నిర్మించడానికి ఎలాంటి ప్రయత్నము చేయలేదు. Minor Irrigation వారిని అడిగితే 50, 60 వేల రూపాయలు అవుతుంది మా దగ్గర funds లేవు PWD వారి దగ్గరకు పొమ్మంటారు. PWD వారి దగ్గరకు వెడితే యిది minor irrigation చెరువు, నూకు ఎలాంటి సంబంధం లేదు మేము చేయడానికి ఏలులేదు అని చెబుతారు ఇట్లా ప్రభుత్వంలోని రెండు డిపార్టుమెంటులలో ఉన్న భేదాలవల్ల అక్కడ ఉన్న రైతాంగం చాల శాధ పడుతున్నారు. ఇదివరకు ఖర్చుపెట్టిన 60 వేల రూపాయలు వృధా అవుతున్నవి ఏ డిపార్టుమెంటు అయినా చేయండి. చెరువు కట్టడము, చెరువులో నీళ్ళు నిలబడడము, బొలాలకు పారుదల కావడము జరగాలి. ఆ పని చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఉదయగిరి తాలూకాలో కావలసినంత సాగుబడికి లాయకి అయిన భూమి ఉన్నది ఆ భూమి పట్టాలకు కావాలని అనేకమంది రైతులు అర్జీలు పెట్టుకొని ఉన్నారు. ప్రభుత్వంలో వచ్చిన మంద గొడి తనానికి, లంచగొండి తనానికి, మద్యపాన నిషేధం ఒక్కటే కారణం అనుకుంటాను ఒక్క చట్టం చేస్తే ఆ చట్టాన్ని అమలుజరపలేని పరిస్థితిలో ఉన్నప్పుడు యింక ఎన్నిచట్టాలు చేసినా, మానవుని యొక్క మానసికతత్వం, ఒకదానిని కాదని అన్నాము గనుక యింకొకటికూడ అంతే మనసు ఏమి చేయ లేదనే పరిస్థితి ఏర్పడుతోందేమోనని అనుమానంగా ఉన్నది. భూముల పంపకం విషయంలోకూడ అనేకవేల అర్జీలు వచ్చినప్పటికీ అర్జీకి 30, 40 రూపాయలు యిచ్చినవారి అర్జీలు మాత్రమే మంజూరు చేయబడినవి. కొన్నివేల ఎకరాలు సాగుబడికి లాయకి అయిన భూములకు కొన్నివేల అర్జీలు pending లో ఉన్నాయి. మంజూరు కాలేదు అంటే— బీదరైతాంగం అర్జీకి, 20, 30 రూపాయలు యిచ్చుకోలేని పరిస్థితిలో ఉండబట్టే pending లో ఉన్నాయని అనుకుంటాను. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక ఖచ్చితమైన అభిప్రాయానికి వచ్చి ఈ భూములు తప్పక పట్టాలకు యివ్వాలని ప్రభుత్వోద్యోగులకు నికరమైన ఆదేశం యిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. గ్రామీణ నీటిసరఫరా పథకం అని యింతకుముందు రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటువారు బావులు త్రవ్విస్తూ ఉండేవారు ఉదయగిరి తాలూకాలో కొన్ని గ్రామాలలో త్రవ్వించారు త్రాగడానికి వసతిలేనటువంటి పరిస్థితులలో ఆ బావులు ఉన్నాయి ఆ బావులలో పడ్డనీళ్ళు నోట్లో పోసుకోడానికి పనికి రావు. అటువంటి పరిస్థితులలో అనేకబావులు ఉన్నాయి రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటువారు గ్రామీణ నీటి సరఫరా పథకం క్రింద త్రవ్విన బావులు యింత అధ్వాన్న పరిస్థితులలో ఉంటే వాటిని enquiry చేసి ఇట్లా త్రవ్వించడానికి కారణం

ఏమిటి? అని త్రవ్వించిన అధికారులపైన చర్య తీసుకోకుండా రైతు 7 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వ్యవసాయ శాఖ త్రవ్వించి 2 సంవత్సరములు సాగుబడి చేసుకొని ఆర్థిక యిబ్బందివల్ల మూడవ సంవత్సరం సాగుబడి చేయని కారణం చేత, మూడు సంవత్సరాలు వరుసగా సాగుబడి లేదు కనుక మేము యిచ్చిన 750 రూపాయలకు 1,000 రూపాయలు మొదలు కట్టాలని నోటీసు యివ్వడం చాల విచారకరం. ప్రభుత్వం చేసిన సహాయం రైతును అభివృద్ధిలోకి తీసుకు రావడానికి బదులు అతనిని చాల హీన పరిస్థితులలోకి తీసుకు వస్తోందని అర్థం అవుతోంది.

వైద్యం విషయంలో budget చూసినప్పుడు District Headquarters Hospitals, Taluk Headquarters Hospitals లో చాల పురోగమనం కనబడుతూ ఉన్నది. 15, 16 లక్షల మంది ప్రజలకు సంబంధించిన నెల్లూరు జిల్లా headquarters hospital చూసినట్లయితే, ఆస్పత్రిలోకి పోతేనే జబ్బులు వస్తాయని భయపడే పరిస్థితిలో ఆ ఆస్పత్రి ఉన్నది విశాలమైన ఆస్పత్రి భవనాలు లేక, వసతి లేక రోగులు ఎక్కువైనందువల్ల మంచంక్రింద కొంతమంది మంచం ప్రక్కన కొంతమంది ఉంటున్నారు. ఒక మంచం ప్రక్కనే యిద్దరు ముగ్గురు రోగులు ఉంటున్నప్పుడు అంటురోగాలు ప్రాకే అవకాశం కూడ ఉన్నది. ఇంతకుముందు ప్రభుత్వంవారు inpatient ward ను అక్కడ పెట్టి, outpatient ward ను వేరే చోట 5, 6 లక్షలతో కట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారు. ఏ కారణం చేతనో ఆ స్థల నిర్ణయంలో వచ్చిన dispute వల్ల దానిని postpone చేసి రోగులకు చాల అసౌకర్యం కలుగజేస్తున్నది ప్రభుత్వం. ప్రభుత్వంవారు మంచిపద్ధతిలో ఆలోచించి త్వరలో ఆ ఆస్పత్రిని నిర్మిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను నెల్లూరులో టి. వి. హాస్పిటల్ వుంది. ఆ హాస్పిటల్ లో ఆపరేషన్ థియేటర్ కట్టి ఏడేనిమిది మాసాలైంది. పరికరాలు కూడ వచ్చి సిద్ధంగా వున్నాయి. కాని, యంతవరకు దానిని ఓపెన్ చేయలేదు. మొన్న 19 వ తేదీన అక్కడకు వెళ్లి కారణమేమిటని అడిగితే, ఎవరో మంత్రిగారు ప్రోగ్రామ్ యివ్వలేదట, అందువలన అట్లా వుండిపోయిందని చెప్పారు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఒక వ్యక్తి కొరకు కొన్ని వేల మంది రోగులకు పువయోగించే ఆపరేషన్ థియేటర్ ను ఓపెన్ చేయకుండా వుంచడం చాలా వివాదకరమైన విషయం. టి. వి. హాస్పిటల్ యొక్క ప్రాముఖ్యతను గూర్చి నేనిప్పుడు యిక్కడ ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అక్కడ ఆపరేషన్ చేసే డాక్టర్ లేడు. ఆపరేషన్ కేసులన్నీ అక్కడ నుంచి గుంటూరుకో, మద్రాసుకో పంపించవలసివస్తున్నది. అక్కడి రోగుల పరిస్థితి చాలా అసౌకర్యంగా వుంది. గమక ప్రభుత్వం వెంటనే దీనిని పరిశీలన జేయించవలసిందిగా కొరుతున్నాను.

ఉదయగిరి కాలూకా పాడ్ క్వార్టర్సులో ఒక హాస్పిటల్ వుంది. కాని అక్కడ రహదారి సౌకర్యం సరిగా లేనందువలన ఆ హాస్పిటల్ అక్కడి ప్రజానీకానికి ఎక్కువగా పువయోగపడే అవకాశం లేక పోతున్నది అక్కడ యింకా ఫలి మంచాల వరకు పెంచి, ప్రమాతి సౌకర్యాన్ని కూడ కలుగజేయడానికి

ఒక లేడీ డాక్టర్ ను నియమించవలసిందిగా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తాను. కాంగ్రెసు పార్టీ ప్రభుత్వంలోనికి వచ్చిన నాటి నుండి యానాటి వరకు ఉదయగిరి తాలూకాలో కొత్త రోడ్లు నిర్మాణమేమీ జరగలేదు. అది అంతా కొండ ప్రదేశం, వెనుకబడిన ప్రాంతం. పెంట్రల్ ఎయిడ్ క్రింద అయినా సరే ఉదయగిరి తాలూకాలో వెంటనే కొన్ని రోడ్లు నిర్మించడానికి పూనుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అటవీశాఖ నొకదానిని ఏర్పాటు చేశారు. మా ప్రాంత మంతా అడవి మయం. ప్రతి గ్రామానికి అడవితో సంబంధం వుంటుంది. ఆ అడవుల్లో మేకలను మేపుకొనడానికి వీలేదని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు ఇచ్చింది. మరి వున్న మేకలను వారు ఎక్కడ మేపుకోవాలి? మేకకు రెండు, మూడు రూపాయల చొప్పున ఫారెస్టు ఉద్యోగులు తింటున్నారు తప్ప అది ప్రభుత్వానికి జమ కట్టడం లేదు. ఇదికూడ మద్యనిషేధం సమస్యవలె తయారైనది. ఆయా గ్రామాలలోని రైతులను గూడా సంప్రదించి ఫారెస్టు బౌండరీస్ నిర్ణయించడం అవసరమని మనవి జేస్తున్నాను గ్రామాలలోని పశువులను మేపుకొనడానికి కొంత సాముదాయక భూమిని ఎదలడం చాలా అవసరం. ప్రభుత్వం యీ విషయాలను దృష్టిలో వుంచుకుని తప్పక ఆమలు జరుపుతుందని ఆశిస్తున్నాను.

ఇంక విద్యుచ్ఛక్తి గూర్చి రెండు మాటలు చెబుతాను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత మా తాలూకాకు కరెంటు వచ్చినది. ఈ విషయములో మా తాలూకా అభివృద్ధి చెందినదనీ చెప్పక తప్పదు. నాలుగు వైస్కూళ్లు, కరెంటు, రెండు మూడు హాస్పిటల్స్ మా తాలూకాకు వచ్చాయి. అయితే మెట్ట తాలూకా అని ప్రభుత్వం కొంత నిర్లక్ష్యం చేస్తున్న దేమో అని అనుమానం కలుగుతున్నది. మెట్ట తాలూకా అయినప్పటికీ, వెనక బడిన ప్రాంతాలను ప్రభుత్వం ప్రత్యేక దృష్టితో చూస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. రైతులపై ప్రభుత్వం విపరీతంగా శిస్తు విధిస్తున్నదని చాలామంది విమర్శచేశారు. మోయగలిగిన వారిపై తప్పక వేయవలసినదే. అదే విధంగా అభివృద్ధిగాని ప్రాంతాలను దీని నుండి మినహాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ నాడు రైతు వండించే పంటలకు సెక్యూరిటీ ఏ మాత్రం లేకుండా పోతున్నది. రైతు ఆరేడు మాసాలు కష్టపడి పండించిన పంటను యింటికి తీసుకువచ్చి అనుభవించే వరకు దానికి సెక్యూరిటీ వుండడం లేదు. నా నియోజకవర్గంలో జనార్దనపురం అనే గ్రామంతో రైతులు యింటికి వచ్చిన తరువాత, అర్ధ రాత్రి దొంగలు వడి వాములను, 20 పుట్ల ధాన్యాన్ని తగులబెట్టేశారు. ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తే అధికారుల వచ్చి అంచనా వేసి వెళ్లిపోయారు తప్ప యింతవరకు ఏ విధమైన సహాయము అక్కడ జరుగ లేదు. ఈ నాడు రైతు వండించే పంటకు సెక్యూరిటీ యివ్వవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. 'మేము వున్నాం, నీకేమీ ఫర్వా లేదు. పండినా పండకపోయినా ఫర్వా లేదు, నీ విధి నీవు నిర్వహించు' అనే సెక్యూరిటీ రైతులకు ప్రభుత్వం యివ్వాలి అని మనవి జేస్తుంటే తీతో విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ కె. మారారెడ్డి (రాజంపేట):—అధ్యక్షా, అధిక మంత్రిగారు ప్రచోద పెట్టిన బడ్జెటు ఆంధ్ర ప్రజానీకంలో నిరుత్సాహాన్ని, నిరాశను, నిస్పృహను కలుగ

జేసినదని మనవి జేస్తున్నాను బడ్జెటు ప్రసంగములో ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రప్రథమంగా ఒక విషయాన్ని చెప్పారు.

No special mention has been made about Ayurveda and Homoeopathy. Almost a step-motherly treatment is given to Homoeopathy. It is also very popular in our country-side. The system can be developed in India also. Therefore, a separate budget allotment may be made and some dispensaries opened in all district headquarters.

As regards minor irrigation sources, the Government is now giving much importance to them. The progress is very slow. For example, in certain villages the tanks have not been repaired even after a good number of years. There are many reports about these tanks, but they are drying and the ryots are suffering. The same is the case with regard to irrigation wells. At the present moment, we are giving Rs 550 per well. It is not sufficient. So, I suggest that it must be enhanced to Rs 1,000 and more irrigation wells are dug in all the villages of famine-affected areas. Besides, in the famine affected areas, underground water surveys must be conducted and wherever water is available irrigation wells should be dug to provide water for irrigation purposes.

As regards land revenue, the Government propose to enhance the tax, just by doubling the existing assessment on the plea that the value of the lands has gone up during the last 30 to 40 years. Just because the value of the land has gone up, it does not mean that the richness of the soil has gone up.

ఎరువుల వర్షాలు పడడం లేదు. వడగళ్లు పడి పైరులు పోతున్నాయి. ప్రభుత్వం భూమి విలువ పెరిగిందని పన్నులు వేస్తున్నారు. ఇది న్యాయం కాదు. ప్రతి సంవత్సరం పంటలు పండించడం వల్ల soil యొక్క richness తగ్గుతుందే కాని improve కాదు. ప్రభుత్వం వారు యిట్టి పరిస్థితులలో రైతులపై పన్నులు వేయడం తప్పుడు పని తిరిగియోచించి రైతులకు మేలు కలిగించే ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Then, in regard to village officers there is no mention about their request. They are having the hereditary right all these years and now they do not have it. And no mention has been made about problems like compensation, etc., that have been raised.

As regards capital outlay on public works, the Government is spending about Rs. 1.32 crore on roads and in Cuddapah district the Government is spending about Rs. 3.98 lakhs, i.e., 3.4% of the total amount. The general condition of roads in Cuddapah is very bad. In my district of Cuddapah, there are no culverts, no cause-ways and most of the roads are ordinary metal roads with deeps and ditches. I would request the Government to sanction more funds and lay roads in places where they are essential and improve the existing roads also.

In regard to rural electrification, the Government every year has been reducing the provisions on the ground that there is no power. The Government must implement the plans successfully and see that

they are also completed in time and rural electrification pushed through. In the rural areas, there are not adequate facilities for baling out water from the wells and the water is unused. I would request the Government to provide electricity in almost all the villages where there are irrigation wells so that more land could be brought under cultivation where there are no irrigation facilities.

Rayalaseema is a chronic famine-affected area and even this year there are no timely rains. The Government proposed a pilot project which covers one taluk in every district. But, in Rayalaseema most of the taluks are famine-affected areas and I request the Government to consider all the taluks together and bring up a comprehensive project for the whole area. One important suggestion I would make is to make a regular under-ground water-survey in the famine-affected areas; and wherever there is abundant water, they should see that more wells are dug and water made available by lift-irrigation. As regards irrigation projects, the Government have laid the foundation-stone for *Torrigedda* project and the people there are very anxious that at least in this budget they might get that scheme. But, even this year nothing has been provided for that scheme. Rajampet taluk is one of the backward taluks in Cuddapah and such projects must be taken up there immediately.

Sri Vasudeo Krishnaji Naik (Sultan Bazar) :—Mr Speaker, Sir, I rise to support the Budget presented by the Finance Minister. The budget in its broad aspects is a truly factual budget, with no exaggeration of the achievements of the previous years. Observations on the budget in the main rest on two sections of opinion, some say that after the introduction of planning the budget has no importance because it speaks of what we have planned already; some others say that the implementation of the plans is defective.

(SRIMATHI RODA MISIRY IN THE CHAIR)

The budget is less vocal and reflects a truer picture in its broad aspects. Primarily, the budget rests on Central assistance and State effort. If the opposition or even others say that we have not received enough Central assistance, I think there is some reason, there is some logic, because the State as it is, is dependent on the financial assistance given to us by the Centre, and if there are any shortcomings in the matter of Central assistance, the implementation of the plan will be delayed and the achievements weakened. I feel the Centre needs to be told of the requirements of our State, more so of the imbalance that is existing between the North and the South and between one State and another State, and this imbalance has to be reduced only by Central assistance. And I think that the facts as they go speak much about the inadequacy of the Central assistance. I can tell some of the achievements of the first and second plans; we have been noticing that Madhya Pradesh increase will be of a relatively lower order than the southern zone; the southern zone as a whole will move up by 78.45% as against 126% of the northern zone and 108.22% of the eastern zone. As I told you, this imbalance has to be reduced. The southern zone is estimated to record a rise of 25.5% by the Third plan period.

as against 35.83% in the northern zone and 36.57% in the eastern zone. The industrial output of the central zone will increase by only 26.50% slightly faster than the southern zone and lower than all other zones. Therefore, not only Andhra Pradesh but all the other zones also need to be stimulated and helped for more than what is being given to them today. It is well-known that in the matter of location of heavy industries, Centre has not been taking sufficient care to locate speedily the industries that it means to allot to us. It is gratifying to note that with some efforts on the Part of the State Government, with all the relations that we bear with them, we are getting certain heavy industries as Heavy Electricals, the Synthetic Drug Factory, etc. by which I think the State industrial output will increase. But the important point is that the Centre should do what they mean to do at a period when we need it. If this imbalance in the development and location of industries in States like Andhra Pradesh is to be rectified, we should be more vocal in pressing the Centre to give equal share to all the State in the matter of location of industries. On the other hand the Centre has been telling us that we have certain local industries and the management of those industries will be taken over by them. Here we should be very plain, let us tell them in clear terms that Andhra Pradesh cannot afford to hand over the existing industries to the Centre; for example, the Centre says that the management of Singareni Collieries will be taken over by them because they are advancing the required investment and because we don't have sufficient funds. I feel, we should be one in telling them that Singareni Collieries will be best managed by us and we should be all unanimous in that. When in West Bengal Mr. Roy could tell the Centre that the State can manage its own industries very well they can have their own mining industry why not Andhra Pradesh unanimously tell the Centre that Singareni Collieries would be better managed? We can raise the funds, if need be; let the Centre give us funds, but let the management rest with us.

We find the same attitude by the Centre in other spheres also. As has been pointed by Sri P. Sundarayya and Sri T. Nagi Reddi, we have known that excise duties are largely taken by the Central Government and only a share is given to us. It is not sufficient. Besides, we find that even the raw-materials that we have by which we can start new industries and by which we can augment our resources are being allowed to be exported to foreign countries; for example the iron ore is being exported by the State Trading Corporation of India. What is it that we are getting? We do not get that much of profit which should come to us. Therefore, we say that in the matter of giving licences to Centrally-sponsored industries, or in the matter of locating new industries or in the matter of giving financial assistance as in the case of excise duties, the Centre should see all the States equally. All the States including Andhra Pradesh, have been telling the Centre that all the excise duties that are collected should be given to the States. To augment our resources and to adopt progress five measures in our State, Central assistance is very essential. Therefore, I say that we should be unanimous in telling the Centre that we can manage our industries better not only from the financial point of view but also from the point of view of providing employment to our people.

and for this purpose the Centre must assist us. There, we cannot differ.

Coming to the observations made by some hon. Members in this House that Andhra Pradesh has not made any progress, Andhra Pradesh has no imagination, that progress has been slowed down because they have no effort, there I think I would like to differ. They have based their observations on a comparison with Madras, Bombay and Calcutta and other advanced countries. True, Bombay, Madras and Calcutta are not the Cities of today; they have been there in the industrial field for a very long time, during the British regime, some wealthy persons and financial magnates started industries as subsidiary industries to the British industries. We will not be justified in comparing our growth of industries with those existing in Madras, Bombay or Calcutta. True, we have to make up very speedily and it is not contradicted. But to say that Andhra Pradesh has made no effort is far from truth.

But, in the field of industry, agriculture and electricity, I would like to give some figures to show that Andhra Pradesh has not been so very backward as has been pictured to us. Andhra Pradesh has been speedily growing from 1955. It might not have grown to the length and level to which we are entitled, but we should also understand the limitations and the circumstances in which the Government are proceeding. I am sure, my friends will allow me to tell a few facts about industrial investment. One criticism is that the percentage of returns from the industrial development of the country has not increased so far as Andhra Pradesh is concerned. The investment of the Government of India has gone up to Rs. 15,000 crores from Rs. 1,500 crore. Out of the steel plants and other heavy industries, does not Andhra Pradesh get a share of those industries? We do get a share out of those heavy industries or projects contemplated by the Government of India. So, it is not good that we should compare our State in that way. Let us take facts as facts. What is our investment capacity when compared to Maharashtra and other States. Our investment is Rs. 58.0 crores while it is Rs. 411.0 crores in Maharashtra, Rs. 377.0 crores in Bengal, Rs. 127.0 crores in Gujarat, Rs. 246.0 crores in Bihar, Rs. 84.0 crores in Madras and Rs. 116.0 crores in Uttar Pradesh, and in Mysore which is stated to be very industrialized it is Rs. 59.0 crores. With this figure of Rs. 58.0 crores as our investment capacity and with the annual output, how do we compare. Maharashtra with Rs. 411.0 crores has gone up to Rs. 677.0 crores, whereas Andhra Pradesh has gone up to Rs. 95.0 crores from Rs. 58.0 crores. Can anybody say that Andhra Pradesh has not made any progress? Mr. Speaker, Sir, I am giving these figures for 1955-1961 as given in the statistical bulletins. Gujarat has been rapidly progressing because there is a wealthy class and there is private enterprise. Private enterprise has been investing in the industries from the very beginning. But, in spite of all encouragement that is given by the Andhra Pradesh Government, only a few of the local people are coming up. The State Government has notified that all facilities would be given to outsiders and yet there is no response. All is said and done, Andhra Pradesh is not lagging behind in the matter of industrialisation.

In regard to electricity, a panic has been created. Let me tell you, Mr. Speaker, on the floor of the House that no new industry has been rejected electric supply, I would say this on authority because I happen to be on the Electricity Consultative Council and I know that no licence has been rejected on that ground. This electricity cut is not only in Andhra Pradesh it is in Madras also as you must have seen in the papers; it is in Bombay and it is in Delhi and there is rationing. The Deputy Leader of Opposition Sri T. Nagi Reddi has said that in the matter of electricity projects the State Government has no imagination and that this cut in electric supply has hindered the location of industries in this State. This statement is far from facts.

Let me read out to you the figures of the First Plan and the Second Plan with regard to electricity in so far as they relate to installed capacity and demand in terms of K.Ws. At the beginning of the First Five-Year Plan the installed generating capacity was 40,100 K.Ws. At the end of the first Plan it was 98,900 K.Ws. At the end of the Second Five-Year Plan it was 2,28,470 K.Ws. That was the achievement; from 40,100 K.Ws we have reached 2,28,000 K.Ws. The aggregate peak demand during the first Five-Year Plan was 22,600 K.Ws; during the second plan it was 54,600 K.Ws and now we have come to 1,74,000 K.Ws. Thus in terms of K.Ws also, we could see there was an achievement. Won't the hon. Members look at this achievement? Is it without any imagination or without any effort on the part of the Government that one could notice this increase in K.Ws.?

Even with regard to electrification of villages with regard to investment etc. we could see an improvement. From Rs. 5.93 crores the capital expenditure has gone up to Rs. 77.94 crores. From 212 the number of villages electrified has gone up to 2,808 apart from consumers and agricultural services etc. All these figures tell us that there has been imagination on the part of Government in regard to planning and all possible efforts are being made to improve the situation.

It has been recognised on all hands that electricity is the backbone of Andhra Pradesh. We should not lag behind in getting electricity. I think by 1963 with two sets of 10 M.Ws. installed we will be able to get as much electricity as possible. Suppose I apply for a licence today and I want electricity; before I get the licence and get the permit I have to construct the building and complete the other requirements for the location of the industry and by the time I complete the constructions I think we would be able to meet the demand of the industrialist. Therefore to be very panicky and to make the worst of the situation is far from truth. I would therefore request the members to encourage people and to instill confidence in them by going to them and telling them "Please come. We shall do all our efforts to give you as much water and as much of electricity as is required by you". To say in the circumstances that the Andhra Pradesh Government has no imagination or that it has made no effort is not correct.

It is being complained that in industrial output the Andhra Pradesh State has been lagging behind very much. I am bifurcating my

observations into two sections—Central assistance and State effort. With regard to Central assistance, I have told you what my observations are. As regards the State's effort so far as industry and electricity are concerned, I can tell you figures. Let us take the regional income between 1955 and 1960 from industries in our State. The total income was Rs 67.34 crores in 1955 and Rs 93.25 crores in 1960. We are dependent not only on income from industry but from agriculture and territory occupations also. What is our target there? The total regional income of Andhra Pradesh is 7.34 crores in 1955 and 8.51 crores in 1960. Whether there was any increase or not in this could be examined by these figures. Converting these into per capita income we get Rs 20 from industries in 1955 as against Rs. 25.39 in 1960. There are a number of States with much lower per capita income. The per capita income from all sources in Andhra Pradesh was Rs 220 in 1955 and Rs 230 in 1960. What is Bihar? It is only Rs 169.4. What about Mysore? People talk that Mysore has so many industries. It is only 197.5. Orissa has got only 201, and Rajasthan 229 while C.P. has got 221. So that way, we will notice that the per capita income from the total achievements in the industrial sector has been very encouraging.

With regard to figures relating to production, we will notice that the Finance Minister has stated in his budget speech that there is increase in production and that it is only with regard to production of food that he has said that our production this year is less. True. If I am asked to say about agriculture, I should say we are comparing ourselves like a boy comparing himself with an adult and an aged man, with a still more aged man. We have been in the field of agriculture from the very beginning. Other States have just started with their irrigation projects. We have been in the field of irrigation from a very, very long time and our comparing our agricultural production with that of other States does not stand to argument, in the same way as their argument with regard to our industrial output—our State entering the industrial field very recently—does not hold good. That being the case, I should consider that the conditions in Andhra Pradesh are far better and we should all try to assist as much as possible in further improving those conditions.

Having said so much about the progress and achievements made, I would like to have a few observations made regarding the further progress that we can make. We have seen that, within these four years, for industrial growth, four corporations have been established—Finance Corporation, Industrial Development Corporation, Mining Corporation and Small Scale Industries Corporation. Is it not an effort of the Government to have these Corporations set up and step up the progress of the State? But here, I would like to request the Finance Minister and the Government that as in the case of the Small-scale Industries Corporation which has a Committee to deal with industrial location, much has got to be done for heavy industries also. Land acquisition is a problem for industrialists. As we have been thinking of starting certain industries, land value is increasing. Government should therefore help the allottees acquire the land available for locating their industries. A Committee may be appointed to have

a master plan prepared for the location of industries. The land values should not be allowed to grow up so as to jeopardize the location of industries. I would therefore request the Government here and now that a Committee may be appointed if possible to have a master plan prepared for heavy industries, because it is only when heavy industries come that we will have ancillary industries, cottage industries and other industries in the State.

One more word to the Andhra Pradesh Government. We have been recommending certain licences for the location of industries. Even today there are 85 persons who are holding licences with them, but with no effect, as they could not locate their industries. While we have been recommending for certain licences, it is also upto us to examine whether in a given period the party would be able to finance himself and whether in the given period he has the capacity to instal the industry or not. That is why we see that by the time we get delayed, others in other States get licences and they locate the industries in their States, and the Central Government then says "We are sorry. The industries have been started in other states and we cannot give the necessary sanctions to you." Therefore, in giving the licences, I plead that the Government Departments may be asked to examine the person's solvency etc., before actually issuing the licences, so that there will be no lapses on the part of the Government, later.

Similarly, I would like to say a few words about sales tax. It is very gratifying to note that our Finance Minister has said that under rationalisation of tax structure he will have to review the position after he gets the report from Dr. P.S. Lokanathan. But that, I think, may take some time; and as I advocated earlier, here too, permit me to say that the definition of the word 'turn-over' in the Act needs to be amended. During the very first year when Dr. Gopalareddy was the Finance Minister, I had said 'turnover' means tax over tax. Then it was argued that because the Madras Government found it valid, the High Court having dismissed the writ relating thereto, tax over tax could be thought of here also. But today tax over tax in Madras has been abolished. Therefore, the definition of the word 'turnover' in the Act needs to be amended. Much more than that, we want finances and sales tax is giving us finances as much as we want. There may be some lapses and shortcomings and with the procedure that is being followed today we are not getting as much as we need. From 1956-61, what is it that we have noticed. In every Session of the House, we have got certain amendments. From multiple tax we have come to single-point tax. I would plead on as many commodities as we can, let us have only single-point tax, so that evasion, if there be, can be punished. Besides simplifying the procedure, single-point tax would bring us much more finances and the mercantile classes would not hesitate to give us that much that we need.

One more thing under sales-tax: wherever excise duty is levied on a commodity and where there is sales tax also, the sales tax there may be converted into excise duty so that the Government might get more money and we could get it at the first source and every merchant or trader will be included in the payment of excise duties. Therefore as I have said before, Sales Tax Act needs to be reviewed and revised.

and if it is possible even after the receipt of Dr Lokanadhan's report, a local committee may also be appointed and local persons and experts may be consulted in getting the Sales Tax Act rationalised

Lastly, much has been said about taxation. Much has been talked about it. Criticism has been levelled at great length with much emotion and passion that we lack imagination. How could we run the state? How could the state go ahead without planning and how could planning be implemented without finances? For finances, as I said, the Central Government also has to come to our help and the state Government also has to find its resources. As we all know, the Reserve Bank is not advancing us money, and the Central Government is telling us 'no further we have given you enough loans and enough sanctions for the floating of loans. You have to improve upon your ways and means position.' We have certainly to improve our ways and means position. Even today, there is no need to be panicky. Our ways and means condition needs to be much improved. But here people say "Please don't try to make forcible collections of arrears either of Taccavi or land revenue or industrial loans. Please do not touch them, if you touch them there will be hardships, etc." Where then should the finances come? What is your balance? When we started, our first Brought Forward was Rs 7.5 crores. What is our position today? It is Rs 6.5 crores. With all collections etc., it was Rs 7.15 crores opening balance. With a surplus of Rs 1.75, we are having a minus of 6.31 crores. That means that with surplus also we are still going back and we are not able to improve upon our ways and means position. Unless, therefore, we collect arrears and augment our finances, how are we going to meet the demands of our plans and achieve the targets? What I would plead therefore is "create an atmosphere". Taxes, we cannot avoid. Whether tax on land revenue is good or taxation on moneyed persons is good, that is a thing which could be studied, argued and examined. Wherever we find resources at any stage we must tax them. I think our Government will not lag behind in getting direct taxes as much as possible, if the authority is vested in them. "If we tax on land revenue or on transport or by way of sales tax, there will be agitation, there will be movement"—that fear should not be there. I do not think we are correct in that. We must create an atmosphere. A democracy will only survive when we can see that our plans are met and plans could meet only when we see that we create an atmosphere. Members, whether belonging to the Opposition or to the Congress, must both make attempts to see that we have an atmosphere of that kind. In a democracy, unless we create an atmosphere of that kind, I do not think we will be able to achieve our objectives.

To conclude, what I say is, let us work together. God has given us a gift, the gift of being a man, a living person. Let us give a gift to the God: let us all say that we will work for the betterment of our country, our nation and Andhra Pradesh.

శ్రీమతి బి.రుక్మిణి దేవి (మధ్యశిర) — అధ్యక్షా, అధిక మంత్రులు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ బడ్జెటును బలపరచు తమద్వారా వారి దృష్టికి కొన్ని విషయాలు తెస్తున్నాను. రాయలసీమ తరచుగా అనాపృష్టితో తామసిడిత ప్రాంతము

అయింది. అందులోను అనంతపురం జిల్లా మడకపిర తాలూకా చాల వెనుక బడిన ప్రాంతము. గత 3, 4 సంవత్సరాలనుంచి వర్షాలులేక, పంటలు పండక, త్రాగుటకు నీరులేక ప్రజలు ఇబ్బందులకు గురి అగుచున్నారు. పంటలు పండ నందున ప్రజలకు పనులులేక పనులు వెతుకుకొనుచు మైసూరు ప్రాంతానికి వలస వెళ్ళినారు. కాని అక్కడివారు వారి రాష్ట్రానికి సంబంధించినవారు కాదు అని చెప్పి పనులు చేయనీయకుండా వెనుకకు పంపడమువల్ల ప్రజలు చాల హీనస్థితిలో వున్నారు ఈ సంవత్సరము కూడ వర్షములు లేవు ఇంతవరకు విత్తనాలు పడలేదు. మా తాలూకాలో ఎన్నో సంవత్సరముల నుంచి మరమ్మత్తులు లేక పాడుపడిపోయిన చెరువులు, కుంటలు, కాలువలు వున్నవి. ఊమపరిస్థితుల దృష్ట్యా వాటిని మరమ్మత్తు చేయించినట్లయిన ప్రజలను పనులు కల్పించిన వారమగుదుము. వారికి జీవనోపాధి కల్పించిన వారమగుదుము. అంతేగాక అకాల వర్షాలవల్ల లభించే నీరు ఈ మరమ్మత్తు చేయించిన కుంటలు, చెరువులలో నిలచి పంటలకు ఆధారమగును. Spring బావులలో సమృద్ధిగా వుండుటకు విలువడును. మా తాలూకాలో ముఖ్యవృత్తి వ్యవసాయము. అది అంతా బావులద్వారా సాగవలసి వున్నది. 10, 15 సంవత్సరాల క్రిందట మా తాలూకాలో బావులు త్రవ్వించుకొనుటకు subsidies ఇచ్చినారు తరచుగా సంభవించే ఊమపరిస్థితులవల్ల ప్రభుత్వము వారిచ్చిన గడువులోపల బావుల నిర్మాణము పూర్తిచేయలేక పోయినారు గడువు పూర్తి అయిన 1, 2 దినాలలోపల ప్రభుత్వము యిచ్చిన subsidies కంటే 4, 5 రెట్లు మొత్తము ఖర్చు పెట్టి ఆ బావుల నిర్మాణము పూర్తిచేశారు బావులను పూర్తిచేసినప్పటికి, రైతులు ఎన్ని ఇబ్బందులు పడినప్పటికి గుర్తించకుండా subsidies ను recovery ఉద్యోగస్తులు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాబట్టి ఆ recoveries ని మాన్పించి right off చేయవలయునని కోరుచున్నాను. ఊమనివారణ కావలయునన్న మైనరు ఇరిగేషన్ వర్కుని క్రింద వున్న పాడుపడిన చెరువులను, కుంటలను, కాలువలను మరమ్మత్తు చేయించుట ప్రతి సంవత్సరం రైతులు బావులు త్రవ్వకొనుటకు మా తాలూకాకు ఒక లక్ష రూపాయలు ఇచ్చుట, విద్యుచ్ఛక్తి స్కీముని తొందరలో అమలుజరిపి గ్రామ గ్రామానికి విస్తరింపజేయుట చాల అవసరము. అల్లూకాకుండా famine works క్రింద తాత్కాలికముగా ఏ మట్టి రోడ్లు నిర్మించినా అది కాకత్వత ఊమనివారణ కాజాలదు. మా తాలూకాలోని ఆగలి, రాజాలింగనవల్లి, ఇరిగేవల్లి, మధూరి అనే గ్రామాలలోని చెరువులకు మైసూరు రాష్ట్రములోని సువర్ణముఖ నదినుంచి నిరువచ్చుటకు మైసూరు ప్రభుత్వముతో మన ప్రభుత్వము ఏర్పాటుచేసుకొని వుండినది. కాని ఈ ఏర్పాటు ఇప్పుడు అమలుజరుగుట లేదు. ఈ నదినిడివి దాదాపు 35 మైళ్ళు మన రాష్ట్రములో 5, 6 మైళ్ళ నిడివి మాత్రమే ప్రవహించుచున్నది. దీన్ని నది అణిదానికి బదులు ఒక చిన్న కాలువ అని అనడము బాగుంటుంది. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు మన రాష్ట్ర సరిహద్దుల వరకు అడ్డముగా కట్టలు కట్టి నీరు రాకుండా అడ్డుదలచేసి వున్నారు. అందువల్ల మన రాష్ట్రములో ప్రవహించే

5.5 మైళ్ళ ప్రదేశము ఇసుక తప్ప ఒక నిటిచుక్క కూడ లేదు. ఈ చెరువులకు

నీరు వచ్చే సదుపాయములేదు. ఈ ఇబ్బందులను ప్రభుత్వము గుర్తించకుండా ఈ 4 గ్రామాలలోని చెరువులను river fed tanks క్రింద పరిగణించి అభివృద్ధి పన్ను అని చెప్పి రూపాయకు రు. 0-8-0, రు. 0-8-0 చొప్పున సెస్సు వసూలు చేస్తున్నారు. వాస్తవ పరిస్థితులను గుర్తించకుండా మైసూరు ప్రభుత్వము ప్రసాదించే ఇసుకకు అభివృద్ధి పన్ను సెస్సు వేయడము ఆశ్చర్యము. కాబట్టి వీటిని river fed tanks క్రింద పరిగణించకుండా రైతులకు సౌకర్యము కలుగజేయ వలయునని కోరుచున్నాను. మడకనీరలో ఒకేఒక హాస్పిటల్ వున్నది. అది దాదాపు 47 సంవత్సరాల క్రిందట ప్రారంభించబడినది. ఇప్పటివరకు ఏమీ అభివృద్ధి జరగలేదు. 1956 లో హాస్పిటల్ ను రాష్ట్రములో తలపెట్టిన 4 health centres లో ఒక health centre గా రూపొందించారు. దానివల్ల అమెరికావారు ఇచ్చే 40 వేల రూపాయల గ్రాంటు ఈ హాస్పిటల్ కు లభించేది. దానివల్ల మందులు విరివిగా వుండి ప్రజలకు ఎక్కువగా ఉపయోగ పడుచుండెడివి. కాని 1959 లో దానిని Primary Health Centre గా మార్చి సమితి ఆధిపత్యము క్రిందకు తెచ్చినారు. అప్పటి నుంచి సంవత్సరానికి 6 వేల రూపాయలు మాత్రమే మందుల నిమిత్తము ఖర్చు పెట్టబడు చున్నది. సమితి హాస్పిటల్స్ స్టాఫ్ కు 24 వేల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంటే మందులకు 6 వేల రూపాయలే ఖర్చు పెట్టటం శోచనీయం. తాలుకా హాస్పిటల్ ను Health Centre గా రూపొందించి అభివృద్ధి చేయటానికి బదులు Primary health centre గా మార్చి క్రింది స్థాయికి దిగజార్చటం బాగుండలేదు. 40 వేలతో నడువబడే గవర్నమెంటు హాస్పిటల్ ఎక్కడ? 6 వేలతో 6 వేలతో నడువబడే health centre ఎక్కడ? ప్రస్తుతం ఆ హాస్పిటల్ లో మందులు లేవు. చికత్సకువచ్చే వారే మందులు కొనుక్కోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. చౌకగా లభించే A. P. C. Powder కూడా దానిలో లేదు. డాక్టరు ఉత్సాహము కల్గిన వారే కాని మందులులేని కారణం చేత ఏమీ చేయలేకుండా వున్నారు. అక్కడ వుండే లేడి డాక్టర్ కు 10 మాసాల నుండి జీతం రావటంలేదు. ఎన్ని టెలిగ్రాములు ఇచ్చినా సమాధానంలేదు. సమితిని అడిగితే మా బాధ్యత కాదు, గవర్నమెంటును అడగండి అంటారు. గవర్నమెంటును అడిగితే మాకు సంబంధం లేదు, సమితిని అడగమంటున్నారు. ఈ ద్వంద్వ సమస్యను దృష్టిలో పెట్టుకొని అయినా దానిని పూర్వంవలె తాలుకా హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్ గా రూపొందించి కావలసిన మందులన్నీ సప్లయ చేయించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తాలుకా అంతటా రెండే Major Roads కలవు. Mysore State కు మన State అదే traffic road చాలా traffic వున్న ఆ రోడ్లు మరమ్మతులులేక గతుకులు గతుకులుగా వున్నవి. కనుక వీటిని national highways క్రిందకు మార్చి బాగా చేయించాలని కోరుతూ సెలవు తీసికొంటున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీ ఎస్. చిన్నఅప్పనాయుడు (వరసడ):— అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు సందర్భంలో నేను ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేయదలచు కొన్నాను.

విశాఖపట్టణం జిల్లా మొట్టమొదటినుండి జమిందారి ప్రాంతమై వున్నది. ఆ జమిందారుల నుండి ప్రభుత్వం తీసికొన్న తరువాత అక్కడ వున్న చెరువులకు మరమ్మత్తు జరగలేదు. ప్రభుత్వం తీసికొని దాదాపు 10 సంవత్సరాలు అయినా ఇప్పటి వరకు 2 వేల చెరువులు మరమ్మత్తులు లేక వున్నాయి. మొత్తం జిల్లాలో 18% ఎకరాల భూమి మాత్రమే సేద్యంలో వున్నది. పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తు ఏర్పడిన తరువాత రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటులో వున్న డబ్బును వీటికి అప్పగించారు ఆ గ్రాంటుస్ చాల తక్కువగా వున్నాయి. చెరువుల మరమ్మత్తు cyclic system లో ప్రతి అయిదు సంవత్సరాలలో చేయాల్సి కాని funds తక్కువగా వుండటంవల్ల విశాఖ జిల్లాలో మరమ్మత్తు చేయటం లేదు. వర్షాల వల్ల పడిన నీటిని నిల్వచేసుకొనటానికి కూడా సౌకర్యాలు లేవు పంచాయితీ సమితులు ఏర్పడితే తమ చేతులలోకి పరిపాలన వస్తుందని ఉత్సాహ పడ్డ ప్రజానీకం తగిన funds లేకపోవటం ప్రజా అవసరాలు తీర్చలేని అసహాయ స్థితిలో వున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. Special minor irrigation P W D వారి చేతుల్లో ఎందుకు వున్నదో తెలియదు. జిల్లాపరిషత్తుకు చెందిన ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ వున్నారు. సూపరెంటెండెంట్ ఇంజనీర్ వున్నారు ఓవర్సీర్స్ వున్నారు. అందుచేత అది వీరికిందనే వుంటే బాగుంటుంది. కార్యక్రమాలు త్వరగా అమలుచేయటానికి అవకాశం వుంటుంది. నా కాన్సిస్ట్యుయన్సిలోని పెందుర్తి పంచాయితీ సమితి అక్కడ ఏర్పడక పూర్వం N W R Scheme ను ప్రవేశపెట్టారు. అది ప్రవేశపెట్టేటప్పుడు ప్రజలతో సంప్రదించలేదు దానికి కొన్ని లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. దరిమిలా పంచాయితీ సమితి ఏర్పడిన తరువాత దానిని పోషించటం సమితికి కష్టమైనది. ప్రజలు tax కట్టలేకపోతున్నారు. వాడుకొనే నీళ్ళ సప్లయ్ కి కన్వెన్ తీసేశారు. నూచులమీద slabs వేసి మూయించారు. ఒక సంవత్సరం ప్రజలు ఎంతో బాధపడ్డారు. ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తులు చేసుకొంటే తాత్కాలికంగా water supply చేయిస్తున్నారు. అది తాత్కాలికం కాకుండా శాశ్వతంగా చేయించాలని కోరుతున్నాను కాటాకుల ఇండ్లకు రి మాసాలకు 0-8-0, 0-10-0 కట్టలేని స్థితిలో వారిపై water tax వేయటం శోచనీయమైన విషయం. ఇప్పటికే అక్కడి రైతాంగం చాలా దీనావస్థలో వుంటే వారిపై ఈ ఎడిషనల్ ఎసెస్ మెంట్ తెచ్చి యింకా హెచ్చుపన్ను వసూలుచేయటం చాలా బాధాకరం. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో గత 8 సంవత్సరాలలో పంటలులేవు ప్రజలు సమితుల ద్వారా, ఇతర విధాల, ఎన్ని తీర్మానాలు పంపుకొన్నా ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నది. తహసిల్దారుకు పిటిషన్ పెట్టుకొన్నా ఆయన గ్రామాలకురాడు. పద్మిసర్దుడు remission ఇస్తామని చెప్పి రెమిషన్ కాలంలో కరణాలను అడిగితే records approve కావాలంటే చాలా ఖర్చు అవుతుంది. అస్థిమత మావద్ద తేలిక చారు చెబుతున్నారు. అలాంటి సందర్భంలో ప్రభుత్వం యింకా ఈవన్ను వేయటం అంటే మూలిగే నక్కమీద తాడికాయ వడినట్లుగా వుంటుంది. ప్లానింగ్ మ అమలుజరపటానికి వన్నులు వేయవద్దని నేను అనటంలేదు. కాని వన్నులు రైతులనుండి వసూలు చేస్తున్నప్పుడు ఆ రైతులకు తగిన రక్షణ కల్గించ తలపెట్టే ప్రభుత్వంమీద వుంది. డ్రాప్ ఇన్స్యూరెన్స్ కార్పొరేషన్ ఒకటి

ఏర్పాటుచేసి పంటలు పోయినప్పుడు రైతులను ఆదుకొనే పరిస్థితులు కల్గితే రైతులు పన్నులు ఇవ్వటానికి కూడా తాదాపడరని మనవిచేస్తున్నారు. పల్లపు భూములకు రెమిషన్ ఇస్తున్నప్పుడు మెట్టభూములకు ఎందుకు ఇవ్వటంలేదో తెలియటంలేదు. పల్లపు భూమితోపాటు మెట్టపు భూమికూడా శిస్తు వసూలు చేస్తున్నప్పుడు పల్లపు భూమితోపాటు మెట్ట భూమికూడా రెమిషన్ ఇవ్వాలని నా మనవి.

తరువాత, సబ్బరం పంచాయితీ సమితి, తర్వాత ఏర్పడ్డ పంచాయితీ సమితి areas లోను, రెండు రోడ్లు ఉన్నాయి. ఆరెండు రోడ్లకు tank stream అడ్డు తగులుతుంది. దానివల్ల చాలా ఇబ్బంది. కష్టము కలుగుతున్నది. అందు వలన వాటికి culverts కట్టవలసిన అవసరం ఉన్నది. జిల్లా పరిషత్తును అడిగితే, వారు చేయలేమని అంటున్నారు పంచాయితీ సమితులను అడిగితే, వారికి స్తోమతలేదని అంటున్నారు. కనుక ప్రభుత్వము ఈ విషయములో క్రద్ద తీసుకొని Highways Department ద్వారా వాటికి culverts కట్టించేదానికైనా ఏర్పాటు చేయవలసినని కోరుతూ, ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి నా ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ వై సి వీరభద్రగౌడ్ (ఎమ్మిగనూర్).— అధ్యక్షా, నేను ఈ బడ్జెట్ అంచనాలతో పక్షిభవించలేనందుకు విచారిస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి అవసరమైన ఆదాయము అయిదుకోట్లుమాత్రమే ఇప్పుడు వేయబోయే అంచనాలనుబట్టి చూస్తే దాదాపు 8 కోట్లకు వైన కావలసియున్నదని వేసినారు. అవసరాలకు మించిన పన్ను వేయడము అంత సబబుగా ఉండదని అనుకొంటున్నాను. ప్రత్యేకంగా 5, 10 ఎకరాలు ఉన్నవారివైన పన్ను వేయడం అనేది వారికి చాలాకష్టంగా ఉంటుందని నా అభిప్రాయము. రైతులు కొనుక్కునేటటువంటి Chemical fertilizer మీదగాని, ఇంక ప్రతిపస్తువుమీదను, tax వేసేదిగాక, ఇప్పుడు భూమి శిస్తును increase చేస్తామని చెప్పడం అంత సమంజసంగా ఉండదని అనుకొంటున్నాను. Surcharge, commercial tax మొదలగునవి తగ్గినా గుత్త మాత్రం తగ్గేటట్లు కన్నడంలేదు. దీనికి బదులు ప్రభుత్వము ప్రత్యేకంగా టక్ కమిటీని ఏర్పాటుచేసి, ఏ యే Departments లో వృధా వ్యయం చేస్తున్నారో పరిశీలించి, అటువంటి వ్యయం జరగకుండా, మిగిలిన వ్యయం జరిగేట్లు చూచినచో డబ్బు మిగిలగలదని అనుకొంటున్నాను. అధికారవర్గ సభ్యులేగాక, ప్రతిపక్ష సభ్యులు కూడా మద్యపాన నిషేధ చట్టాన్ని రద్దుచేసినచో ఆంధ్రప్రదేశ్ మునుంచి 8 కోట్లకు వైగా రావచ్చునని అంచనా ఉన్నది. అది చేసినట్లయితే, ప్రజలకు ఈ అనవసర పన్ను వేయనవసరం ఉండదు కనుక ఈ మద్యపాన నిషేధ చట్టాన్ని రద్దు చేయవలసినని కోరుతున్నాను. నీరా విధానం పరోక్షంగా మద్యపాన నిషేధ చట్టాన్ని ఉల్లంఘించడమే గాకుండా గాంధీగారి ఆదర్శాలను సాధించలేకపోతున్నాము. ఇది నీరాపేరుచెప్పి కల్లు ధారగా ప్రవహించుటటువంటిది అనేది మన సభ్యులందరికీ తెలిసిన విషయమే. మనకంటె ముందంజవేసిన బొంబాయి, మొదలగు రాష్ట్రాలు ఈ మద్యపాన నిషేధ చట్టాన్ని సాహసించలేనప్పుడు, మన

రాష్ట్రము ఎందుకు సాహసించిందో బోధపడడంలేదు. పైగా రైతులు పండించిన ధాన్యం సక్రమమైన ధరకు అమ్ముడు పోవడంలేదు దానివల్ల లాభము అటు కొన్నవారికి దక్కకుండా, ప్రభుత్వంవారికి దక్కకుండా మధ్యలో దళారీవాళ్లే లాభం పొందుతున్న విషయం అందరికీ తెలుసును కాబట్టి అట్లా జరగకుండా ఒక Agricultural Board ను లేక కొనుగోలు బోర్డును ఏర్పాటుచేసి ప్రజలు పండించిన ధాన్యానికి ప్రభుత్వము సక్రమమైన ధరకు వెంటనే కొనుగోలు చేసినచో కొంతవరకు రైతులు ఈ కష్టాలనుంచి బయటికి పడవచ్చును అని అనుకొనుచున్నాను. పైగా N E S blocks లో S E O, Extension officers మొదలగు వారిని తీసివేసినచో బాగుంటుందని నా ఉద్దేశము Agriculture విషయంలో ఎమ్మి.నూరు Joint Farming Society ఏర్పడి 3, 4 సంవత్సరములైంది కాని, ప్రభుత్వంనుంచి financial assistance గాని, subsidy గాని, ఏమీ వారికి అందడం లేదు. దానికి కారణం తెలియను రైతుకు 1/20 % మాత్రం పన్ను వేస్తున్నానుని మొన్న మంత్రిగారు చెప్పినారు కాని మొత్తం తక్కువేసినచో, రైతుకు 5 per cent కూడా మిగలడంలేదు అందువలన, రైతులకు పన్ను విధించకుండా, మొన్న మొదట వారికి ఏమాదిరిగా ఉండెనో ఆ విధంగానే ఉండేట్లు చేసినచో బాగుంటుందని నా ఉద్దేశం. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి కృతజ్ఞత తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

شری محمد کمال الدین احمد (حیر نال) جناب صدر - قینانس مسٹر صاحب

کے پیش کئے ہوئے بحث کی تائید کرتے ہوئے 'احد' باتیں میں عرض کرنا چاہتا ہوں یہ بات مسلمہ ہے کہ ریاست کی بڑھتی ہوئی ضروریات اور منصوبوں کی کامیاب تکمیل کے لئے ہم کو زیادہ سے زیادہ رقمات کی ضرورت ہے ان ضروریات کی تکمیل کے لئے یقینی طور پر نئے ٹیکس کی ضرورت پڑتی ہے۔ ان ٹیکس کے سلسلہ میں سب سے زیادہ حس لے حینی کا اظہار ایوان کے اندر اور باہر کیا جا رہا ہے وہ لسٹ ریونیو پر اضافے کے تعلق سے ہے۔ اسی سلسلہ میں دو احساسات پائے جاتے ہیں وہ یہ کہ کیا زراعتی پیداوار کی قیمتوں میں اضافہ ہوا ہے۔ اس سلسلہ میں میں کہوں گا کہ پیداوار کی قیمتوں میں اضافہ صرف صارفین کی حد تک ہوا ہے اس میں شک نہیں کہ صارفین کو زیادہ قیمتیں ادا کرنی پڑتی ہیں لیکن کاشتکاروں کو وہ قیمتیں جس تناسب سے وصول ہونی چاہئیں، نہیں وصول ہو رہی ہیں یعنی ان کو اپنی پیداوار کا بدل ہورے طور پر نہیں مل رہا ہے۔ تلوگنے کی حد تک خاص طور پر مارکٹ ریگولیٹ ہونے کی وجہ سے کئی بے ضابطگیاں موحود ہیں ان کا سبب یہ ہے کہ مارکٹ کمیٹیاں موحود ہونے کے باوجود حو زراعت پیشہ لوگوں کے حقوق کی حفاظت کے لئے بنائی گئی ہیں زراعت پیشہ لوگوں کے حقوق کی کماحقہ حفاظت نہیں ہو رہی ہے، وجہ یہ ہے کہ ان کمیٹیوں کی صدارت پر تجارت پیشہ افراد نے قبضہ کر لیا ہے۔ ان کمیٹیوں کے تعلق سے حو رولس بنائے گئے ہیں ان میں اس قسم کے امینٹ لائی اور پابندیاں لگادی جائیں اور زراعت سے زراعت پیشہ افراد کو مستفید ہونے کا موقع

دیا جائے تو یہ بے صابٹگیاں دور ہو سکتی ہیں۔ اس نعلی سے یہ باب بھی قابل لحاظ ہے کہ ایک لمڈی اناح کسٹکار حب نارار میں لانا ہے نو مختلف عنواناب سے متلاگستے کا حق، جھاڑو والے کا حق، اڑی والے کا حق، نگرانی کرنے والے کا حق، نولے والے کا حق کے سلسلہ میں اس کا دس سیر اناح چلا حانا ہے، اس دس سیر اناج سے کاسکار محرم ہو حانا ہے۔ اس کے ساتھ ساتھ رزاعی پیداوار میں اضافے کے لئے حق جن جیروں کی ضرورت ہوئی ہے ان کو وقت پر سر براہ کیا جائے تو میں سمجھتا ہوں کہ لمڈ ریویمیو میں جو اضافہ ہوا ہے اس کا احساس کسٹکار طقے میں جو پایا جانا ہے وہ دور ہو جائے گا۔ ررعی پیداوار میں اضافے کے لئے وقت پر کھاد اور وقت پر امیں سیر انوسٹمنٹ کے لئے ضروری روماب فراہم کی جائیں اور ان کی تنکیاب کا رر وقت ارالہ کیا جائے نو یہ اضافہ گراں محسوس نہ ہوگا۔ اس کے علاوہ لمڈ مارٹ گیج سک کا پروسیجر اما پیجیدہ ہے کہ جس حد تک سیوا کریں چاہئے، میں ہو سکی۔ ٹائٹل دیڈس ۲۵-۲۵ سال کے لمڈ مارٹ گیج سکس میں دیکھے جائے ہیں۔ ملکیت وعیرہ کے نعلی سے کئی قسم کی تبدیلیاں آگئی ہیں خاص طور پر گدستہ دس سال میں یعنی سہ ۱۹۵۰ ع کے بعد سے کئی اراصیات فروحب کی گئی ہیں۔ یہ بھی ضروری ہیں سمجھا کیا کہ نا صابطہ طور پر بیع نامے کئے جائیں، اراصیاب سادہ بیع نامہ، سادہ اقرار بیع پر خرید لی گئی ہیں۔ نتیجہ یہ کہ وہ رقوماب جو حاصل سدی ہیں وصول نہیں ہو رہی ہیں۔ ان حالات میں مختلف جاعتیں اس سچریس کو اکسپلائٹ کر رہی ہیں۔ کیا بغیر ٹکس عائد کئے مصوبوں کی تکمیل نہیں ہو سکتی؟ کانگریس نے ٹکس اندازی سے پریساں کر رکھا ہے وعیرہ اس قسم کے احساسات عوام میں پیدا کرنے کی کوسس کی جا رہی ہے اور اکہ لائیٹ کرنے کی سس ہر رسی ہے۔ اگر کسٹکاروں کو ضروری سہولتیں فراہم کردی جائیں نو اس قسم کے احساس کے پیدا ہونے کا جو احتال ہے بڑی حد تک دور ہو جائے گا۔ بلکہ کے اسنزع حر یا کورڈ ہیں اور جن کا بڑا حصہ پہاڑی ہے چھوٹے چھوٹے آبسانی کے دراع سے بڑی حد تک پیداوار میں اضافہ ہو سکتا ہے۔ اس طرح کسٹکاروں کو کافی فائدہ ہو سکتا ہے۔

ورنگل کے مڈیکل کالج کے نعلی سے مجھے یہ کہا ہے کہ ورنگل میں ایک مڈیکل کالج غیر سرکاری طور پر قائم کیا گیا تھا۔ اس میں داخلے کی یہ صورت رکھی گئی تھی کہ پانچ ہزار روپیہ چندہ لیکر طلباء کو داخلہ دیا جا رہا تھا میرٹ وعیرہ کا کوئی سوال نہ تھا یہی صورت سہ ۵۹ ع تک رہی سہ ۵۹ کے بعد سہ ۱۹۶۰ ع میں رچل کمیٹی کی سفارسات اور عوام کی نمائندگی پر یہ نصیہ کیا گیا کہ پچاس سیٹس ہر سال حکومت خریدے۔ یہ سلسلہ سنہ ۶۰ و سنہ ۶۱ ع میں جاری رہا۔ اس نصیہ کے بموجب حکومت کو مرید پچاس سیٹس خریدنے چاہئے تھے۔ حکومت اپنے سابقہ دسیں کو واپس لی ہے۔ اگر ایسا نہ ہوتا اور پوری نشستیں حکومت

حاصل کر لینی تو اس سال میرٹ کی بیسٹس پر طلباء کو داخلے مل سکتے تھے۔ نتیجہ یہ کہ طلباء کو اس سال میرٹ کی بیسٹس پر داخلے نہیں ملے۔ اس سلسلہ میں میں یہ عرض کروں گا کہ ایسے کاح میں جو عوامی جیدے سے فائدہ کیا گیا ہے عوام کو پوری پوری سہولتیں ملی چاہئیں۔ حکومت کروڑوں روپیہ جو عوام کی تعلیم پر خرچ کر رہی ہے اس کے لئے یہ کوئی بڑی مدد نہیں ہے۔ دوری سیٹس خریدنے کے تعلق سے حکومت کو دوبارہ غور کرنا چاہئے۔ اس بارے میں سابق چیف مسٹر سری سنجویا صاحب نے اعلان کیا تھا کہ حکومت اس پر غور کر رہی ہے کہ اس کاح کا میپجمنٹ پورے طور پر حکومت حاصل کر لے۔ اس کے بعد جو ڈیسس اس کے خلاف ظاہر ہوا مجھے امید ہے کہ اس بارے میں حکومت دوبارہ غور کریگی یہ صرف پیچاس سیٹس بلکہ پورا میپجمنٹ حکومت حاصل کر کے کہہم، ورنگل اور کریم نگر کی ضروریات پورا کریگی۔ مجھے اس کی توقع ہے کہ حکومت اس مسئلہ کو حل کر کے جو لے جیسی اس تعلق سے پیدا ہے اس کو دور کریگی۔

اس کے بعد مجھے یہ کہنا ہے کہ سہری علاقوں میں جو بیرونگاری کی صورت پیدا ہو گئی ہے وہ بڑی حد تک سوڈساک ہے۔ اس سلسلہ میں جو دس لاکھ روپہ مختص کئے گئے ہیں اس کے علاوہ اور بھی فنڈس مہیا کر کے ضرورت ہے۔ اگر عوام میں یہ احساس پیدا ہو جائے کہ جو ٹیکس عائد کئے گئے ہیں وہ صرف نہیں ہو رہے ہیں تو میں سمجھتا ہوں کہ عوام ان ٹیکس کو برا نہ سمجھیں گے بلکہ رضا مندی کے ساتھ ان کی ادائی میں حصہ لیں گے نیز بہتر قسم کی کارگردگی کا اطمینان ہو جائے تو عوام یہی نہیں بلکہ آنے والے ٹیکس کا بھی حیرت مندی کریں گے اور اس میں خوش کے ساتھ حصہ لیں گے۔

ورنگل میڈیکل کالج کے سلسلہ میں میں دوبارہ یہ عرض کروں گا کہ پورے میپجمنٹ کو حاصل کرنے کے لئے اگر حکومت کچھ مالی دقتیں محسوس کرتی ہے تو ان دقتوں پر قابو پانے کے لئے وہ تلنگانے کی محفوظ رقومات کو حاصل کرنے کی کوشش کر سکتی ہے۔ میں سمجھتا ہوں کہ چیف مسٹر صاحب اس سلسلہ میں توجہ کریں گے اور اپنی خاص توجہ سے اس مسئلہ کو حل کریں گے۔ ان خیالات کے ساتھ میں اپنی تقریر ختم کرتا ہوں۔

* (پ. وی. شیشو (وینکونڈ) — اذھتھا، ఈ సంవత్సరం విజైలాకాకుండా, గడచిన రి, రి, పండ్లనుంచి మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వేస్తూ వచ్చిన విజైల్లు మన రాష్ట్రంయొక్క ప్రధాన అవసరాలను తీర్చేవిగా లేవు- అని ప్రతిపక్షాలనుంచియేగాక, అక్కడ ప్రభుత్వ డెంచీలనుంచికూడ విమర్శలు వచ్చినవి. అధికంగా మనరాష్ట్రం ఒక క్లమిడి ఆధారపడకుండా మనకాక్లమిడినే నిలబడాలంటే మనకు అంతో ఇంతో వనర్లు ఉన్న భారీపరిశ్రమలు, కీలక పరిశ్రమలు స్థాపించుకోవాలి. మనకు బొగ్గు ఉన్నది, ఇనుము దొరుకుతుంది. మనం వర్ణవసాయరంగంలో ప్రధానపాత్ర వహిస్తున్నాము; పరిశ్రమలద్వారాకూడ మన అధికస్తోమత పెంచు

కొనుట చాల అవసరం మనం వ్యవసాయం యింకా అభివృద్ధిచేసుకొని వాని ద్వారా ఎక్కువ సంపాదించి పరిశ్రమలలో invest చేయుటకు అవసరమైన వ్యయతో మన పెట్టుబడులు నడవటం లేదని అందరూ చెబుతున్న విషయమే దీనిలో ప్రధాన విమర్శ— ఇక్కడ మేముచెప్పినది అక్కడ కాంగ్రెసు బెంచెస్ నుంచి చెప్పిరా— మన రాష్ట్రంయొక్క అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని కేంద్రం వ్యవహరించుటలేదని, ముఖ్యంగా భారీపరిశ్రమలు నిర్మించే విషయంలోగాని, మన ఆర్థిక విధానాన్ని అభివృద్ధి చేయటానికి కేలక పరిశ్రమలు నిర్మించటం విషయంలోగాని సరిగా వ్యవహరించుటలేదని అందరూ చెబుతున్నారు మనం విద్యుచ్ఛక్తినికూడ ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేసుకోవాలి మనకు ఇప్పుడు multipurpose project అంప్లప్రడేక్ అంతటికీ ముఖ్యంగా పెద్దది నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ఉన్నది. నాగార్జునసాగర్ కు ఎక్కువ పెట్టుబడి పెట్టి తొందరగా ముగించటానికి కేంద్రం ఏ మాత్రం సహాయ పడటం లేదు మన డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టి చేసుకొనే చిన్న మైసూర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు కూడ తన పర్మిషన్ కావాలని చెప్పి, కేంద్రం అడ్డి పడుతూ, ఏవో టెన్షన్ల కారణాలు చూపెట్టి శాంక్షన్ చేయకపోవడం జరుగుచున్నది మన దేశంలో ఇంగ్లీషు వారు ఉన్నప్పుడే మనకన్నా, బొంబాయి బెంగాల్ పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెంది ఉన్నవని శ్రీ వాసుదేవనాయక్ గారు చెప్పారు మనకన్నా పారిశ్రామికంగా ఎంతో అభివృద్ధి చెందిన బొంబాయి వారు, బెంగాల్ వారు, యు. పి వారు కేంద్రంలో చాలా పలుకుబడి కలిగి ఉన్నారు వారికి కేంద్ర ప్రభుత్వంలో పలుకుబడి ఉన్నందువల్లనే వారి మాట సాగుతున్నది. మన దేశంలో ఏ ప్రాంతం వారు ఎడ్వాన్స్ అయినారో, వారే— ఆ కేటలిస్ట్ క్లాస్ వారే— కేంద్రంలో పలుకుబడి కలిగి ఉన్నారున్నది మన మందరం ఒప్పుకోవాలి కేంద్రం నుండి ఇప్పుడే పెట్టుబడులు ఏలోకేట్ చేయటంలో వారికే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత వస్తున్నది మనకు రావలసిన వాటా రావటం లేదనేది స్పష్టము. అందువల్ల ఆంధ్ర దేశం ఈనాటికి ఇతర రాష్ట్రాలకు ముడి సరకు సరఫరా చేసే పరిస్థితిలోనే ఉన్నది. కాని, తన ముడి సరకు తానే వినియోగించుకొని పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేసుకొనే పరిస్థితిలో మన ప్రేటు లేదు అన్నది స్పష్టము కాంగ్రెస్ పార్టీలో ఉన్నవారికి ఒక అలవాటు ఉన్నది. వైన అక్కడ ఉన్నవారు చేసింది, ఇక్కడి వారు డిటో అంటారు వారందరూ ఒక సంసారంగా ఒకరికొకరు సమర్థించుకొంటున్నారు “మేము ప్రయత్నము చేస్తున్నాము; కేంద్రం ఆలోచిస్తూనే ఉన్నది;” అని జవాబులు రావటము మామూలై పోయింది. మన ప్రభుత్వానికి ఇండిస్ట్రియల్ బయాస్ (Industrial bias) చాలా తక్కువ. భూస్వాములకు సంబంధించిన బయాస్ (bias) మన ప్రభుత్వంలో ఉన్నది పాత బడిన వ్యవస్థను పట్టుకొని పీకులాడే శక్తులు కొన్ని మన ప్రభుత్వాన్ని పట్టుకొని పీకుతున్నాయి. అందువల్లనే తగినటువంటి పట్టుదలతో, శ్రద్ధతో ఐక్యతతో మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద పత్ర డి చేయటమున్నది జరగటం లేదు. మన ప్లానులో హెచ్చు డబ్బు ఎలక్ట్రిసిటీకి, పరిశ్రమలకు కేటాయించలేదు. ఆర్థిక మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ పొలిటికల్ బడ్జెటుగా రూపొందించటం జరిగింది. పొలిటికల్ బడ్జెట్ అని ఎందుకు అంటున్నానంటే — మనమింతవరకు

వివిధ రంగాలలో (ఎడ్యుకేషన్ పై, ఇరిగేషన్ పై) పెట్టిన పెట్టుబళ్లు పపీ మనకు మళ్ళీ రిటర్న్స్ కు వచ్చే పరిస్థితికి మాత్రం రాలేదు. గూడూరు సిరమిక్ ఫ్యాక్టరీ, రాజమండ్రి పేపర్ మిల్స్-వీటి లాభ నష్టాల పట్టికతో ఒక పుస్తకం మాత్రం ఇన్వెంటు జరుగుతున్నది. వేరే ఇండస్ట్రీ దీనిమీద - గవర్నమెంట్ కన్సర్న్ దీనిమీద వదిలూపాయలు లాభం వచ్చిందని చెప్పే పరిస్థితి యీ వదేళ్ల ఒట్టి ప్రభుత్వం నడిపే వాళ్ళకు సాధ్యపడ లేదు. మన బడ్జెట్ లో హెచ్చు డబ్బు చిల్లర పెట్టుబడుల క్రింద నెట్టెస్తున్నారు హరిజన అవ్ లిఫ్ట్, ఖాదీబోర్డు, విలేజ్ ఇండస్ట్రీస్ కోళ్ళు, కొక్కిరాళ్ళు-ఇల్లాంటి వాటికి పంచిపెడుతున్నారు. బావుల సబ్సిడీ-తక్కువ లోన్స్ - ఇలాంటి పోలిటికల్ పెట్టుబడుల క్రిందనే ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్ట బడుతున్నది. ఇది ఎలక్షన్ కోసం రూపొందించినటువంటి బడ్జెట్ గా తయారవుతున్నది. బడ్జెట్ తయారు చేసుకొనే దానిలో మన ప్రభుత్వ (అవుట్ లుక్) దృక్పథం మారాలి. పరిశ్రమలు అయితే తప్ప, ఏ దేశము బాగుపడదు, అభివృద్ధి కాదు అనే మూల సూత్రాన్ని మన ప్రభుత్వం అంగీకరించి, అమలు జరపటానికి ప్రయత్నిస్తే తప్ప, ప్రయోజనం లేదు. ఇప్పుడున్న యీ కలోనియల్ పద్ధతి పోవాలి. మనం ఒక వలస ప్రాంతంగా, ముడిసరుకు సపై చేసే రాష్ట్రంగా కేంద్రం క్రింద పడి ఉంటున్నాము. ఒక రాష్ట్రం ముందు-ఒక రాష్ట్రం వెనుక అనే పద్ధతిలో దేశం యొక్క ఆర్థిక విధానం ఉన్నది. మన ప్రభుత్వ విధానం కూడా అట్లాగే ఉన్నది. అభివృద్ధి అయిన డెల్టా ప్రాంతాలకు ప్రయోగిస్తే, వెనుక బడ్డ ప్రాంతాలు వెనుక బడే ఉంటాయి. 15 సంవత్సరాల నుండి మేము రాయలసీమ రాయలసీమ అని తడవ తడవకు మాట్లాడ వలసిన పరిస్థితి వస్తూనే ఉన్నది. గుంటూరు జిల్లా ఎడ్యూన్స్ డెల్టాలో ఒకటి. అయినప్పటికీ వినుకొండ, నర్సారావుపేట, పల్నాడు, మెట్ట ప్రాంతాలను బడ్జెట్ తయారు చేసే సందర్భంలో ప్రభుత్వం వాటిని విస్మరించటం జరుగుతున్నదని చెప్పక తప్పదు. ఈ పదేళ్లలో ప్రభుత్వం వినుకొండలో మైన్ ఇరిగేషన్ కొరకు పనిచేసి ఉన్నట్లయితే, యీనాడు అక్కడి తిండికి, సీళ్ళకు ప్రజలు అవస్థపడే పరిస్థితి వచ్చేది కాదు. వినుకొండలో పల్నాడులో కురిసిన వానంతా బాపట్ల తాలూకాలోకి పోయి ఆ ప్రాంతాన్ని ముంచటమో, లేక ఒంగోలు ప్రాంతానికి పోయి సముద్రంలో కలవటమో తప్పితే, ఆ నీరంతా ఆ తాలూకాలో ఉపయోగపడే పరిస్థితులు యీ పదేళ్లలో ప్రభుత్వం కల్పించలేదు. వెనుక బడిన ప్రాంతాలుగానే ఉంచే పద్ధతిలో యీ ప్రభుత్వం నడుస్తున్నది. గ్రామాలకు అనుకూల రిజర్వు ఫారెస్టులు ఉంటున్నవి. ఊళ్లలో పశువులను వదలివేస్తే అవి నేరుగా పోయి రిజర్వు ఫారెస్టులో పడతాయి. వెంటనే కేసులు పెట్టటం జరుగుతుంది. ఈ పంగతి ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి అక్కడ నుంచి మహాబద్ధ పిటిషన్ ల ద్వారా తీసుకువచ్చి, చిట్ట చివరకు మాలివేసిన పరిస్థితులు వున్నాయి. ఊరికి, ఊరికి మధ్య రెండు పగ్గాల మేర అడవి రిజర్వుగా పెట్టే పశువులను అటునుంచి యిటు, దాటుకుండా చేసి బాధపెట్టిన కేసులు వినుకొండ తాలూకా, ఈ పూర్వ ఫిర్యాలో ఉన్నాయి. కాస్త కాస్త భాగాలు disreserve చేసి, వదలి పెట్టెయ్యమని ఎన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికీ ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదు.

శ్రీ జి వెంకటేశ్వర్లు (జగ్గయ్యపేట).—అధికారి, గౌరవనీయులైన ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన budget ను నేను బలపరుస్తున్నాను. మొట్ట ప్రాంతాలలో 10 ఏకరాలలోపు ఉన్నటువంటి రైతులకు అధికపన్ను వసూలు కుండా ఉండే ఏర్పాటు చేస్తారని నేను భావిస్తున్నాను. జగ్గయ్యపేటలో గవర్నమెంటు ఆస్పత్రి ఉన్నది. అది మేజరు పంచాయితీ గ్రామం దాదాపు 20, 30 గ్రామాలకు కూడలి అయిన గ్రామం తాలూకా headq uarters hospital లో పేషెంట్లు పడుకోడానికి శాశీ లేక పసారాలో, నేల పడకలు పేసుకొని, ఆ రోగులు యిబ్బంది పడుతూ ఉన్నారు అక్కడ building ఒకటి కొర్తది కట్టి మంచాలు ఏర్పాటు చేయవలసి ఉన్నది. ఆ ఆస్పత్రికి దాదాపు 10 గజాలలో post mortem చేసేగది ఉన్నది చచ్చి పోయినవాని శవం, వాసన వట్టే శవాన్ని తీసుకువచ్చి post mortem చేసే time లో వచ్చే వాసనవల్ల కూడ అనారోగ్యం కలుగుతుంది ఆ post mortem గదిని 100 గజాల దూరంలో కట్టిస్తే బాగా ఉంటుందని స్పీకరుగారి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకున్నాను నందిగామలో జగ్గయ్యపేటలో గవర్నమెంటు హాస్పిటల్ పెట్టి బీద విద్యార్థులకు వసతి కలిగించే ఏర్పాటు చేయవలసిందని కోరుకున్నాను నాంఘిక డిపార్టు మెంటుకు హరిజనులకు, Scheduled tribes కు యిళ్ళు కట్టించే నిమిత్తం, స్థలం కొని యిప్పించే నిమిత్తం budget లో సొమ్ము ఈ సంవత్సరం కేటాయించ లేదని తెలుస్తున్నది. పోయిన సంవత్సరం కృష్ణా జిల్లాలో Scheduled tribes కు 15 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి 30 యిళ్ళు మాత్రమే కట్టించింది అది చాలదు, కృష్ణా జిల్లాలో తిరువూరు, నందిగామ, నూజివీడు తాలూకాలు మెట్ట ప్రాంతాలు. ఆ మెట్ట ప్రాంతాలలో యింకా యితర ప్రాంతాలలో, ఎరుకల, యానాది, లంబాడి వగైరా జాతులు ఉండటానికి యిళ్ళు లేక యిబ్బంది పడుతున్నారు. వాళ్ళ యిళ్ళ నిమిత్తం, స్థలం నిమిత్తం కృష్ణా జిల్లాకు మిగతా జిల్లాలకు, సంవత్సరానికి లక్ష రూపాయలు కేటాయించి వాళ్ళ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు వినియోగిస్తే బాగా ఉంటుంది నా నియోజక వర్గంలో బోదవాడ, ఋలుసుపాడు, అన్నవరం, హనుమంచిపల్లి, కొనకంట, పోచంపల్లి, మొదలైన 8 గ్రామాలలో forest భూములను Field Lobou, Co-operative Societies ద్వారా కొన్ని వందల కుటుంబాలు సాగుచేసుకుంటు న్నారు. ప్రభుత్వం వారు ప్రతి సంవత్సరం lease కు యిస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం వ్యవసాయ తరుణం వచ్చినప్పటికీ యింతవరకు lease కు యివ్వలేదు. అక్కడ ఉన్నటువంటి కొన్ని వందల కుటుంబాల వాళ్ళు అరకలు కట్టుకొని వెడితే forest ఉద్యోగులు అడ్డగించారు. వెంటనే ఈ సంవత్సరం కూడ వాళ్ళకు lease కు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా అధ్యక్షుల ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకున్నాను. లింగాల వద్ద మానేటిపల్లి bridge కడుతున్నారు. దాదాపు రెండు సంవత్సరాలు అయింది. ఆ పని చాల నిదానంగా సాగుతున్నది ఆ bridge రాకపోకలకు చాల ఉపయోగకరమైనది. ఈ రోజులలో బంధు మనుష్యులు వెళ్ళాలంటే చాల యిబ్బందిగా ఉంటుంది. ఆ bridge అతి త్వరలో నిర్మించే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుచున్నాను. రుక్కపేట—పెనుగంచి

ప్రోలుకు మధ్య 5 మైళ్ళ రోడ్డు ఉంటుంది. అక్కడికి R T D బస్సులు వెడుతూ ఉంటాయి ఆ రోడ్లంతా పెద్ద పెద్ద గుంటలు గోతులు, వాగులుగా నిరుపారి ఆ రోడ్లంతా కొట్టుకుపోయి చాల యిబ్బందిగా ఉంది బస్సుల కమాన్ కలెక్టలు విరిగిపోవడం, మిగతా వరికరాలు చెడిపోవడం జరుగుతోంది. ఆ రోడ్లను P. W. D. వారికి స్వాధీన పరచి వెంటనే బాగు చేయించే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. నందిగామ నుంచి మోటమట్టి రైల్వేస్టేషన్ కు ఒకరోడ్డు మాగలు, కొండూరు, శివాపురం మీదుగా మధ్యలో రామిరెడ్డి జ్ఞాక్ ఉన్నది, చేయించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాను. అది P W D. వారి ద్వారా ఏర్పాటు చేయాల్సిందని కోరుతున్నాను. నేను 25 వ తారీఖున R T. D బస్సులో ప్రయాణం చేస్తున్నాను దాదాపు 32 మైళ్ళ దూరం వెళ్ళేటప్పటికి tyre బాగా లేదని బస్సు ఆపేశారు. దాదాపు 200 మైళ్ళు వెళ్ళవలసి ఉన్నది. మధ్యలో ఆగిపోయి దాదాపు ఒక గంట పని జరిగింది R. T. D బస్సు చాల దూరం వెళ్ళవలసిన బండి డిపోలో జాగ్రత్తగా మరమ్మత్తు చేసే ఏర్పాట్లు చేయించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను జగ్గయ్యపేట area లో గాని, తిరువూరు area లో గాని మిగతా area లలో గాని బస్సులు time ప్రకారం రాక ప్రజలు చాల బాధపడుతున్నారు State వద్ద గుమిగూడి చంటి పిల్లలతో యిబ్బంది పడుతున్నారు బస్సులను నిర్ణీతమైన time లో నడిపించేందుకు సవ్యరమే చర్యలు తీసుకోవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాను. నందిగామలో పోలీసు వారు యిళ్ళు అడ్డకు దొరకక చాల యిబ్బంది పడుతున్నారు. అక్కడ ఖాళీస్థలం ఉన్నది నందిగామ తాలూకా headquarter ప్రభుత్వం వారు plan చేసి quarters కట్టించి పోలీసువారికి అద్దెకు యిచ్చేటందుకు వెంటనే చర్య తీసుకోవలసిందని కోరుచున్నాను. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు నా హృదయ పూర్వక ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను

(శ్రీ ఎ. రాంచంద్రారెడ్డి (బోస్ గిర్):—అధ్యక్షా, 1962-63 సంవత్సరానికి సంబంధించిన budget గౌరవనీయులైన ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టారు. అందులో కోటి 75 లక్షల రూపాయలు మిగులు చూపెట్టారు. చాల సంతోషమే, కాని యిదే సెషన్ లో భూమిశీర్షను 100 కి 100 పాళ్ళు పొచ్చించారు దానివల్ల సంవత్సరానికి దాదాపు 5 కోట్లు అదనంగా వస్తుందని చెబుతూ, 175 లక్షల రూపాయలు అదనంగా మిగులుతుందని చూపడం చాల అశ్రద్ధగా ఉన్నది. ఇటు అంకెలను అటు, అటు అంకెలు యిటుచేర్చి 175 లక్షల రూపాయల మిగులు budget అని చెప్పడం చాల నిరాశజనకంగా ఉన్నది. సంవత్సర ప్రణాళికలను అమలులో పెట్టడానికి ప్రభుత్వానికి ఆదాయం లేదు. ప్రతి పక్షం వారు మాకేమి సూచనలు చేయడం లేదు అన్నారు ఈ వారు నేను క్రొత్తగా ఆదాయ మార్గాలను సూచించవలసిన అవసరంలేదు. అనేకపార్లు ప్రతి పక్ష పార్టీ నాయకులు అచరణ యోగ్యమైన సూచనలు అనేకం చేశారు. ప్రతి పక్షం వారు ఎలాంటి సూచనలు చేయడం లేదని ఒక్కమాటతో అంటే పరిహేయ. వివిధ departments ఉన్నాయి. ఈ డిపార్టుమెంటులలో

లక్షలాది డబ్బు దుర్వినియోగం గావింపబడుతున్నది. ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకున్నట్లయితే దాదాపు కోటి రూపాయలు మిగిలించుకోవచ్చునని నా అభిప్రాయము. ప్రభుత్వం తన పరిపాలనా శాఖలలో జరుగుతున్న దుబారాను రూపుమాపడానికి ఎలాంటి చర్యను తీసుకోనందుకు నా విచారాన్ని తెలుపుతున్నాను. మన ప్రభుత్వం సోషలిస్టు తరహా సమాజాన్ని స్థాపించడం తన ధ్యేయంగా పెట్టు కున్నానని చెబుతున్నది. కాని యిన్ని వందల పేజీల బడ్జెట్టు వున్నకాని తిరిగివెయ్యండి. అందులో ఒక్క పేజీలో కూడ ఆ ధ్యేయానికి సంబంధించిన వాక్యం కూడా లేదు. సమాజంలోని తారతమ్యాన్ని తగ్గించడానికి ఎలాంటి చర్యకూడా తీసుకోవడంలేదు. రెండు ప్రణాళికలు ముగిశాయి. మూడవ ప్రణాళిక రెండవ సంవత్సరంలో వున్నాం. నిరుద్యోగ సమస్య నానాటికి పెరిగిపోతున్నది. మన బడ్జెట్టు కేపిటలిస్టు దృక్పథంతో తయారవుతున్నాయి. భూమి శిస్తు పెంచు కుంటూ పోతున్నారు. దీనిపై జరిగిన చర్చలో ప్రతిపక్ష నాయకులు ఎన్నో సూచనలు చేశారు. ఘాటైన విమర్శలు చేశారు. ఆంధ్రరాష్ట్రం అన్ని విషయాలలో యీనాడు ఎంత వెనుకబడివుందో స్పష్టంగా తెలియజేశారు. వ్యవసాయ పారిశ్రామిక, విద్య, వైజ్ఞానిక రంగాలలో మనం ఎంత వెనుకబడివున్నామో ఉదాహరణలతో సహా చెప్పారు. అడిషనల్ లాండ్ అసెస్ మెంట్ అనేది చాలా ప్రధానమైన సమస్యగా మనం తీసుకోవాలి. ఈ బిల్లు అమలుజరపడం వలన అయిదు కోట్లు అదనంగా వస్తుందని ప్రభుత్వం అంటున్నది. ఉద్యోగులు ఆరున్నర కోట్లు అంటున్నారు. వదికోట్లకు తక్కువమాత్రం రాదని మేము అనుకుంటున్నాము. ఋజువు చేయగలము కూడ. ప్రభుత్వం అనాలోచితంగా యిటు వంటి బిల్లు ఎందుకు తీసుకువస్తున్నదో తెలియడంలేదు. పంచవర్ష ప్రణాళికలను అమలుజరపడానికి యిది అవసరమనే వాదన ఒకటి తీసుకువస్తున్నారు. ఇది సరియైన వాదన కాదు. 'వినాశకాలే, విపరీత బుద్ధి' అనే పెద్దల వాక్యం వుంది. అది యీనాడు స్రవ్యక్షంగా మనం చూస్తున్నాం. ఇంక ఆ ఏడుకొండలవాడే దానిని సరిచేయాలేమో తెలియదు. ఇంత అభివృద్ధి నిరోధకమైన బిల్లుకు తీసుకువచ్చి, రైతాంగం గోళ్లుడగొట్టి అయిదు కోట్ల రూపాయలు వసూలు చేస్తామనడం చాలా ఘోరమైన విషయం. ఇది ఎంతమాత్రం కొనసాగదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ బిల్లు ఆలోచించి తీసుకురాబడింది కాదు. కాంగ్రెసు జిల్లా కమిటీ లున్నాయి, ప్రదేశ కమిటీలున్నాయి, మండలు లున్నాయి, కాంగ్రెసు లెజిస్లేచర్ పార్టీ వుంది. అన్నిచోట్ల ఆలోచించండి, ఆలోచించకుండా చేయకండి. అదేమీ లేకుండా కాబినెట్ కూర్పుని యిటువంటి బిల్లు తీసుకవచ్చి హంటర్ తీసుకుని అదిరించి, బెదిరించి అమలుజరుపుతామంటే ఆ తరువాత దాని ఫలితాలను అనుభవించక తప్పదని మనవి చేస్తున్నాను. నాగిరెడ్డిగారు ఒక కనీస కోర్కెను కోరినారు. 'తొందరపడకండి, సెలెక్టు కమిటీకి అప్పగించివప్పటికీ, యీ సమావేశంలో గాకుండా, మరో సమావేశంలో తీసుకురండి' అని ఆయన తమ కనీస కోర్కెగా కోరారు. దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేక తల వట్టుకుని కూర్చుండిపోయారు. రెవెన్యూ మంత్రిగారు పాత ఫక్కి

తోనే మాట్లాడారు. ముఖ్యమంత్రిగారు పదవీ స్వీకరణ సమయంలో ప్రతిపక్షం సహకారం తప్పకుండా తీసుకుంటామని పెద్ద ప్రకటన చేశారు. దీనిని సహకారమే అంటారా? అని వారిని అడుగుతున్నాను. ఈ బిల్లు అమలులోనికి వస్తే పన్నుల స్వరూప స్వభావాలు ఎలా వుండేది మా పార్టీ వివరాలు సేకరించింది. సమయం లేదు గనుక యిప్పుడు నేనా వివరాలలోకి పోవడంలేదు. ఉదాహరణగా మాత్రం నేను ఒకటి రెండు విషయాలు మనవిచేస్తాను. కుష్కీ పన్ను రెండింతలు కాబోతున్నదని ప్రభుత్వం ప్రకటించిన బిల్లులోనే ఉంది. ఈ విధంగా చూస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కుష్కీ పన్ను మూడు అణాలనుండి తొమ్మిది అణాలవరకు వుంది. గోదావరి జిల్లాలలో మొత్తం అయిదణాలవరకు వుంది. కృష్ణాజిల్లాలో నాలుగణాలనుండి అయిదణాలవరకు వుంది. గుంటూరు జిల్లాలో నాలుగు అణాలనుండి రూపాయి పావలవరకు వుంది. కర్నూలు జిల్లాలో నాలుగణాలు వుంది. అనంతపురం జిల్లాలో రెండు అణాలు, ఒక ప్రాంతంలోమటుకు నాలుగణాలు వున్నది. కడప జిల్లాలో నాలుగణాలు వుంది. చిత్తూరుజిల్లాలో నాలుగణాలనుండి అయిదణాలవరకు వుంది. అదేవిధంగా తెలంగాణాలో కూడా చూడండి. డ్రైలాండ్ అసెస్ మెంటు రూపాయిన్నరకు తక్కువ గల ప్రాంతం తెలంగాణాలో ఎక్కడా లేదు. పైగా తెలంగాణాలోని భూములన్నీ పనికిరాని భూములనే విషయం తమకు తెలుసు. తెలంగాణాలోని భూముల విలువ నాలుగైదు వందలకంటే ఎక్కువేమీ వుండదు. అదే కృష్ణా, గోదావరి, గుంటూరు జిల్లాలలో ఒక ఎకరం నాలుగైదు వేలకు వలుకుతుంది. నలగొండ జిల్లాలో రూపాయిన్నరకు తక్కువలేదు. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో మాత్రం పన్నెండు అణాలు వుంది. కరీంనగరం జిల్లాలో రూపాయిబేడ వుంది. వరంగల్లులో రూపాయి పావలా వుంది. నిజామాబాద్ లో రూపాయి పావల వుంది, మహబూబ్ నగరులో రూపాయి పావల వుంది. మెదక్ లో రూపాయి పదణాలువుంది. హైదరాబాద్ జిల్లాలో రెండున్నర రూపాయలవరకువుంది. రాళ్ళతో రప్పలతో కూడిన భూములపై యింతంత పన్ను వుంటే రైతాంగం ఏవిధంగా భరించగలదో తమరే ఆలోచించండి. అదేవిధంగా రాయలసీమప్రాంతం కూడ. 1980 వ సంవత్సరంలోని దృక్పథాలు నాకినాడు గుర్తుకొస్తున్నాయి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం తేరు ఉప్పుపై ఒక పైసా పన్ను పెంచింది. అందుకు ఆనాడు మహాత్ముని నాయకత్వాన సత్యాగ్రహోద్యమం నడిచింది. అటువంటి ఉద్యమాన్నే తిరిగి తేవడానికి యిది పునాది వేస్తుందని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఒక్క పైస అదనంగా పన్ను పెంచినందుకే ఆనాడు అంత పెద్ద యెత్తున ఉద్యమం నడిచిందే, యింక పది పన్నెండు కోట్ల వరకు రాబట్టే దీనికి యింకెంత యెత్తు అలజడి రేగుతుందో యోచించవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దీనిని గూర్చి తిరిగి ఆలోచించ వలసినదని సూచిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సభను యింతటితో వాయిదా వేస్తున్నాను. తిరిగి రేపు ఉదయం 8½ గంటలకు సమావేశమవుదాము.

1-30 p. m. The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Saturday, the 30th June, 1962.